

VUOSITILINPÄÄTÖS 2018

EXEL COMPOSITES

LYHYESTI

Exel Composites on maailman johtava komposiittiteknologia-yhtiö, joka suunnittelee ja valmistaa komposiittituotteita ja -ratkaisuja vaativiin teollisiin sovelluksiin.

Liiketoiminnan perustana ovat henkilöstön korkeatasoinen osaaminen ja yhtiön vuosikymmenien aikana kehittämät komposiittiteknologiat perustuen vahvaan innovaatiofokukseen. Yhdeksän Euroopassa, Aasiassa ja Pohjois-Amerikassa sijaitsevan tuotantolaitoksen sekä maailmanlaajuisen myyntiverkoston myötä ylivoimainen asiakaskokemus ja maailmanluokan operaatiot ajavat meitä toiminnassamme eteenpäin.

Exel Compositesin pääkonttori sijaitsee Suomessa ja konsernin palveluksessa on kaikkiaan noin 650 henkilöä. Yhtiön osakkeet noteerataan Nasdaq Helsinki Oy:n listalla.

TIETOA OSAKKEENOMISTAJILLE

Yhtiökokous 2019

Varsinainen yhtiökokous pidetään torstaina 21.3.2019 klo 10:00 Scandic Marina Congress Centerissä, osoitteessa Katajanokanlaituri 6, Helsinki.

Osinko

Hallitus ehdottaa, että tilikaudelta 2018 maksetaan osinkoa 0,18 euroa (0,30) euroa osakkeelta.

Osingonmaksun täsmäytyspäivä on maanantai 25.3.2019 ja maksupäivä maanantai 1.4.2019.

Taloudelliset katsaukset 2019

Exel Composites julkaisee seuraavat taloudelliset katsaukset vuonna 2019:

- Tilinpäätöstiedote vuodelta 2018: 15.2.2019
- Liiketoimintakatsaus tammi-maaliskuu: 3.5.2019
- Puolivuosikatsaus tammi-kesäkuu: 23.7.2019
- Liiketoimintakatsaus tammi-syyskuu: 30.10.2019

Vuositilinpäätös, selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä sekä palkka- ja palkkioselvitys vuodelta 2018 ovat saatavilla sähköisessä muodossa yhtiön verkkosivuilla osoitteessa www.exelcomposites.com.

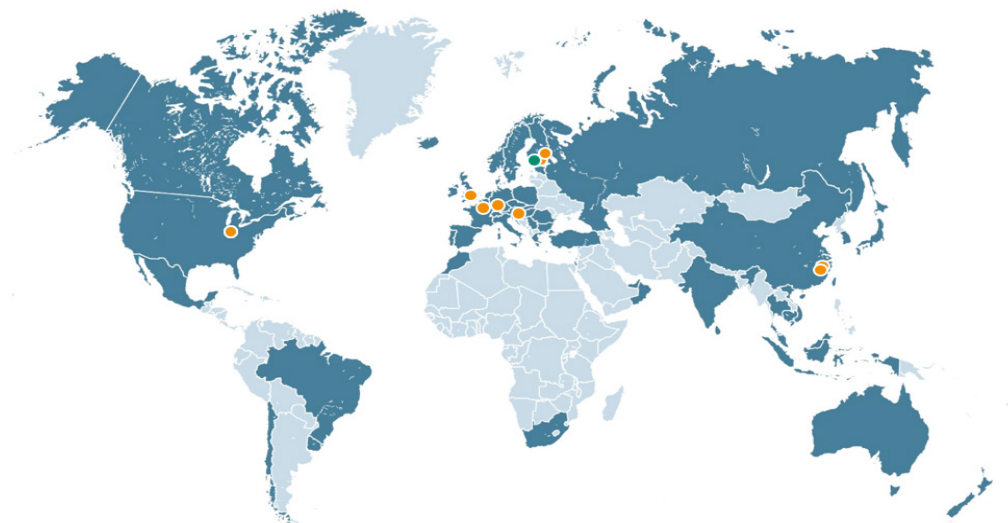
www.exelcomposites.com

SISÄLLYSLUETTELO

Toimitusjohtajan katsaus	4
Avainluvut 2018	6
Hallituksen toimintakertomus	7
Vastuullisuus ja yritysvastuu	11
Konsernin tunnusluvut 2014-2018	16
Tunnuslukujen laskentakaavat	17
Tilintarkastettu tilinpäätös 2018	
Konsernitilinpäätös	18
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	22
Emoyhtiön tilinpäätös	49
Emoyhtiön liitetiedot	53
Voitonjakoehdotus	63
Tilintarkastuskertomus	64

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2018 oli tapahtumarikas ja vahvasti päättynyt vuosi Exel Compositesille. Otimme tärkeitä askelia strategiamme edistämässä ja kannattavuuden parantamisessa sekä loimme alustan kannattavalle kasvulle pitkällä aikavälillä.

Vuoden 2018 aikana paransimme merkittävästi globaalia markkina-asemaamme ja olen erittäin tyytyväinen etenemiseemme kasvustrategiamme toteuttamisessa. Pohjois-amerikkalaisen Diversified Structural Compositesin eli DSC:n yrityskaupan ansiosta huhtikuussa 2018 meillä on nyt merkittävä jalansija kaikilla tärkeimmillä komposiittimarkkinoilla maailmanlaajuisesti. DSC:n tukemana Exelin suurin asiakas on nyt myös tuulivoimatoimialalta, siinä missä se viimeiset kymmenen vuotta on ollut telekommunikaatioalalta.

“DSC:n yrityskaupan ansiosta meillä on nyt tärkeä jalansija kaikilla tärkeimmillä komposiittimarkkinoilla maailmanlaajuisesti”

Asiakassegmenttinäkökulmasta tarkasteltuna, liikevaihdon kasvu vuonna 2018 vauhditti Rakentaminen & infrastruktuuri ennen kaikkea tuulivoima-asiakastoimialan tukemana. Tuulivoima on voimakkaasti kasvava toimiala, jossa ilmastonmuutoksen vaikutuksia vähentämään pyrkivät säädökset ja kestävien energianlähteiden suosiminen lisäävät kysyntää. Muut sovellukset-asiakassegmentti kasvoi DSC:n vauhdittamana niinikään. DSC:n vaikutus ja muiden Exelin yksiköiden lisääntynyt vienti heijastuivat myös Muu maailma-alueen liikevaihtoon, jonka liikevaihto lähes nelikertaistui. Samaan aikaan telekommunikaatioalan haastava kilpailutilanne ja siitä johtuva volyymlasku heikensivät puolestaan Euroopan ja Aasian-Tyynenmeren sekä Teolliset sovellukset-asiakassegmentin liikevaihtoa.

Kasvaneesta konsernin liikevaihdosta huolimatta kannattavuutemme ei saavuttanut vuoden 2017 tasoa. Kaksi pääasiallista tekijää heikensivät oikaistua liikevoittoamme vuonna 2018. Ensinnäkin tuulivoima-alan volyymikasvu ei riittänyt kompensoimaan pääasiassa myyntimixin johdosta heikentyneitä kannattavuutta muutamissa konsernin tuotantoyksiköissä. Tämä liittyi enimmäkseen telekommunikaation volyymlaskuun ja alan kilpailutilanteeseen. Tilanne on muuttunut merkittävästi erityisesti Kiinassa, geopolittisten tekijöiden kuten kaupan esteiden ja tuontitullien myötä. Kiinalaiset kilpailijat ovat myös kasvattaneet markkinaosuuttaan Euroopassa ja koventaneet kilpailua. Toisena päätekijänä DSC:n liiketappio vaikutti negatiivisesti konsernin kannattavuuteen vuonna 2018. DSC:n kannattavuuskäänne etenee suunnitelman mukaisesti ja vuoden lopussa DSC:n liikevoitto kertoi selvästä parannuksesta.

”Konserninlaajuisen kustannussäästöohjelman toteuttaminen jatkuu konsernin kannattavuuden parantamiseksi.”

Konsernin kannattavuuden parantamiseksi käynnistimme vuonna 2018 kustannussäästöohjelman, jonka toteuttaminen jatkuu suunnitelman mukaisesti vuonna 2019. Ohjelma koostuu muun muassa Euroopan tuotantoverkoston optimoinnista, DSC:n kannattavuuden ja kustannustehokkuuden parantamisesta sekä synergiasäästöistä Exelin kahden kiinalaisen tuotantoyksikön välillä. Alkuvuodesta 2019 tiedotimme muun muassa Exelin Voerden tuotantolaitoksen sulkemisesta Saksassa ja toteutimme yhteistoimintaneuvottelut Suomessa muiden kustannussäästötoimenpiteiden lisäksi.

Konserninlaajuisen kustannussäästöohjelman vuotuinen säästötaavoite on kolme miljoonaa euroa, jonka odotetaan vaikuttavan täysimääräisesti vuonna 2020.

”Globaalit megatrendit tuovat pitkällä aikavälillä uusia liiketoimintamahdollisuuksia.”

Exel Composites on fragmentoituneilla komposiittimarkkinoilla suuri, maailmanlaajuinen toimija, jolla on johtava ja vakiintunut asema. Nyt jopa enemmän kuin aikaisemmin. Strategiamme keskittyy nopeasti kasvaviin liiketoiminta-aloihin kuten rakennus-, kuljetusväline- sekä energiateollisuudet. Näemme edelleen houkuttelevia liiketoimintamahdollisuuksia pitkällä aikavälillä komposiiteille yleensä sekä kaikilla Exelin asiakassegmenteillä ja markkina-alueilla. Globaalit megatrendit kuten kaupungistuminen, väestörakenteen muutos, kestävä kehitys sekä elinkaarikustannusten hallinta tukevat kysynnän kasvua. Tavoitteenamme on hyödyntää näitä trendejä tarjoamalla komposiittiosaamistamme sekä kysyntään vastaavia, houkuttelevia tuotteita.

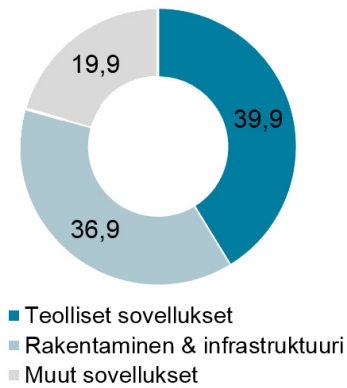
Sydämellinen kiitos kaikille Exel Compositesin työntekijöille erinomaisesta työpanoksestaan ja sitoutuneisuudestaan. Kiitos myös asiakkaillemme, yhteistyökumppaneillemme sekä osakkeenomistajillemme hyvästä yhteistyöstä menneenä vuonna. Odotan luottavaisena vuotta 2019.

Riku Kytömäki
Toimitusjohtaja

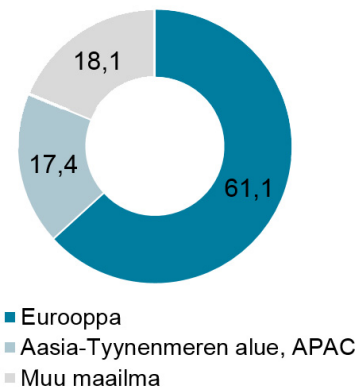

AVAINLUVUT 2018

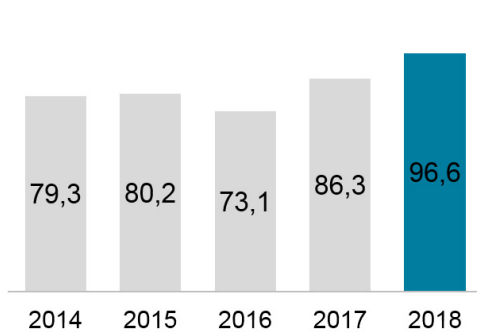
Liikevaihto asiakassegmentin mukaan, miljoonaa euroa

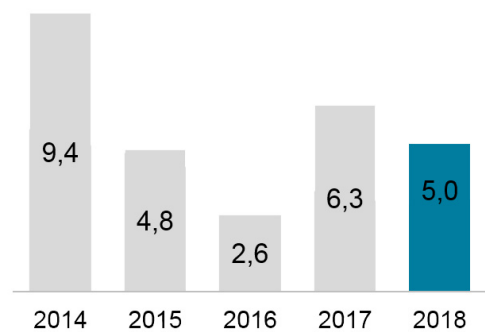
Liikevaihto maantieteellisen sijainnin mukaan, miljoonaa euroa

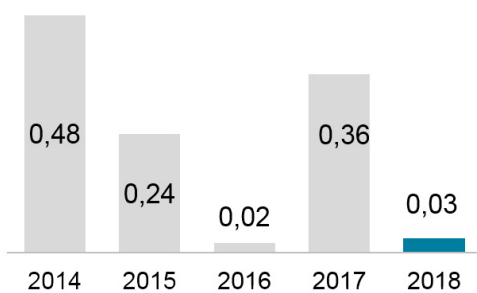
Liikevaihto, miljoonaa euroa

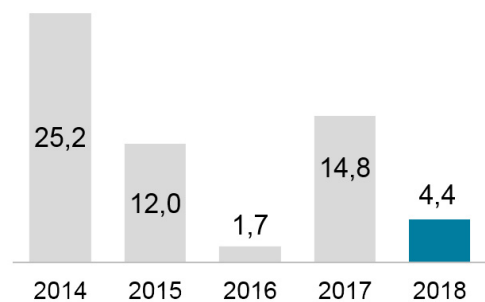
Oikaistu liikevoitto, miljoonaa euroa

Tulos/osake, euroa

Sijoitetun pääoman tuotto, %

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Liiketoimintamalli

Exel Composites on johtava komposiittiteknologia-yritys, joka suunnittelee, valmistaa ja markkinoi komposiittituotteita ja -ratkaisuja vaativiin sovelluksiin. Liiketoiminnan perustana on itse kehitetty komposiittiteknologia, jota on kehitetty vuosikymmenien ajan vahvan innovaatiofokuksen myötä. Komposiitit, jotka määritelmänsä mukaan ovat materiaalien yhdistelmäksi, ovat kuiduilla vahvistettuja lujitemuoveja. Ne tarjoavat tuotteen suunnittelulle laajat mahdollisuudet ja niiden keveyteen, jäykkyyteen ja kestävyysominaisuudet ovat riippuvaisia määrättyistä mekaanisista ja kemiallisista olosuhteista. Korkea teknologian taso ja henkilöstön osaaminen ovat avainasemassa Exel Compositesin toiminnassa. Vastuullisuus ja ympäristötökijät ovat niin ikään tärkeä osa Exelin valmistamia tuotteita ja ratkaisuja, sillä komposiittiteknologia ja -materiaalit usein parantavat lopputuotteen ympäristöjalanjälkeä muun muassa niiden energiatehokkuuden ja pitkäikäisyyden ansiosta.

Exel Composites toimii maailmanlaajuisesti komposiittimarkkinoilla ja palvelee useiden eri toimi-alojen asiakkaita kuten rakennus-, energia- ja kuljetusvälineiteollisuuksia sekä telekommunikaatioalaa. Tuoteportfolio sisältää niin asiakasräätäliä tuotteita kuin standardituotteita. Nämä voivat olla esimerkiksi profiileita, putkia ja laminaatteja. Usein nämä komposiittituotteet ovat komponentteja, jotka muodostavat osan asiakkaan tuottamasta valmiista lopputuotteesta. Lisäksi Exel valmistaa jonkin verran myös valmiita lopputuotteita ja järjestelmiä. Exelin käyttämä pääasiallinen tuotantoteknologia on pultruusio, jossa kertamuovihartsilla impregnoituja kuituja vedetään muodon antavan muotin läpi ja kovetetaan lämmöllä. Muita menetelmiä ovat pullwinding eli pultruusio ja kelauksen yhdistelmä, co-winding eli kartiokelaukset sekä jatkuva laminointi. Yhtiön strategiaan kuuluu laajentuminen uusiin ja kasvaviin komposiittien tuotantoteknologioihin. Lisäksi yritys pyrkii laajentumaan sovelluksiin, joissa komposiittimateriaaleja voidaan käyttää hyödyntäen niiden erityisominaisuudet.

Yhtiöllä on globaali hankintaketju ja se hankkii raaka-aineensa useilta eri toimittajilta useista eri maista ja maanosista silloin kun mahdollista. Tärkeimmät raaka-ainekategoriat ovat kuitulujitteet sekä muovimatriisit. Kuitulujitteet ovat tyyppisesti lasi- ja hiilikuituja. Muovimatriiseja ovat muun muassa polyesteri-, epoksi- ja vinyliesterihartsit.

Markkinaympäristö

Exel Composites toimii maailmanlaajuisesti komposiittimarkkinoilla ja palvelee useiden eri toimialojen asiakkaita, jotka yritys on jakanut kolmeen eri asiakassegmenttiin. Teolliset sovellukset-asiakassegmenttiin lukeutuvat telekommunikaatio, paperi-, sähkö, kone- ja kuljetusvälineiteollisuudet. Teolliset sovellukset- ja Rakennus & Infrastruktuuri- asiakassegmentit ovat liikevaihdoltaan suunnilleen saman suuruiset. Rakennus & Infrastruktuuri-asiakassegmenttiin lukeutuvat rakennusteollisuus, infrastruktuuri sekä energiateollisuudet. Muut sovellukset-asiakassegmentti vastaa noin viidennestä Exelin liikevaihdosta. Asiakassegmenttiin kuuluvia toimialoja ovat puhdistus ja kunnossapito, urheilu ja vapaa-aika sekä muu teollisuus, kuten maatalous ja metsänhoito.

Exel Compositesin asiakaskunta on hajaantunut maantieteellisesti ympäri maailman. Eurooppa on Exelin suurin markkina-alue, jonka jälkeen tulevat Aasia ja Pohjois-Amerikka. Aasia on globaalisti suurin ja nopeiten kasvava markkina-alue ja erityisesti Kiinassa globaalit megatrendit, vauhdittavat kasvua ja tuovat uusia liiketoimintamahdollisuuksia pitkällä aikavälillä. Diversified Structural Compositesin eli DSC:n yrityskauppa huhtikuussa 2018 loi Exelille tärkeää jalansijaa strategisesti merkittävällä Amerikan markkina-alueella. Amerikka on toiseksi suurin komposiittimarkkina maailmanlaajuisesti, arvossa ja kasvussa mitattuna.

Exel Composites on fragmentoituneilla komposiittimarkkinoilla suuri, maailmanlaajuinen toimija, jolla on johtava ja vakiintunut asema. DSC:n yrityskauppa teki Exel Compositesista ainoan pultruusioyhtiön, jolla on merkittävä asema kaikilla kolmella suurella mantereella. Kaiken kaikkiaan, Exelin globaali markkina-asema parani merkittävästi vuoden 2018 aikana.

Globaalin komposiittimarkkinan vuosittainen kasvu vaihtelee toimialan, markkinamääritelmän ja lähteen mukaan 2-5 prosentin välillä vuosina 2015-2018. Telekommunikaatioalan kilpailutilanne on viime aikoina ollut kokonaisvaltaisessa muutoksessa, jossa tekijät kuten kaupan esteet ja tuontitullit ovat koskettaneet erityisesti Kiinassa. Kiinalaiset kilpailijat ovat myös kasvattaneet markkinaosuuttaan Euroopassa ja koventaneet kilpailua. Exel Compositesin strategiana on keskittyä nopeasti kasvaviin liiketoiminta-aloihin lähitulevaisuudessa, joita ovat erityisesti rakennus-, kuljetusväline-, tuulivoima- alat. Näistä kuljetusvälinealasta, ilmailualasta mukaan lukien, on arvossa mitattuna suurin ja energiateollisuus voimakkaimmin kasvava kun puhutaan komposiiteista yleisesti.

Kiinnostus komposiittimateriaaleja kohtaan kasvaa jatkuvasti laatu- ja ympäristötietoisuuden kasvaessa. Globaalit megatrendit kuten kaupungistuminen, väestörakenteen muutos, kestävä kehitys sekä elinkaarikustannusten hallinta tuovat pitkällä aikavälillä uusia liiketoimintamahdollisuuksia kaikilla Exelin asiakassegmenteillä ja markkina-alueilla. Muun muassa kasvavat vaatimuksien energiatehokkuudelle erityisesti kuljetusvälineiteollisuudessa, enenevä tarve ruostumattomille sovelluksille ja lopputuotteiden elinkaarikustannusten kasvava huomiointirakennusteollisuudessa arvioidaan lisäävän kysyntää. Exelin tavoitteena on hyödyntää näitä trendejä ja tarjoamalla konsernin komposiittiosaamista sekä kysyntään vastaavia, houkuttelevia tuotteita.

Saadut tilaukset ja tilauskanta

Saadut tilaukset vuonna 2018 olivat 100,8 miljoonaa euroa (86,5), mikä on 16,4 prosenttia enemmän vuoteen 2017 verrattuna. Konsernin tilauskanta 31.12.2018 kasvoi 23,7 miljoonaan euroon (17,1).

Liikevaihto

Konsernin liikevaihto tilikaudella oli 96,6 miljoonaa euroa (86,3) ja kasvoi 12,0 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Kasvua tukivat sekä DSC:n yritysosto huhtikuussa 2018 että Nanjing Jianhuin yritysosto huhtikuussa 2017. Hankittujen yritysten liikevaihdot kasvattivat konsernin liikevaihtoa 13,7 prosenttia. Liikevaihtoon vaikutti lisäksi myyntimix 4,0 prosenttia, toimitusvolyyymi -5,2 prosenttia ja valuuttakurssit -0,5 prosenttia.

Rakennus & Infrastruktuuri-asiakassegmentin liikevaihto kasvoi 73,3 prosenttia 36,9 miljoonaan euroon (21,3) ennen kaikkea tuulivoima-asiakastoimialan tukemana. Muut sovellukset-asiakassegmentti kasvoi 18,7 prosenttia 19,9 miljoonaan euroon (16,7) hankitun DSC:n tukemana. Teolliset sovellukset-asiakassegmentin liikevaihto, jota heikensi telekommunikaatioalan volyymlasku, laski 39,9 miljoonaan euroon (48,2).

Muu maailma-alueen liikevaihto kasvoi vuonna 2018 merkittävästi 293,4 prosenttia 18,1 miljoonaan euroon (4,6) sekä pohjois-amerikkalaisen DSC:n että muiden Exelin yksiköiden lisääntyneen Amerikan viennin johdosta. APAC-alueella liikevaihto laski 2,2 prosenttia 17,4 miljoonaan euroon (17,8). Alueen liikevaihtoa heikensi pääasiassa volyymlasku telekommunikaatioalalla sekä tehtaan sulkemiseen liittyvä myynnin lasku Australian markkinoilla. Myös Euroopan liikevaihdon 4,3 prosentin lasku 61,1 miljoonaan euroon (63,8) heijasteli telekommunikaation volyymlaskua.

Liikevaihto asiakassegmentin mukaan

Tuhatta euroa	1.10.-31.12. 2018	1.10.-31.12. 2017	Muutos, %	1.1.-31.12. 2018	1.1.-31.12. 2017	Muutos, %
Teolliset sovellukset	8 629	11 883	-27,4	39 885	48 249	-17,3
Rakentaminen & infrastruktuuri	12 850	6 662	92,9	36 855	21 266	73,3
Muut sovellukset	5 231	3 869	35,2	19 868	16 740	18,7
Yhteensä	26 711	22 414	19,2	96 608	86 255	12,0

Liikevaihto maantieteellisen sijainnin mukaan

Tuhatta euroa	1.10.-31.12. 2018	1.10.-31.12. 2017	Muutos, %	1.1.-31.12. 2018	1.1.-31.12. 2017	Muutos, %
Eurooppa	14 649	16 743	-12,5	61 073	63 828	-4,3
APAC	4 720	4 059	16,3	17 430	17 824	-2,2
Muu maailma	7 342	1 612	355,5	18 106	4 603	293,4
Yhteensä	26 711	22 414	19,2	96 608	86 255	12,0

Liikevoitto

Vuonna 2018 ja verrattuna edellisvuoteen liikevoitto laski 2,2 miljoonaan euroon (6,1), 2,3 (7,1) prosenttiin liikevaihdosta. Oikaistu liikevoitto (pois lukien merkittävät vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät kuten muun muassa uudelleenjärjestelykulut, arvonalentumistappiot ja niiden peruutukset, sekä liiketoimintojen suunniteltuun tai toteutuneeseen hankintaan tai myyntiin liittyvät kulut) oli 5,0 miljoonaa euroa (6,3), 5,2 prosenttia (7,3) liikevaihdosta. Oikaistu liikevoitto laski kun tuulivoima-alan volyymin kasvua ei riittänyt kompensoimaan pääasiassa myyntimixin johdosta heikentyneitä kannattavuutta muutamissa konsernin tuotantoyksiköissä. Liikevoittoon vaikutti negatiivisesti myös myös DSC:n tappio, joka oli -1,2 miljoonaa euroa touko-joulukuussa 2018. Ilman DSC:n vaikutusta konsernin oikaistu liikevoitto oli 6,2 miljoonaa euroa katsauskaudella.

Vuonna 2018 konsernin kirjanpitoon kirjattiin 1,2 miljoonaa euroa kertaluonteisia DSC:n yrityskauppaan liittyviä kustannuksia. Lisäksi vuoden 2018 konsernitilinpäätöksen vuotuisen arvonalentumistestaukseen liittyen kirjattiin 1,3 miljoonan euron alaskirjaus liikearvoon sekä yhteensä 0,3 miljoonan euron alaskirjaus muihin tase-eriin koskien Saksan Voerden tuotantolaitosta.

Konsernin nettorahoituskulut vuonna 2018 olivat -0,5 miljoonaa euroa (-0,7). Konsernin tulos ennen veroja oli 1,7 miljoonaa euroa (5,3) ja tulos verojen jälkeen 0,4 miljoonaa euroa (4,2).

Oikaistu liikevoitto

Tuhatta euroa	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Liikevoitto	2 217	6 081
Uudelleenjärjestelykulut	10	-149
Arvonalentumistappiot ja niiden peruutukset	1 584	0
Liiketoimintojen suunniteltuun tai toteutettuun hankintaan ja myyntiin liittyvät kulut	1 206	387
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden myynti	0	0
Lainsäädäntömuutoksiin tai oikeudenkäynteihin liittyvät kulut	0	0
Oikaistu liikevoitto	5 018	6 319

Rahoitusasema

Liiketoiminnan nettorahavirta vuonna 2018 oli 0,9 miljoonaa euroa (4,9). Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen olivat 9,6 miljoonaa euroa (10,0). Liiketoimintoja (DSC) hankittiin 7,9 miljoonalla eurolla. Investoinnit rahoitettiin pääasiassa korollisilla lainoilla. Investointien nettorahavirta yhteensä oli -12,8 miljoonaa euroa (-8,5) ja rahavirta ennen rahoitusta oli -11,9 miljoonaa euroa (-3,7). Tilikauden 2018 lopussa konsernin rahavarat olivat 4,8 miljoonaa euroa (7,6). Käyttöomaisuuden poistot ja arvonalentumiset tilikauden aikana olivat 5,5 miljoonaa euroa (3,2).

Konsernin taseen loppusumma tilikauden lopussa oli 74,6 miljoonaa euroa (64,4). Korollista vierasta pääomaa oli 29,6 miljoonaa euroa (16,4). Korolliset nettovelat olivat 24,8 miljoonaa euroa (8,7).

Konsernin oma pääoma vuoden 2018 lopussa oli 25,8 miljoonaa euroa (28,8) ja omavaraisuusaste 34,7 prosenttia (44,8). Nettovelkaantumisaste oli 96,3 prosenttia (30,3). Laimennettu osakekohtainen tulos oli 0,03 euroa (0,36). Sijoitetun pääoman tuotto vuonna 2018 oli 4,4 prosenttia (14,8). Oman pääoman tuotto oli 1,4 prosenttia (15,1).

Konsernin osingonjako vuonna 2018 tilikaudelta 2017 oli yhteensä 3,5 miljoonaa euroa (1,2) ulkona olevalle osakemäärälle laskettuna. Osinko per osake tilikaudelta 2017 oli 0,30 euroa (0,10).

Liiketoiminnan kehittäminen ja strategian implementointi

Exel Compositesin tavoite on olla kannattavasti kasvava ja pääoman käytöltään tehokas yritys. Yhtiön vuoteen 2020 ulottuva strategia perustuu viiteen pilariin: 1) kasvu yhdessä asiakkaiden kanssa kilpailuetua ja yliveraista asiakaspalvelua tuottamalla, 2) johtava asema Kiinassa, 3) aidosti globaalin markkina-aseman luominen, 4) laajentuminen kasvaviin/ uusiin sovelluksiin sekä 5) kasvu uusien teknologioiden avulla. Vuonna 2018 otettiin tärkeä askel erityisesti globaalien markkina-aseman luomisen suhteen, kun Exel osti pohjois-amerikkalaisen DSC:n. Tämän yrityskaupan myötä Exelillä on nyt jalansija kaikilla tärkeimmillä komposiittimarkkinoilla.

Lähtulevaisuudessa Exel Composites on päättänyt keskittyä erityisesti nopeasti kasvaviin liiketoiminta-aloihin, kuten rakennus-, kuljetusväline- ja tuulivoima-aloihin. Liiketoiminnan nopeuttamiseksi näillä liiketoiminta-aloilla yhtiö käynnisti vuonna 2018 kuhunkin alueeseen keskittyneen kasvuhankkeen. Tilikauden aikana energiatoimiala, ja tuulivoima nimenomaisesti, kasvoi voimakkaimmin ja Exelin suurin asiakas on nyt myös tuulivoimatoimialalta. Viimeiset kymmenen vuotta Exelin suurin asiakas on ollut telekommunikaatioalalta. Rakennus- ja kuljetusväline-toimialat ovat myös kehittyneet positiivisesti.

Huhtikuussa 2018 ostetun DSC:n integrointiprosessi eteni vuoden aikana suunnitelmien mukaan. Yksikkö konsolidoitiin yhtiön kirjanpitoon toukokuusta 2018 lähtien. Jo vakiintuneen komposiittirytyksen hankinta, jolla on olemassa oleva asiakaskunta, osaava tiimi, toimiva tuotantolaitos ja houkutteleva teknologia, tekivät Exel Compositesin lähtötilanteesta hyvän ja mahdollistavat ristiin myynnin nykyisille ja uusille asiakkaille. Laajempi maantieteellinen asema yhdessä DSC:n täydentävien teknologisten vahvuuksien ja markkinafokuksen kanssa on tuonut uusia kasvumahdollisuuksia Exel-konsernille.

Globaali yritystokohteiden kartoittaminen jatkui vuonna 2018 yrityksen strategian mukaisesti.

Toimenpiteet toiminnan tehokkuuden parantamiseksi olivat edelleen tärkeä fokusalue Exel Compositesille tilikauden aikana. Syksyllä 2018 Exel aloitti vuosien 2018 ja 2019 aikana toimeenpantavan konserninlaajuisen kustannussäästöohjelman konsernin kannattavuuden parantamiseksi. Kustannussäästöohjelman vuotuinen säästötavoite on kolme miljoonaa euroa, jonka odotetaan vaikuttavan täysimääräisesti vuonna 2020. Ohjelma koostuu muun muassa Euroopan tuotantoverkoston optimoinnista, DSC:n kannattavuuden ja kustannustehokkuuden parantamisesta sekä synergiasäästöistä yhtiön kahden kiinalaisen tuotantoyksikön välillä.

Jatkuva innovaatio ja teknologinen komposiittiosaaminen ovat Exel Compositesin avainvahvuuksia ja strategisia prioriteetteja. Vuonna 2018 hankittu DSC toi Exeliin paljon kokemusta hiilikuidulla vahvistetuista komposiiteista sekä teknologista osaamista muun muassa prosessinopeuden parantamiseen, jotka yhdessä Exelin asiantuntemuksen kanssa ovat parantaneet kilpailukykyä sekä tuotannon tehokkuutta ja laatua. Hankkeet osaamisen laajentamiseksi tuotesuunnittelussa ja komposiittituotannossa, mukaan lukien tasolaminaattikoneella valmistettavien tuotteiden kehitys, jatkui vuonna 2018. Myös aktiivinen uusien komposiittisovellusten kehitystyö jatkui esimerkiksi autoteollisuuden ja tuulivoima-alan sovelluksien parissa sekä rakennusteollisuudessa käytettävien pitkien hiilikuitutuotteiden ja keski-segmentin komposiittiprofileihin liittyen.

Vuonna 2018 konserninlaajuisen ERP-toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto saatiin päätökseen kaikissa Exelin eurooppalaisissa yksiköissä. Käyttöönotto Euroopan ulkopuolisissa yksiköissä jatkui vuonna 2019.

Tutkimus ja kehitys

Tutkimus- ja kehitysmenot olivat 2,8 miljoonaa euroa (1,9) eli 2,9 prosenttia (2,2) liikevaihdosta.

Riskit ja epävarmuustekijät

Exel Compositesin merkittävin lähiajan liiketoimintariski liittyy siihen, että yhtiö saa merkittävän osan liikevaihdostaan tietyiltä avainasiakkailta ja markkinasegmenteilä, joiden negatiivinen kehitys huonontaisi yhtiön kannattavuutta. Lisäksi raaka-aineiden nopea hinnannousu voi lyhyellä aikavälillä vaikuttaa negatiivisesti yhtiön kannattavuuteen, jos vaikka pidemmällä aikavälillä se parantaisikin komposiittimateriaalien kilpailukykyä.

Vuonna 2018 ostettu DSC-liiketoiminta oli tappiollinen ennen yrityskauppaa ja on vaikuttanut negatiivisesti Exel Compositesin kannattavuuteen myös kaupan jälkeen. Jatkuessaan tappiot heikentävät koko konsernin kannattavuutta.

Yhtiö jatkaa mahdollisten yritystokohteiden kartoittamista. Akvisitioiden hinta saattaa perustua sellaisiin hyötyihin ja synergioihin, mitkä eivät toteudu kuten on suunniteltu.

Exel Compositesin riskienhallintaa ja toimintaan liittyviä riskejä kuvataan tarkemmin yhtiön verkkosivuilla osoitteessa www.exelcompositesc.com.

Palkitseminen

Koko Exel Compositesin henkilöstö on tulospalkkauksen piirissä. Toimihenkilöillä on kuukausipalkka sekä vuosibonus, joka on sidottu vuosittain sovittujen tavoitteiden saavuttamiseen painottaen kasvua ja kannattavuutta. Työntekijät ovat myös tulospalkkion piirissä. Palkkio maksetaan pääosin tehtaan kannattavuuden ja tuotannon avainlukujen perusteella.

Konsernilla on yhtiön toimitusjohtajalle, johtoryhmälle ja valituille avainhenkilöille suunnattuja pitkäaikaisia kannustusohjelmia. Ohjelmien tarkoitus on yhdistää omistajien ja johdon tavoitteet yhtiön arvon nostamiseksi, sitouttaa johto yhtiöön ja tarjota johdolle kilpailukyinen palkkiojärjestelmä. Hallitus vahvistaa ohjelman vuosittain.

Exel Composites ilmoitti maalikuussa 2018, että se jatkaa osakepohjaisen pitkän aikavälin kannustinjärjestelmää Exel Compositesin ylimmälle johdolle. Vuoden 2018 suoriteperusteinen ohjelma on osa 4.5.2017 julkaistua pitkän aikavälin osakepohjaista kannustinjärjestelmää. Vuoden 2018 alusta alkaneeseen ohjelmaan sovellettavat suoritusavoitteet olivat oikaistu liikevoitto (EBIT) sekä Exel Composites Oyj:n osakkeen absoluuttinen kokonaistuoton kehitys (TSR).

Kaikkien ohjelmien kustannukset kirjataan liiketoiminnan kuluihin vaikutusaikanaan.

Osake ja osakekurssi

Exel Compositesin osake noteerataan Nasdaq Helsinki Oy:ssä Teollisuustuotteet ja palvelut –toimialaluokassa.

Joulukuun 2018 lopussa yhtiön osakepääoma oli 2 141 431,74 euroa ja osakkeita oli 11 896 843 kappaletta. Yhtiön osakepääoma ei muuttunut tilikauden aikana.

Tilikauden aikana Exel Composites omisti yhteensä 77 000 omaa osaketta, jotka ovat osa osakepohjaisen pitkän aikavälin kannustinjärjestelmää ylimmälle johdolle.

Joulukuun 2018 lopussa päätöskurssi oli 4,00 euroa. Yhtiön osakkeen keskikurssi oli tilikauden aikana 5,40 euroa, ylin kurssi 7,28 euroa ja alin kurssi 3,98 euroa.

Yhteensä 2 513 383 osaketta vaihdettiin Nasdaq Helsinki Oy:ssä, mikä vastaa 21,1 prosenttia keskimääräisestä osakemäärästä. Exel Compositesin osakekannan markkina-arvo oli 47,3 miljoonaa euroa (77,7) 31.12.2018. Osakkeen kokonaistuotto (TSR) vuonna 2018 oli -36,1 prosenttia (33,5).

Osakkeenomistajat ja ilmoitukset

Exel Compositesilla oli 3 723 osakkeenomistajaa 31.12.2018.

31.12.2018 toimitusjohtaja ja hallitus omistivat joko suoraan tai epäsuoraan 0,64 prosenttia yhtiön osakkeista ja äänimäärästä.

Euroclear Finland Oy:n ylläpitämän osakseluettelon mukaan Exel Compositesin kaksi suurinta omistajaa 31.12.2018 olivat Nordea Bank Ab (Publ), Suomen Sivuliike (18,9 prosenttia) ja Skandinaviska Enskilda Banken AB:n (13,7 prosenttia) hallinnoimat hallintarekisterit.

Exel Compositesille tehtiin tilikauden aikana yksi Arvopaperimarkkinallain 9 luvun 5 §:n mukainen liputusilmoitus omistussuuden muutoksesta.

19.2.2018 vastaanotetun liputusilmoituksen mukaan Danske Bank A/S:n omistussuus Exel Composites Oyj:n osakkeista ja äänimäärästä alitti 5 prosentin rajan ja oli liputushetkellä 580 145 osaketta, joka vastaa 4,88 prosenttia Exel Composites Oyj:n osakkeista ja äänimäärästä.

Tietoja osakkeenomistajista on nähtävillä yhtiön verkkosivuilla osoitteessa www.exelcomposites.com.

Merkittävät lähipiiritapahtumat

Konsernilla ja sen lähipiirillä ei ollut olennaisia keskinäisiä liiketoimia tilikaudella 2018.

Vuoden 2018 varsinaisen yhtiökokouksen päätökset

Exel Composites Oyj:n 22.3.2018 pidetty varsinainen yhtiökokous hyväksyi hallituksen ehdotuksen siitä, että tilikaudelta 2017 maksetaan osinkoa 0,30 euroa osakkeelta. Osinko maksettiin 4.4.2018.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään enintään 600 000 yhtiön oman osakkeen hankkimisesta yhtiön omalla vapaalla pääomalla. Valtuutus on voimassa 30.6.2019 saakka.

Yhtiökokous päätti asettaa pysyvän osakkeenomistajien nimitystoimikunnan, jonka tehtävänä on jatkossa valmistella hallituksen jäseniä ja hallituspalkkioita koskevat ehdotukset yhtiökokoukselle. Lisäksi yhtiökokous hyväksyi nimitystoimikunnan työjärjestyksen, joka sääntelee toimikunnan nimittämisen ja kokoonpanon sekä määrittelee nimitystoimikunnalle kuuluvat tehtävät.

Lisätietoja vuoden 2018 yhtiökokouksesta on saatavilla yhtiön verkkosivuilla osoitteessa www.exelcomposites.com.

Hallitus ja tilintarkastajat

Varsinainen yhtiökokous valitsi 22.3.2018 Petri Helskyn, Kai Kauton, Reima Kerttulan, Helena Nordman-Knutsonin ja Jouko Peussan jatkamaan hallituksessa. Yhtiökokous valitsi Reima Kerttulan jatkamaan hallituksen puheenjohtajana.

Exel Compositesin varsinainen yhtiökokous on nimittänyt yhtiölle pysyvän osakkeenomistajien nimitystoimikunnan, jonka tehtävänä on valmistella hallituksen jäseniä ja hallituspalkkioita koskevat ehdotukset yhtiökokoukselle. Vuonna 2018 nimitystoimikuntaan kuuluivat neljän suurimman osakkeenomistajan valitsevat henkilöt 30.9.2018

omistajaluettelon mukaan sekä hallituksen puheenjohtaja asiantuntijajäsenenä: Magnus Skåniger (Swedbank Robur Fonder), Claes Murander (Lannebo Fonder), Kalle Saariho (OP Fund Management Company), Malin Björkmo (Handelsbanken) ja hallituksen puheenjohtaja Reima Kerttula asiantuntijajäsenenä.

Vuoden 2018 varsinainen yhtiökokous valitsi Tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy:n päävastuullisena tilintarkastajana KHT Antti Suomisen yhtiön tilintarkastajaksi. Vuoden aikana päävastuullinen tilintarkastaja vaihtui ja Ernst & Young nimitti KHT Johanna Winqvist-Ilkan tehtävään.

Konsernin tilintarkastuspalkkiot vuonna 2018 olivat 219 (168) tuhatta euroa. Muita tilintarkastusyhteisön suorittamia veropalveluja ostettiin 29 (34) tuhannella eurolla ja muita palveluja ostettiin 174 (30) tuhannella eurolla.

Konsernin johtoryhmä

Tilikauden lopussa Exel Compositesin johtoryhmään kuuluivat seuraavat henkilöt: toimitusjohtaja Riku Kytömäki, talousjohtaja Mikko Kettunen, tuotantojohtaja Callum Gough, henkilöstöjohtaja Tiina Bies, Amerikan liiketoiminnan johtaja Kari Loukola, tuotekehitys- ja teknologiajohtaja Kim Sjö Dahl sekä myynti- ja markkinointijohtaja Olli Tevä. Ennen Tevää, joka aloitti roolissaan elokuussa 2018, Kari Loukola toimi myynti- ja markkinointijohtajan tehtävässä.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Exel Composites sulkee Saksassa sijaitsevan tuotantolaitoksensa ja toteutti yhteistoimintaneuvottelut Suomessa

Helmikuussa 2019 Exel Composites kertoi sulkevansa Saksassa sijaitsevan Voerden tuotantolaitoksensa sulkemisesta 30.4.2019 mennessä. Tuotannon sulkeminen johtaa 23 pysyvän työntekijän työsuhteen päättämiseen. Tehtaan sulkeminen johtaa noin 1,0 miljoonan euron kustannussäästöihin vuodesta 2020 alkaen. Alustavien arvioiden mukaan sulkemisesta aiheutuu 1,2 miljoonan euron kertaluontoinen kassavaikutteinen kustannus, joka kirjataan vuoden 2019 ensimmäiselle vuosineljännekselle.

Tammi-helmikuussa 2019 Exel Composites toteutti yhteistoimintaneuvottelut yhtiön Suomen tehtailla parantaakseen yhtiön kannattavuutta ja sopeuttaakseen resurssit tarvetta vastaaviksi. Neuvottelujen tuloksena päättyvien työntekijöiden työsuhteiden kokonaismäärä on yhdeksän henkilöä.

Voerden tehtaan sulkeminen Saksassa ja yhteistoimintaneuvottelut Suomessa ovat osa vuonna 2018 käynnistettyä konserninlaajuisia kustannussäästöohjelmaa.

Exel Composites jatkaa osakepohjaista pitkän aikavälin kannustinjärjestelmää ylimmälle johdolle

Helmikuussa 2019 Exel Compositesin hallitus päätti jatkaa osakepohjaisen pitkän aikavälin kannustinjärjestelmää Exel Compositesin ylimmälle johdolle. Vuoden 2019 suoriteperusteinen ohjelma on osa 4.5.2017 julkaistua pitkän aikavälin osakepohjaista kannustinjärjestelmää. Vuoden 2019 alusta alkavaan ohjelmaan sovellettavat suoritusavoitteet ovat oikaistu liikevoitto (EBIT) sekä Exel Composites Oyj:n osakkeen absoluuttinen kokonaistuoton kehitys (TSR).

Näkymät vuodelle 2019

Exel Composites arvioi, että vuoden 2019 liikevaihto ja oikaistu liikevoitto kasvavat vuodesta 2018.

Hallituksen esitys osingonjaosta

Exel Compositesin taloudellisten tavoitteiden mukaisesti yhtiö pyrkii jakamaan osinkona vähintään 40 prosenttia nettotuloksesta sikäli kun yhtiön kulloinkin taloudellinen tilanne ja kasvumahdollisuudet sen sallivat.

Tilikauden 2018 lopussa Exel Composites Oyj:n voitonjakokelpoiset varat olivat 11,4 miljoonaa euroa, josta tilikauden tulos on 3,9 miljoonaa euroa.

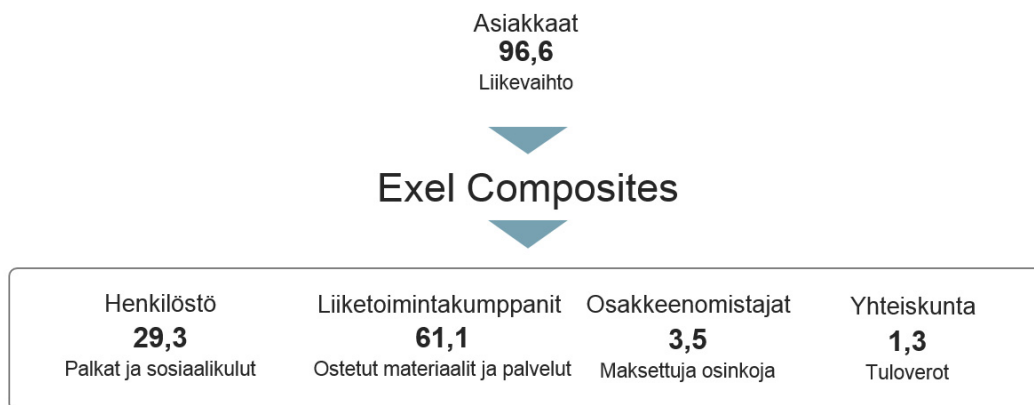
Hallitus ehdottaa, että tilikaudelta 2018 maksetaan osinkoa 0,18 euroa (0,30) osakkeelta.

Esitys perustuu hallituksen tekemään arvioon konsernin taloudellisesta tilanteesta ja kyvystä vastata sitoumuksiinsa sekä konsernin tulevaisuuden näkymiin ja investointitarpeisiin. Hallitus pitää esitystä osingonjaosta tasapainoisena ottaen huomioon tulevaisuuden näkymät, investointitarpeet ja konsernin olemassa olevat riskit.

Hallitus on päättänyt ehdottaa osingonmaksun täsmäytyspäiväksi 25.3.2019. Mikäli yhtiökokous hyväksyy ehdotuksen, maksetaan osinko osakkaille 1.4.2019.

Vastuullisuus ja yritysvastuu

Arvonmuodostus ja taloudellinen vaikutus Exel Compositesin sidosryhmille

Vastuullisuus on tärkeä osa Exel Compositesin toimintaa, niin yhtiön omassa toiminnassa kuin valmistamiensa tuotteiden ja ratkaisujen kautta. Exel on sitoutunut vastuulliseen ja kestävään toimintaan avainarvojensa myötä: asiakaslähtöinen, vastuullisuus ja rehellisyys, One Exel, välittävä sekä innovatiivinen.

Yhtiön olennaiset vastuullisuusaiheet määriteltiin vuonna 2017 sisäiseen olennaisuusanalyysiin perustuen ja ne vahvistettiin vuonna 2018. Olennaisten aiheiden määrittely pohjautui aiheiden priorisointiin, joka tehtiin sisäisten työpajojen sekä johdon ja eri toimintojen edustajien kanssa käytyjen keskusteluiden perusteella. Sekä konsernin johtoryhmä että yhtiön hallitus vahvistivat tulokset. Exelin olennaisia vastuullisuusaiheita tarkastellaan ja ne vahvistetaan vuosittain osana tavanomaista taloudellisen ja muun kuin taloudellisen tiedon raportointiprosessia. Exel Composites seuraa Nasdaqin ympäristö-, sosiaalisia ja hallinnointiasioita koskevaa ESG-ohjetta.

Exel Composites on johtava komposiittiteknologia-yhtiö, joka suunnittelee, valmistaa ja markkinoi komposiittituotteita ja -ratkaisuja vaativiin sovelluksiin. Exelin pääasiallisiin sidosryhmiin lukeutuvat asiakkaat, työntekijät, yhteistyökumppanit ja toimittajat, osakkeenomistajat, rahoitusmarkkinat, viranomaiset, teolliset yhdistykset ja yhteiskunta yleensä. Yhtiön liiketoimintamalli on kuvattu tarkemmin sivulla 7 kohdassa "Liiketoimintamalli".

Exel Compositesin olennaiset vastuullisuusaiheet, niihin liittyvät toimintaperiaatteet, pääasialliset toimenpiteet ja tulokset vuonna 2018 sekä tärkeimmät tulosindikaattorit löytyvät kuvattuina seuraavaksi. Exelin hallitus arvioi neljännesvuosittain yhtiön pääasialliset riskit, mukaan lukien vastuullisuuteen liittyvät riskit, osana riskienarviointiprosessia. Kuvaus yhtiön riskienhallinnasta ja pääasiallisista riskeistä on nähtävillä yhtiön verkkosivuilla ja osana vuoden 2018 hallinnointi- ja ohjausjärjestelmän selvityksessä, joka on niin ikään nähtävillä yhtiön verkkosivuilla osoitteessa www.exelcomposites.com.

Ympäristövastuu

Exel Composites on sitoutunut minimoimaan oman toimintansa ympäristövaikutuksia sekä tuottamaan tuotteita, jotka omalta osaltaan pienentävät asiakkaidensa ympäristöjalanjälkeä. Vastuullisuus on globaali megatrendi, jonka nähdään pitkällä aikavälillä tuovan myös uusia liiketoimintamahdollisuuksia Exelin kaikilla asiakassegmenteillä ja markkina-alueilla.

Exel Compositesin laatu-, ympäristö-, työterveys- ja turvallisuuspolitiikka, kemikaalipolitiikka sekä yhtiön liiketoimintaperiaatteet (Code of Conduct) ohjaavat yhtiön toimintaa laadun ja ympäristövaikutusten suhteen. Yhtiö toimii paikallisten ympäristölupien alaisuudessa ja noudattaa ISO 9001, ISO 14001 ja OHSAS 18001 standardien vaatimuksia. Vuonna 2018 konsernin johto sekä Belgian, Ison-Britannian, Itävallan, Kiinan, Saksan ja Suomen yksiköt uudelleen sertifioitiin ympäristöstandardi ISO 14001/2015 version mukaan. Vuonna 2018 hankittu Erlangerin yksikkö Yhdysvalloissa on sertifioitu ISO 9001/2015 vaatimusten mukaisesti ja valmistautuu ISO 14001 sertifiointiin. Exel Compositesin tavoitteena on, että konsernin kaikki yksiköt ovat sertifioituja.

Exel Composites osallistuu aktiivisesti alan teollisuusyhdistysten toimintaan varmistaakseen viimeisimmän tiedon ympäristöasioissa, ympäristöteknologian uutuuksissa ja sääntelymuutoksissa. Exel on muun muassa EPTA:n (European Pultrusion Technology Association) täysvaltainen jäsen ja yhtiöllä on merkittävä rooli European Composites Industry Associationissa, EuCIA:ssa, joka on yksi alan merkittäviä vastuullisuusvaikuttajia. Hiljattain Exel liittyi myös komposiittivalmistajien yhdistyksen (American Composites Manufacturers Association, ACMA) toimintaan Yhdysvalloissa. Näiden ja muiden alan yhdistysten toimintaan osallistumalla Exel on myös mukana edistämässä komposiitteihin, rakentamiseen ja suunnitteluun liittyviä standardeja.

Exel Compositesin ympäristöriskit ja -vastuuseen liittyvät asiat arvioidaan osana konserninlaajuista laatujärjestelmää, jonka kehittäminen ja täytäntöönpano on konsernin johtoryhmän vastuulla.

Ympäristövaikutuksia, energiankulutusta, raaka-aineiden käyttöä ja jätteen määrää seurataan konsernissa kuukausitasolla. Lisäksi niitä arvioidaan tehdasosalla kansallisten viranomaisten tarkastusten ja sertifiointiauditointien myötä. Exel Compositesin riskiarvioinnin mukaan suurimmat ympäristöriskit liittyvät tulipaloihin, päästöihin ja kemikaalivuotoihin veteen tai maaperään. Näitä riskejä pienennetään ennakoivilla turvallisuustoimilla, joihin lukeutuvat esimerkiksi säännöllinen henkilöstön koulutus, turvalaitteet ja -varusteet, sammutusjärjestelmät sekä turvallinen riskikemikaalien säilytys.

Vastuulliset tuotteet

Asiakas on Exel Compositesin liiketoimintaan liittyvien päätösten keskiössä. Sellaisen tuotteen suunnittelu, valmistus ja myynti, joka ei vastaa asiakkaan kanssa sovittuja ominaisuuksia, voi vaikuttaa negatiivisesti yhtiön maineeseen. Exelin tavoitteena on tarjota ylivertainen asiakaskokemus ja asiakastyytyväisyyttä seurataan säännöllisesti asiakaskyselyiden avulla. Yhtiö on sitoutunut toimittamaan asiakkailleen turvallisia ja luotettavia tuotteita, jotka edistävät kestävä kehitystä. Kaikkien tuotteissa käytettävien kemikaalien turvallisuuden varmistaminen on Exel Compositesille ensiarvoisen tärkeää. Moni yhtiön avainasiakkaista myös edellyttää, että Exel noudattaa asiakkaan omia toimittajia koskevia eettisiä periaatteita ja he audittoivat Exeliä heidän omia laatu- ja turvallisuusvaatimuksiaan vasten.

Exel Compositesin tuotteet ovat yleensä asiakaskohtaisesti räätälöityjä ja kehitetty nimitettyyn tarpeeseen läheisessä yhteistyössä asiakkaan kanssa. Optimoidusti määritellyt vaatimukset johtavat myös optimaaliseen raaka-aineiden käyttöön. Tyypillisesti Exelin tuotteet ovat lasi- tai hiilikuidulla vahvistettuja komposiitteja. Sillä, mitä teknologiaa ja materiaaleja käytetään voidaan merkittävästi parantaa lopputuotteen ympäristöjalanjälkeä, ei pelkästään sen tuotantovaiheessa, mutta myös myöhemmin tuotteen elinkaaren aikana. Komposiitit ovat usein yksi osa lopputuotetta, josta johtuen luotettavan ja koko elinkaaren kattavan arviointimenetelmän kehittäminen pelkästään komposiittituotteille on haastavaa.

Komposiitit voivat korvata perinteisiä rakennusmateriaaleja, kuten terästä, alumiinia ja betonia, tai tuoda niille lisäarvoa kun niitä yhdistetään hybridiratkaisuissa. Komposiitit ovat metalleja paljon kevyempiä, ja voivat siten, perinteisiin materiaaleihin verrattuna, vähentää ratkaisujen asennus- ja ylläpitokustannuksia, helpottaa käsittelyä sekä pienentää energian kulutusta elinkaaren aikana myös komposiittien luontaisen lämmöneristävyuden ansiosta esimerkiksi rakennuslalla käytettäessä. Lisäksi komposiittien kestävyys, ruostumattomuus ja pitkä elinikä vähentävät energiaintensiivisen

ylläpidon tai uusimisen tarvetta. Exelin tuotteita käytetään myös kestävä kehitystä edistävissä teknologioissa ja ratkaisuissa, kuten esimerkiksi tuulienergiassa sekä sähköautoissa.

Tuulivoima-asiakastoimiala kasvoi voimakkaimmin vuonna 2018

Tuulivoima on voimakkaasti kasvava toimiala, jossa ilmastonmuutoksen vaikutuksia vähentämään pyrkivät säädökset ja kestävien energianlähteiden suosiminen lisäävät kysyntää. Tuulivoimaturbiinien kasvava keskimääräinen koko edellyttää myös pidempiä ja jäykempiä roottorin siipiä. Exel on monen vuoden ajan tuottanut tuulivoimaturbiinien valmistajille komposiittiratkaisuja, jotka mahdollistavat kevyemmän muotoilun ja isommat roottorin siivet sekä parantavat energiatehokkuutta pienemmilläkin tuulilla. Vuonna 2018 Rakentaminen & Infrastruktuuri-asiakassegmenttiin kuuluva tuulivoima kasvoi liikevaihdoltaan merkittävämmäksi kuin viime vuosien suurin asiakastoimiala, telekommunikaatio.

Ensimmäisiä kokemuksia bio-pohjaisista komposiiteista

Exel Composites on useamman vuoden ajan aktiivisesti testannut biomateriaalien käyttöä tuotannossaan ja kiinnostus luonnonmateriaaleja kohtaan kasvaa. Vuonna 2018 maailman ensimmäinen biomateriaaleista valmistetun kävelysilta otettiin käyttöön Bergen op Zoomin kaupungissa Alankomaissa. Sillan sivupaneelina käytettiin Exel Compositesin komposiittiprofiileita, joiden valmistuksessa käytettiin bio-hartsilla vahvistettuja pellavakuituja. Kiinnostuksen bio-pohjaisiin komposiitteihin odotetaan kasvavan kokemuksen ja ympäristötietoisuuden myötä sekä niiden laajempaa käyttöä tukevien säädösten tullessa voimaan.

Vastuullinen toiminta

Exel Compositesin käyttämä ensisijainen energianlähde on sähköenergia. Tuotannon kuormituksen lisäksi, lämmityksellä on suuri vaikutus yhtiön kokonaisenergiakäyttöön, sillä sen suurimmat tuotantolaitokset sijaitsevat pohjoisessa. Yhtiö mittaa aktiivisesti energiankäyttöään ja vähentää kulutustaan operatiivista tehokkuutta parantavien toimien myötä sekä käyttämällä lämmöntalteenotto- ja ilmanvaihtolaitteita, lämpöpumppuja, LED-valaistusta sekä taajuusmuuttajia. Exel on myös investoinut biopoltoaineella (pelleteillä) toimivaan lämpölaitokseen Joensuun tehtaalla, joka on yhtiön suurin tuotantolaitos. Myös Mäntyharjun tehdas käyttää biopoltoaineella tuotettua kaukolämpöä. Exelin pitkän aikavälin tavoite on vähentää tuotantoon suhteutettua kokonaisenergiakäyttöänsä.

Exelin kasvihuonekaasupäästöistä suurin osa on hiilidioksidia, jota muodostuu omasta polttoaineiden käytöstä, materiaalien kuljetuksesta ja ulkoistetusta energiantuotannosta. Lujitemuovituotteiden valmistus yleisesti saatavilla olevilla raaka-aineilla merkitsee myös haihtuvien

Tuotannon mittarit *

	2018	2017
Energian käyttö, GWh	19,9	18,7
Energian käyttö, muutos edellisvuodesta, %	6,3	-3,4
Energiankäyttö suhteessa tuotantoon, muutos edellisvuodesta, %	-15,0	-15,0
Energian kulutukseen vaikuttaa pääasiassa tuotantolaitosten määrä ja niiden maantieteellinen sijainti (lämmitystarve) sekä tuotannon kuormitus.		
Komposiittijäte per tuotettu tonni, muutos edellisvuodesta, %	26,6	-26,8
Komposiittijätteen määrä on erittäin riippuvainen tuotemixistä.		
Uusiokäyttöön menevä jäte, %	43,3	64,2
Mahdollisuudet komposiittien uusiokäytölle vaihtelevat maasta toiseen.		

* Luvut pitävät sisällään tuotantoyksiköt, jotka ovat toimineet osana Exel Composites – konsernia koko tilikauden (näin ollen vuosi 2017 ei sisällä huhtikuussa 2017 hankittua Nanjing Jianhuita eikä Australian yksikköä, jonka tuotanto lopetettiin 2017 lopussa, ja 2018 ei sisällä huhtikuussa 2018 hankittua DSC:tä).

orgaanisten yhdisteiden (volatile organic compounds, VOC) päästöjä. Exel seuraa ja testaa VOC-päästöjä, kuten styreeniä, ja investoi niiden vähentämiseen ollakseen aina sallittujen rajojen sisällä paikallisen lainsäädännön ja säännösten mukaan. Vuonna 2018 muun muassa Joensuun tehtaassa suoritettiin mittava päästömittaus ja Saksassa sijaitsevan Voerden tehtaan biosuotimeen uusittiin biomassa.

Mahdollisissa onnettomuustilanteissa välittömät korjaavat ja suojaavat toimet tehdään aina yhteistyössä paikallisten viranomaisten kanssa minimoiden ympäristöön tai ihmisiin kohdistuva haitta tai vaara. Tapahtumat ja läheltä piti tilanteet tutkitaan aina, jotta prosesseja voidaan parantaa ja kouluttaa henkilöstö tunnistamaan ja torjumaan riskitilanteita. Raportti tapahtumista ja tehdyistä korjaavista toimista jaetaan myös muiden konsernin tuotantolaitosten kanssa, jotta vastaavaa ei pääsisi tapahtumaan uudelleen muualla.

Osana normaalia tuotantoprosessia muodostuu väistämättä komposiittijätettä. Koska Exel Compositesin valmistamat tuotteet vastaavat kunkin asiakkaan tarpeita, on komposiittijätteen määrä erittäin riippuvainen tuotemixistä ja siksi hyvin vaihtelevaa. Exelillä on jätteenkäsittelysuunnitelma ja yhtiö seuraa jatkuvasti ja pyrkii vähentämään tuotetun kokonaisjätteen määrää. Yhtiö on sitoutunut hyödyntämään komposiittijätteitä, ja se kierrätetään aina kun se on logistisesti tai teknistaloudellisesti mahdollista. Komposiittien kierrätettävyyden on kuitenkin edelleen varsin monitahoinen asia johon liittyy myös maakohtaisia haasteita. Exel osallistuu aktiivisesti komposiittijätteen kierrätettävyyttä kehittäviin projekteihin siellä missä se ei tällä hetkellä ole mahdollista. Yhtiö on myös olemassa olevien komposiittien kierrätysratkaisujen, kuten CompoCyclen, loppukäyttäjä.

Sosiaalinen vastuu

Vastuullinen työnantaja

Henkilöstöhallinto

Henkilöstöhallintaa (HR) ohjaavat yhtiön arvot, liiketoimintaperiaatteet, henkilöstöpolitiikka sekä -strategia. Tällä hetkellä meneillään olevan strategiasyklin globaaleja pääaiheita on neljä: työntekijän oma ja tiimin suoriutuminen, henkilökohtaisen sitoutumisen lisääminen, pysyvyyden lisääminen kilpailulla osaamismarkkinalla ja houkuttelevan työnantajakuvan lisääminen.

Koska suurin osa Exel Compositesin tuotantolaitoksista sijaitsee pienillä paikkakunnilla, on yhtiöllä tärkeä yhteiskunnallinen rooli paikkakuntalaisena työllistäjänä sekä maakuntien elinvoiman tukijana. Vuonna 2018 Exel jatkoi yhteistyötään yliopistojen ja tutkimuslaitosten kanssa Suomessa, Belgiassa, Kiinassa, Saksassa ja Itävallassa. Yhteistyön tarkoituksena on ennen kaikkea lisätä tietoisuutta Exelistä yrityksenä ja kiinnostavana työnantajana sekä komposiittialasta yleensä. Henkilöstön teknologiaosaaminen on ratkaisevassa asemassa Exelin toiminnassa ja työntekijöiden sitouttaminen ja osaavien työntekijöiden palkkaaminen ovat kriittisiä yhtiölle.

Henkilöstöön liittyvät mittarit

Vuoden 2018 lopussa Exel Compositesin palveluksessa oli yhteensä 675 (568) henkilöä, joista 238 (230) Suomessa ja 437 (338) ulkomailla. Keskimääräinen henkilöstömäärä tilikauden aikana oli 647 (532). Konsernin henkilöstömäärä kasvoi katsauskaudella noin 90:lla DSC:n yrityskaupan johdosta.

Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja tiedonsiirto

Osana vuosittaisia kehityskeskusteluja eli niin kutsuttua Performance Development Review-prosessia työntekijät yhdessä esimiehensä kanssa tunnistavat oman osaamisensa kehitysalueita. Vuonna 2018 lanseerattiin uusi konserninlaajuinen, komposiittiteknologiaa käsittelevä koulutus erityisesti R&D-organisaation osaamisen kehittämiseksi. Koulutuksessa pyrittiin jakamaan eri puolilla konsernissa jo olemassa oleva kokemus ja tietotaito. Tämä kolmipäiväinen koulutus sai hyvin positiivisen vastaanoton ja vuonna 2019 se toistetaan myös myynti- ja markkinointiorganisaatiolle. Tiedonsiirtoa konsernissa vahvistetaan myös sisäisen urakierron myötä kannustamalla yhtiön työntekijöitä hakemaan muissa yksiköissä avoimina oleviin tehtäviin. Vuoden 2018 aikana kehitettiin myös seuraajasuunnitelmaan liittyvää prosessia, jonka tarkoituksena on tiedon pysyvyyden parantaminen ja saumattoman siirtymän varmistaminen lähteviltä työntekijöiltä heidän seuraajilleen. Prosessi kattaa nyt johdon lisäksi koko konsernin henkilöstön.

Globaalin HR-järjestelmän käyttöönotto

Uuden, globaalin HR-järjestelmän käyttöönoton suunnittelu aloitettiin vuonna 2018. Suomen yksikkö ottaa järjestelmän käyttöön ensimmäisenä vuonna 2019. Järjestelmä tulee kattamaan kaikki tärkeimmät HR prosessit ja ensimmäisessä vaiheessaan käsittää työntekijöiden perustietojen keräämisen, joita tullaan käyttämään kehityskeskusteluihin sekä henkilöstön kehittämiseen ja koulutukseen liittyvien prosessien parantamiseksi.

Työterveys ja turvallisuus

Turvallisen ympäristön takaaminen Exelin työntekijöille ja naapurustolle on Exel Compositesin prioriteetti kaikissa yksiköissä. Työterveys- ja turvallisuusasiat ovat olennainen osa johtamista ja kaikissa yksiköissä on nimetty turvallisuusorganisaatio, jonka vastuut on määritelty. Työterveys- ja turvallisuusasioiden johtaminen perustuu tunnistettuihin riskeihin ja on Exelin laatu-, ympäristö-, työterveys- ja turvallisuuspolitiikan, kemikaalipolitiikan sekä OHSAS 18001 standardin ohjaama. Ennaltaehkäisevä työturvallisuustoiminta on tärkeässä roolissa kaikissa yksiköissä. Kaikki onnettomuudet (lost time injury, LTI) tutkitaan ja raportoidaan ylimmälle johdolle. LTI on yksi tärkeimmistä indikaattoreista, joilla Exelin yksiköiden toimintaa seurataan. Kaikki LTI:t raportoidaan myös muille yksiköille, jotta opitut asiat voidaan ottaa ennaltaehkäisevästi huomioon. Läheltä piti-tilanteiden ja vaarallisten olosuhteiden raportointia käytetään kaikissa yksiköissä onnettomuuksien ennaltaehkäisytyössä. Kaikkia mittareita seurataan ja arvioidaan kuukausittaisessa raportoinnissa ylimmälle johdolle.

	2018	2017
Henkilöstö, keskimäärin	647	532
Henkilöstö, kauden lopussa	675	568
Henkilöstön keskimääräinen ikä	44	44
Vakituiset työntekijät, %	97,1	95,1
Määräaikaiset työntekijät, %	2,9	4,9
Työvuosia Exelillä, keskimäärin	8,8	9,4
Työntekijöiden vaihtuvuus, %	20,4	14,9
Miehet/ naiset, %	78,0 / 22,0	77,0 / 23,0
Ylin johto (hallitus ja konsernin johtoryhmä), miehet/ naiset, %	83,3 / 16,7	63,3 / 36,7

Konserni seuraa tarkasti mahdollisia päivityksiä erittäin vaarallisten aineiden listauksissa, kuten REACH ja RoHS ilmoituksissa, pysyäkseen sääntelyiden edellä. Yli puolet henkilöstöstä on työssään päivittäin tekemisissä vaarallisten tai tulenarkojen kemikaalien kanssa. Pääasialliset työterveys- ja turvallisuusriskit liittyvät tulipalon mahdollisuuteen tai allergioiden tai pitkäaikaisesta altistumisesta johtuviin terveysongelmiin. Exel Compositesin työturvallisuustyö keskittyy ennaltaehkäisevään toimintaan ja aktiivisiin riskiarvioiteihin sekä sisäisiin ja ulkoisiin arvioiteihin.

Hengitysilman laadun monitorointi

Vuonna 2018 yhtiö jatkoi hengitysilman laadun monitorointia kaikissa yksiköissä. Exel pitää pitoisuustason alhaisena tehokkaan ilmanvaihdon avulla ja altistusta vähennetään käyttämällä soveltuvaa turvavarustusta kuten hengityssuojaimia. Työntekijöiden terveyttä seurataan myös säännöllisillä terveystarkastuksilla. Muun muassa styreenialtistusta seurataan esimerkiksi säännöllisillä mantelihappotesteillä (virtastesteillä) ja tarvittaviin toimenpiteisiin ryhdytään mikäli korkeita tai kohonneita tuloksia löytyy. Vuonna 2018 ei ilmennyt kohonneita tuloksia, jotka olisivat vaatineet erityisiä toimenpiteitä.

Työturvallisuus: tapa välittää

Ennakoivat toimenpiteet ja turvallisuusasioista viestiminen ovat tärkeässä roolissa onnettomuuksien ehkäisemisessä Exel Compositesissa. Esimerkiksi Joensuun yksikössä laadittiin uusi "Tuumaa hetki"-turvallisuusvihkonen, joka jaettiin kaikille työntekijöille vuonna 2018 ja Yhdysvalloissa Erlangerin yksikössä otettiin käyttöön niin kutsuttu "Pysähdy ja korjaa"-toimintapa. Vuonna 2018 Exel jatkoi säännöllistä turvallisuuskoulutusten tarjontaa koko henkilöstölle ja kaikissa yksiköissä. Koulutusta tarjottiin muun muassa tulipalon sammutukseen, ensiapuun, evakuointiin sekä vaarallisten kemikaalien kanssa työskentelyyn liittyen. Paloharjoitukset ovat myös tärkeä turvallisuuskoulutuksen osa. Vuonna

2018 muun muassa Suomessa ja Kiinassa toteutettiin yhteistoimintaharjoitus yhdessä paikallisten pelastuslaitosten kanssa. Kaikki työntekijät ja vierailijat saavat turvallisuusohjeet ja asianmukaiset turvallisuusvarusteet asioidessaan tuotantolaitoksissa. Myös alihankkijat perehdytetään turvallisuusasioissa tarpeen mukaan. Työntekijöiden turvavarustus, johon kuuluvat turvakengät, työasuste mukaan lukien kemikaalinkestävät käsineet, kuulo- ja silmäsuojaimet ja tarvittaessa hengityssuojaimet, tarkistetaan ja uusitaan säännöllisesti.

Vuonna 2018 konsernin tuotantolaitoksissa järjestettiin useita turvallisuuskartoituksia ja sekä sisäisiä että ulkopuolisten tekemiä turvatarkastuksia. Sisäisiä turvakartoituksia tehdään tuotantolaitoksilla säännöllisesti –kerran kuukaudessa tai jopa viikoittain – riskikohtien poistamiseksi ja minimoimiseksi sekä turvallisuushuomioiden käsittelemiseksi. Näiden tarkastusten seurauksena vuonna 2018 tehtiin kaiken kaikkiaan satoja erilaisia parannuksia, esimerkiksi investoimalla turvallisuutta parantaviin välineisiin, parantamalla tuotannon tilojen siisteyttä ja järjestystä, paremmalla valaistuksella, turvallisuusopasteita lisäämällä, jne. Myös paikalliset työsuojelutoimikunnat jatkoivat työntekijöiden turvallisuuteen, työhyvinvointiin ja ehkäisevään toimintaan liittyvää työtä vuonna 2018.

Exel Composites toimii myös yhteistyössä viranomaisten ja asiantuntijoiden kanssa työturvallisuuden parantamiseksi yleisesti. Vuonna 2018 ilmestyi Työturvallisuuskeskuksen julkaisema "Parempaan työn opas", joka on henkilöstön hyvinvoinnin edistämistä kemianteollisuudessa tavoittelevan projektin lopputulos. Exel osallistui ohjelmaan vuosina 2015-2016, jolloin projektia varten joukolta kemianteollisuuden yrityksiä kerättiin hyviä toimintatapoja ja kokemuksia toteutetuista kehittämishankkeista henkilöstön työtyytyväisyyden ja motivaation parantamiseksi.

Turvallisuusmittarit

	2018	2017
Onnettomuudet (lost time injuries, LTI) *	16,9	20,1
Turvallisuusilmoitukset	996	890

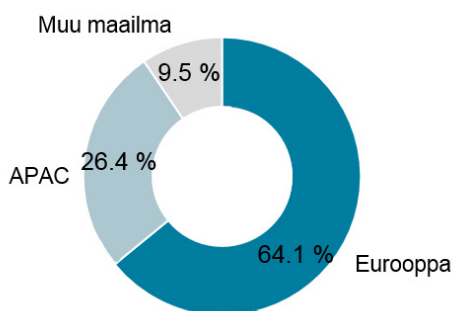
* Onnettomuuksien määrä miljoonaa työtuntia kohden.

Monimuotoisuus ja syrjimättömyys

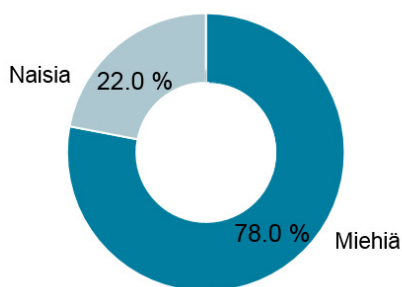
Exel Compositesin arvoissa ja liiketoimintaperiaatteissa todetaan, että kaikkien työpaikalla ja sen ulkopuolella tulee kohdella muita oikeudenmukaisesti, kunnioittavasti ja huomaavaisesti. Yhtiö soveltaa nolla toleranssia syrjintäasioissa. Työntekijöiden edellytetään ilmoittavan mahdolliset syrjintätapaukset tai muut liiketoimintaperiaatteiden rikkomukset esimerkiksi käyttämällä yhtiön verkkosivuilla olevaa "Report misconduct"-lomaketta.

Monimuotoisuutta kannustetaan ja sitä kunnioitetaan niin työpaikalla, kaikissa rekrytointitilanteissa kuin yhtiön hallituksen kokoonpanossakin. Osakkeenomistajien nimitystoimikunta noudattaa yhtiön monimuotoisuusperiaatteita ehdottaessaan yhtiökokoukselle jäseniä Exel Compositesin hallitukseen ja huomioi jäsenten asiantuntemuksen, osaamisen ja näkemyksen, iän ja sukupuolen lisäksi. Tavoitteena on, että molemmat sukupuolet ovat edustettuina. Nimitystoimikunnan tehtäviin kuuluu vuosittain tarkastaa ja ehdottaa tarpeen mukaan muutoksia hallituksen monimuotoisuusperiaatteisiin.

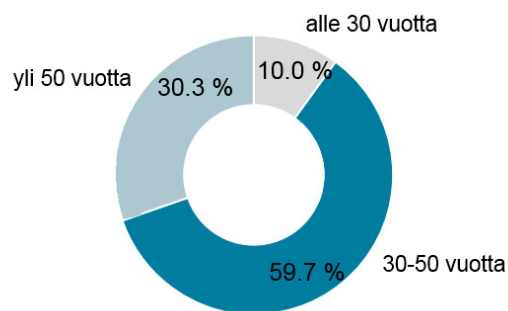
Henkilöstö alueittain

Sukupuolijakauma

Ikäjakauma

Ihmisoikeudet omassa toiminnassa ja hankintaketjussa

Exel Compositesin arvoissa ja liiketoimintaperiaatteissa todetaan, että yhtiö tukee ja kunnioittaa ihmisoikeuksien turvaamista kaikissa yksiköissään, hankintaketju mukaan lukien, ja noudattaa globaaleja ihmis- ja työoikeussopimuksia. Pakko- tai lapsityövoimaa ei sallita missään muodossa konsernin omassa taikka yhtiön yhteistyökumppaneiden tai konserniin liittyvien kolmansien osapuolien toiminnassa.

Suurin osa Exelin omista tuotantoyksiköistä sijaitsevat maissa, joissa ihmisoikeusrikkomusten riski on yleisesti ottaen arvioitu matalaksi. Kiinassa, jossa yhtiöllä on kaksi tuotantoyksikköä, on lievästi suuremmaksi arvioitua riskiä vähennetty omalla paikallisella hankintaorganisaatiolla.

Konserni hankkii komponentteja ja materiaaleja tuotantoprosessiinsa useilta eri toimittajilta useista eri maista. Suurin osa yhtiön hankintaketjusta muodostuu isoista, kansainvälisistä valmistajista tai näiden jakelijoista, joilla on usein vakiintuneet prosessit ja korkeat vastuullisuusvaatimukset, ja jotka näin ollen arvioidaan matalariskisiksi ihmisoikeusrikkomusten suhteen. Kaikki toimittajat valitaan huolella ja perustuen puolueettomiin seikkoihin kuten laatu, luotettavuus, toimitus ja hinta, eettisten standardien ja vastuullisuuden lisäksi. Yhtiö auditoi nykyisiä toimittajiaan pääasiallisesti yritysvierailujen kautta. Auditoidtavat toimittajat valitaan ostovolyymin, toimittajan ja sijainnin kriittisyyden mukaan. Mikäli rikkomuksia ilmenee, ryhdytään toimenpiteisiin joko sallimalla toimittajalle aikaa tilanteen korjaamiseksi tai lopettamalla yhteistyö.

Vuonna 2018 ei raportoitu ihmisoikeusrikkomuksista Exelin omassa toiminnassa taikka yhtiön hankintaketjussa.

Toimittaja koskevat eettiset toimintaperiaatteet (Supplier Code of Conduct)

Vuonna 2018 Exel Composites otti käyttöön toimittajiaan koskevat eettiset toimintaperiaatteet (Supplier Code of Conduct). Tämä oli osa vuoden aikana käynnistettyä prosessia, jonka tarkoituksena oli vahvistaa toimittajien yhteensopivuus Exelin ihmisoikeus- ja liiketoimintaperiaatevaatimusten kanssa sekä lainsäädännön ja määräysten noudattaminen, kemikaaliturvallisuussäädökset mukaan lukien. Eettiset toimintaperiaatteet annettiin tiedoksi nykyisille toimittajille ja alihankkijoille ja se otettiin myös uusien toimittajien ja palveluntarjoajien kanssa tehtävien sopimusten liitteeksi. Eettiset periaatteet ovat nähtävillä yhtiön verkkosivuilla osoitteessa www.exelcomposites.com.

Hyvä hallinnointitapa

Yritysvastuun hallinnointi ja lakien, sääntöjen sekä määräysten noudattaminen

Exel Composites on sitoutunut korkeisiin vastuullisuuden ja rehellisyyden standardeihin ja noudattaa eettisiä liiketoimintaperiaatteita konsernin arvojen, korruption vastaisen politiikan ja Code of Conductin mukaisesti. Vallan kolmijakoperiaatteen mukaisesti hallitus on Exel Compositesin ylin hallintaelin yritysvastuuasioissa ja vastaa yhtiön hallinnosta sekä ohjaa yhtiön riskienhallintaa riskienhallintapolitiikan avulla.

Hallitus tekee riskiarvioinnin vuosineljänneksittäin osana puolivuosi- ja liiketoimintakatsauksiin sekä tilinpäätöksiin liittyvien asiakirjojen arviointi- ja hyväksymisprosessia. Myös yhtiön julkistamiin tulevaisuudennäkymiin liittyvät riskit arvioidaan. Hallitus vahvistaa olennaiset vastuullisuusaiheet ja tarkistaa sekä allekirjoittaa Exel Compositesin vastuullisuusraportoinnin vuosittain yhtiön vuositilinpäätöksen julkaisun yhteydessä.

Arvojen sisäistä viestintää

Vuonna 2018 paneuduttiin keskusteluun Exel Compositesin arvojen merkityksestä eri foorumeissa konsernin sisällä ja koko konsernin kattavan viestintäkampanjan muodossa. Exelin arvot nykyisellään – asiakaslähtöinen, vastuullisuus ja rehellisyys, One Exel, välittävä sekä innovatiivinen – määriteltiin alun perin vuonna 2015 kaikissa Exelin toimipaikoissa käytyjen sisäisten työpajojen ja keskustelun perusteella.

Sisäinen Code of Conduct-hanke tietoisuuden lisäämiseksi

Yhtiön liiketoimintaperiaatteet päivitettiin ja otettiin käyttöön keväällä 2018. Tähän päivitykseen ja erityisesti "Vastuullisuus ja rehellisyys"-arvoon liittyen käynnistettiin viestinnällinen hanke, jonka tarkoituksena oli lisätä kaikkien Exelin työntekijöiden tietoisuutta ja ymmärrystä Exelin liiketoimintaperiaatteista, korruption vastaisesta politiikasta ja "Report misconduct"-kanavasta keinona ilmoittaa mahdollisista rikkomuksista. Hankkeen aikana Exelin kaikissa toimipisteissä järjestettiin muun muassa sisäisiä infotilaisuuksia. Näin katettiin kaiken kaikkiaan 96 prosenttia kaikista Exelin työntekijöistä. Code of Conduct sekä anti-korruption vastainen politiikka myös käännettiin valituille pääkielille ja ne otettiin osaksi rekrytointiprosessia koko konsernissa. Tarkoituksena on varmistaa, että kaikki uudet työntekijät aloittavat uudessa roolissaan eettisiin liiketoimintaperiaatteisiin jo perehtyneinä.

Korruption ja lahjonnan torjunta

Kuten yhtiön liiketoimintaperiaatteissa sekä korruption vastaisessa politiikassa todetaan, Exel Composites ei salli toiminnassaan minkäänlaista lahjontaa tai korruptiota. Mahdolliset rikkomukset voisivat vahingoittaa Exelin liiketoimintaa ja mainetta. Exelin yksiköistä lähinnä Kiinassa arvioidaan olevan korruptioon liittyviä riskejä.

Vuonna 2018 ei yhtiön tietoon tullut yhtään korruptiotapausta tai Code of Conduct-rikkomusta. Vuoden aikana ei myöskään ollut käynnissä korruptioon liittyviä oikeudenkäyntejä yhtiötä tai sen työntekijöitä vastaan. Vuonna 2018 vastaanotettiin yksi ilmoitus "Report misconduct"-kanavan kautta koskien aiempaa Exelin työntekijää Kiinassa. Ilmoitus tutkittiin eikä se johtanut toimenpiteisiin.

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä

Exel Composites julkaisee selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä tilikaudelta 2018. Sen laadinnassa on noudatettu Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia, joka astui voimaan 1.1.2016. Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä julkaistaan erillään hallituksen toimintakertomuksesta. Lisätietoja Exel Compositesin hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on nähtävillä yhtiön verkkosivuilla www.exelcomposites.com.

Lisätietoja osoitteessa www.exelcomposites.com:

- Exel Compositesin arvot
- Liiketoimintaperiaatteet (Code of Conduct) ja hankintaketjua koskevat eettiset toimintaperiaatteet (Supplier Code of Conduct)
- "Report misconduct"-kanava rikkomusten ilmoittamiselle
- Laatu-, ympäristö-, työterveys- ja turvallisuuspolitiikka
- Hallituksen monimuotoisuusperiaatteet
- Yhtiöjärjestys
- Toimitusjohtajan tehtävät
- Selvitykset hallinto- ja ohjausjärjestelmästä
- Palkka- ja palkkioselvitykset

KONSERNIN TUNNUSLUVUT 2014-2018

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

	2018	2017	2016	2015	2014
	IFRS 2)	IFRS 2)	IFRS 2)	IFRS 2)	IFRS 2)
Liikevaihto	96 608	86 255	73 079	80 196	79 253
Liikevoitto	2 217	6 081	649	4 414	8 887
% liikevaihdosta	2,3	7,1	0,9	5,5	11,2
Oikaistu liikevoitto	5 018	6 319	2 621	4 770	9 361
% liikevaihdosta	5,2	7,3	3,6	5,9	11,8
Tulos ennen satunnaisia eriä	1 705	5 335	678	4 257	8 457
% liikevaihdosta	1,8	6,2	0,9	5,3	10,7
Tulos ennen varauksia ja veroja	1 705	5 335	678	4 257	8 457
% liikevaihdosta	1,8	6,2	0,9	5,3	10,7
Taseen loppusumma	74 558	64 380	53 075	53 968	52 411
Oman pääoman tuotto %	1,4	15,1	0,7	9,4	21,7
Sijoitetun pääoman tuotto %	4,4	14,8	1,7	12,0	25,2
Omavaraisuusaste %	34,7	44,8	51,3	57,1	56,9
Nettovelkaantumisaste %	96,3	30,3	12,2	2,0	-8,7
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen	9 598	9 974	3 129	4 295	4 354
% liikevaihdosta	9,9	11,6	4,3	5,4	5,5
Tutkimus- ja kehitysmenot	2 835	1 876	1 747	1 850	1 837
% liikevaihdosta	2,9	2,2	2,4	2,3	2,3
Henkilöstö keskimäärin	647	532	479	498	433
Henkilöstö kauden lopussa	675	568	455	494	456

Osakekohtaiset tunnusluvut

	2018	2017	2016	2015	2014
	IFRS 2)	IFRS 2)	IFRS 2)	IFRS 2)	IFRS 2)
Tulos/osake (EPS), euroa	0,03	0,36	0,02	0,24	0,48
Oikaistu tulos/osake (EPS), euroa 1)	0,03	0,36	0,02	0,24	0,48
Oma pääoma/osake, euroa	2,18	2,43	2,27	2,58	2,50
Osinko/osake, euroa 3)	0,18	0,30	0,10	0,22	0,20
Osinko/tulos, %	550,6	84,5	600,3	92,0	41,7
Efekttiivinen osinkotuotto, %	4,50	4,57	1,99	3,37	3,58
Hinta/voitto (P/E)	122,40	18,40	301,35	27,32	17,50
Markkina-arvo/oma pääoma (P/B)	1,83	2,69	2,21	2,53	3,36

1) Optio-oikeuksien laimennusvaikutuksella oikaistuna

2) Luvut koskevat jatkuvia toimintoja

3) Hallituksen ehdotus vuoden 2019 yhtiökokoukselle

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Oman pääoman tuotto, %

$$\frac{\text{tulos ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja} - \text{verot}}{\text{oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus} + \text{vapaaehtoiset varaukset ja poistoero laskennallisella verovelalla vähennettynä (keskiarvo)}} \times 100$$

Sijoitetun pääoman tuotto, %

$$\frac{\text{tulos ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{taseen loppusumma} - \text{korottomat velat (keskiarvo)}} \times 100$$

Omavaraisuusaste, %

$$\frac{\text{oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus} + \text{vapaaehtoiset varaukset ja poistoero laskennallisella verovelalla vähennettynä}}{\text{taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} \times 100$$

Nettovelkaantumisaste, %

$$\frac{\text{korolliset nettovelat (=korolliset velat - likvidit varat)}}{\text{oma pääoma}} \times 100$$

Tulos/osake (EPS), euroa

$$\frac{\text{tulos ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja} - \text{verot} + / - \text{vähemmistöosuus}}{\text{osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä keskimäärin tilikauden aikana}}$$

Oma pääoma/osake, euroa

$$\frac{\text{oma pääoma} + \text{vapaaehtoiset varaukset} + \text{poistoero laskennallisella verovelalla ja vähemmistöosuudella vähennettynä}}{\text{osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$$

Osinko/osake, euroa

$$\frac{\text{tilikauden osinko}}{\text{osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$$

Osinko/tulos, %

$$\frac{\text{osakekohtainen osinko}}{\text{osakekohtainen tulos (laskettu kuten tunnusluvussa tulos/osake)}} \times 100$$

Efektiivinen osinkotuotto, %

$$\frac{\text{osinko/osake} \times 100}{\text{osakeantioikaistu keskimääräinen kurssi tilikauden lopussa}} \times 100$$

Hinta/voitto (P/E), %

$$\frac{\text{osakeantioikaistu keskimääräinen kurssi tilikauden lopussa}}{\text{tulos/osake}} \times 100$$

Markkina-arvo/oma pääoma (P/B)

$$\frac{\text{Osakkeiden kokonaismäärä tilikauden lopussa ilman omia osakkeita} \times \text{osakekurssi tilikauden lopussa}}{\text{oma pääoma ilman vähemmistöosuutta}}$$

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

31.12.2018 päättyneeltä tilikaudelta

Tuhatta euroa	Viite	1.1. -31.12.2018	1.1. -31.12.2017
Liikevaihto	6	96 608	86 255
Liiketoiminnan muut tuotot	9	373	510
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varaston muutos		1 117	112
Aineiden ja tarvikkeiden käyttö		-39 874	-34 295
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut	11	-29 332	-24 918
Poistot	13	-3 871	-3 217
Arvonalentumiset	13	-1 606	-8
Liiketoiminnan muut kulut	10,12	-21 198	-18 358
Liikevoitto		2 217	6 081
Rahoitustuotot	14	849	382
Rahoituskulut	15	-1 361	-1 128
Voitto ennen veroja		1 705	5 335
Tuloverot	16	-1 319	-1 123
Tilikauden tulos		386	4 212
Muut laajan tuloslaskelman erät, jotka siirtyvät tuloslaskelmaan tulevilla tilikausilla:			
Ulkomaiseen yksikköön liittyvät muuntoerot	16	56	-850
Muihin laajan tuloslaskelman eriin liittyvät verot		0	0
Tilikauden muut laajan tuloksen erät, jotka siirtyvät tuloslaskelmaan tulevilla tilikausilla, verojen jälkeen:			
		0	0
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteiseksi:			
Etuusperusteisten järjestelyjen vakuutusmatemaattiset voitot (+) / tappiot (-) verovaikutus huomioituna	16	0	-3
Tilikauden laaja tulos yhteensä		442	3 358
Tilikauden tuloksen jakautuminen:			
Emoyhtiön osakkeenomistajille		386	4 212
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:			
Emoyhtiön osakkeenomistajille		442	3 358
Tulos/osake yhteensä, laimennettu ja laimentamaton, euroa	18	0,03	0,36

KONSERNITASE

31.12.2018

Tuhatta euroa	Viite	31.12.2018	31.12.2017
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Liikearvo	20	12 756	13 447
Muut aineettomat hyödykkeet	20	4 209	1 482
Aineelliset hyödykkeet	21	16 631	14 788
Muut pitkäaikaiset varat	22	89	85
Laskennalliset verosaamiset	17	747	473
Pitkäaikaiset varat yhteensä		34 432	30 276
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	23	15 214	11 689
Myyntisaamiset ja muut saamiset	24	20 111	14 785
Rahat ja pankkisaamiset	25	4 801	7 629
Lyhytaikaiset varat yhteensä		40 126	34 104
Varat yhteensä		74 558	64 380
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
	33		
Osakepääoma		2 141	2 141
Muut rahastot		129	129
Vapaan oman pääoman rahasto		2 539	2 539
Muuntoerot		1 987	1 931
Kertyneet voittovarot		18 986	22 075
Emoyhtiön osakkeenomistajien oman pääoman osuus		25 782	28 815
Oma pääoma yhteensä		25 782	28 815
Pitkäaikaiset velat			
Pitkäaikaiset korolliset velat	27, 31	11 393	4 615
Pitkäaikaiset korottomat velat	26	487	478
Laskennallinen verovelka	17	162	240
Pitkäaikaiset velat yhteensä		12 042	5 333
Lyhytaikaiset velat			
Lyhytaikaiset korolliset velat	27	18 234	11 742
Ostovelat ja muut velat	26	18 121	17 729
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	26	378	761
Lyhytaikaiset velat yhteensä		36 733	30 232
Oma pääoma ja velat yhteensä		74 558	64 380

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

31.12.2018 päättyneeltä tilikaudelta

Tuhatta euroa	Viite	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Liiketoiminnan rahavirrat			
Tilikauden voitto		386	4 212
Oikaisu tilikauden tulokseen	36	7 535	5 302
Käyttöpääoman muutos		-4 085	-3 493
Liiketoiminnasta kertyneet rahavirrat		3 837	6 021
Liiketoiminnasta kertyneet nettorahavirrat			
Maksetut korot		-402	-121
Saadut korot		13	13
Muut rahoituserät		-146	-319
Maksetut verot		-2 435	-738
Liiketoiminnasta kertyneet nettorahavirrat		868	4 856
Investointien rahavirrat			
Hankitut liiketoiminnot		-8 073	-5 102
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin		-4 787	-3 456
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot		82	49
Investointien nettorahavirrat		-12 779	-8 509
Rahavirta ennen rahoitusta			
		-11 911	-3 653
Rahoituksen rahavirrat			
Pitkäaikaisten lainojen nostot		5 670	3 000
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut		-1 000	-1 000
Lyhytaikaisten lainojen nostot ja takaisinmaksut		8 300	4 173
Rahoitusleasingvelkojen takaisinmaksut		0	0
Omien osakkeiden hankinta		0	-525
Maksetut osingot		-3 546	-1 190
Rahoituksen nettorahavirrat		9 426	4 458
Rahavirtalaskelman mukainen rahavarojen muutos			
		-2 484	805
Rahavarat tilikauden alussa		7 629	6 944
Rahavarojen valuuttakurssiero		-357	-131
Hankittujen liiketoimintojen rahavarat alussa		13	11
Rahavarat tilikauden lopussa		4 801	7 629

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

31.12.2018

Tuhatta euroa	Osakepääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muuntoerot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä
Oma pääoma 1.1.2017	2 141	2 666	2 781	19 424	27 013
Laaja tulos			-850	4 212	3 362
Etuuspohjaisten järjestelyjen vakuutusmatemaattiset voitot (+) / tappiot (-), verovaikutus huomioitu				-3	-3
Muut erät		3		-60	-57
Osingonjako				-1 190	-1 190
Omien osakkeiden hankinta				-525	-525
Osakeperusteisten maksujen varaus				33	33
Edellisen tilikauden virheen korjaus1)				182	182
Oma pääoma 31.12.2017	2 141	2 669	1 931	22 075	28 816
1) Exel Composites Oyj:n aikaisempien vuosien verotukseen liittyvät korjaukset.					
Oma pääoma 1.1.2018	2 141	2 669	1 931	22 075	28 816
Laaja tulos			56	386	442
Etuuspohjaisten järjestelyjen vakuutusmatemaattiset voitot (+) / tappiot (-), verovaikutus huomioitu				0	0
Muut erät				-17	-17
Osingonjako				-3 546	-3 546
Omien osakkeiden hankinta				0	0
Osakeperusteisten maksujen varaus				0	0
Edellisen tilikauden virheen korjaus1)				88	88
Oma pääoma 31.12.2018	2 141	2 669	1 989	18 986	25 782
1) Rekistereistä poistetun uinuneen tytäryhtiön tyhjentäminen konsernista.					

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

(Liitetiedoissa kaikki luvut ovat tuhansia euroja, ellei muuten ilmoiteta)

Exel Composites Oyj:n hallitus on kokouksessaan 14.2.2019 hyväksynyt tämän 31.12.2018 päättyneeltä tilikaudelta olevan konsernitilinpäätöksen julkistettavaksi. Lopullisen päätöksen tilinpäätöksen vahvistamisesta tai hylkäämisestä tekevät yhtiön osakkeenomistajat varsinaisessa yhtiökokouksessa 21.3.2019.

VIITE 1 YHTIÖTIEDOT

Exel Composites on maailman johtava komposiittiteknologia-yhtiö, joka suunnittelee ja valmistaa komposiittituotteita ja -ratkaisuja vaativiin teollisiin sovelluksiin.

Liiketoiminnan perustana ovat henkilöstön korkeatasoinen osaaminen ja yhtiön vuosikymmenien aikana kehittämät komposiittiteknologiat perustuen vahvaan innovaatiofokukseen. Yhdeksän Euroopassa, Aasiassa ja Pohjois-Amerikassa sijaitsevan tuotantolaitoksen sekä maailmanlaajuisen myyntiverkoston myötä ylivoimainen asiakaskokemus ja maailmanluokan operaatiot ajavat meitä toiminnassamme eteenpäin.

VIITE 2 LAATIMISPERUSTA

Tilinpäätös on laadittu historiallisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta myytävissä olevia listattuja osakkeita, lyhytaikaisia korkotalletuksia ja velkoja, jotka on arvostettu käypään arvoon.

Tilinpäätöstiedot esitetään tuhansina euroina ja kaikki arvot on pyöristetty lähimpään tuhanteen, ellei toisin ole ilmoitettu.

Standardien noudattaminen

Exel Composites Oyj:n konsernitilinpäätös on laadittu EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2018 voimassaolevia IAS- ja IFRS –standardeja sekä SIC- ja IFRIC –tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisen kirjanpito- ja yhteisöläinsäädännön mukaiset.

Konsolidointiperiaatteet

Exel Compositesin konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiö Exel Composites Oyj:n ja sen tytäryhtiöiden tilinpäätökset vuosittain 31.12. Tytäryhtiöiksi katsotaan ne yhtiöt, joiden äänimäärästä Exel Composites Oyj:llä on joko suoraan tai välillisesti enemmän kuin 50 prosenttia tai sillä muuten on oikeus määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista. Määräysvalta syntyy, kun konserni olemalla osallisena yhteisössä alistuu yhteisön muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä yhteisöä koskevaa valtaansa. Tytäryritykset on yhdistelty siitä päivästä lähtien, jona konserni on saanut määräysvallan, ja yhdisteleminen on lopetettu sinä päivänä, jona konsernin määräysvalta on lakannut. Tytäryritysten tilinpäätösten laatimisperiaatteita on tarvittaessa muutettu vastaamaan konsernin tilinpäätöksen laatimisperiaatteita. Tytäryhtiöiden tilinpäätökset laaditaan samalla raportointimenetelmällä kuin emoyhtiön tilinpäätös käyttäen yhtenäisiä kirjanpidon säännöksiä.

Yrityksen tehtaat sijaitsevat Belgiassa, Isossa-Britanniassa, Itävallassa, Kiinassa, Saksassa, Suomessa ja USA:ssa. Yhtiön osakkeet noteerataan Nasdaq Helsinki Oy:n Small Cap –ryhmässä Teollisuustuotteet ja palvelut –toimialaluokassa. Yhtiön kotipaikka on Mäntyharju ja sen rekisteröity osoite on Uutelantie 24 B, 52700 Mäntyharju.

Keskinäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Hankintameno määritetään perustuen hankittujen varojen hankintahetken käypään arvoon ja vastattavaksi otettuihin velkoihin ja ehdollisiin velkoihin. Liikearvona käsitellään hankintamenoa, joka ylittää yhtiön nettovarallisuuden käyvän arvon.

Konsernin sisäisistä liiketapahtumista johtuvat tasearvot, tulot ja menot, realisoitumattomat voitot ja tappiot sekä sisäiset osingonjaot eliminoidaan konsernitilinpäätöksessä kokonaan.

Mikäli konserni menettää tytäryhtiön määräysvallan,

- tytäryhtiön varat ja velat kirjataan pois;
- vähemmistöosuuksien kirjanpitoarvo kirjataan pois;
- omaan pääomaan kirjatut kumulatiiviset muuntoerot kirjataan pois;
- kirjataan saadun vastikkeen käypä arvo;
- jäljelle jäävä omistusosuus arvostetaan käypään arvoon;
- kirjataan mahdolliset yli- tai alijäämät voittoon tai tappioon; ja
- emoyhtiön osuus osuuksista, jotka aiemmin kirjattiin muuhun kokonaistulokseen, kirjataan nyt voittoon tai tappioon.

Exel Composites on aloittavaa IFRS-tasetta laatiessaan soveltanut IFRS 1 –standardin sallimaa helpotusta koskien yritysten yhteenliittymiä. Aikaisemmin hankittujen tytäryhtiöiden varoja ja velkoja ei ole arvostettu takautuvasti käypään arvoon, vaan sisällytetty siirtymäajankohdan taseeseen aikaisemman tilinpäätöskäytännön mukaisiin arvoihin. Konsernilla ei ole osakkuus- eikä yhteisyrityksiä.

Määräysvallattomien omistajien osuus erotetaan omasta pääomasta ja esitetään taseessa omana eränään. Samoin se esitetään omana eränään myös konsernin tuloslaskelmassa. Määräysvallattomille omistajille kohdentuva osuus kertyneistä tappioista kirjattiin konsernitaseeseen enintään sijoituksen määrään saakka ennen 1.1.2010. Konsernissa ei ollut määräysvallattomia omistajia vuoden 2018 ja 2017 lopussa.

IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista

IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista –standardia on sovellettu 1.1.2018 lähtien. Standardi sisältää viisivaiheisen ohjeistuksen asiakassopimusten perusteella saatavien myyntituottojen kirjaamiseen. IFRS 15 korvasi aiemmat IAS 18 ja IAS 11 –standardit ja niihin liittyneet tulkinnat. Uudella standardilla ei ollut olennaista vaikutusta konsernin myynnin tuloutukseen.

Konsernin tulovirrat muodostuvat pääasiassa komposiittituotteiden myynnistä. Konsernin myymistä komposiittituotteista asiakas kykenee hyötymään joko yksinään tai yhdessä muiden helposti saatavissa olevien voimavarojen kanssa. Myydyt tuotteet ja hinnat on yksilöity asiakassopimuksissa. Tuotteiden toimitukset perustuvat asiakkaan toimittamiin ostotilauksiin ja kukin toimituserä laskutetaan erikseen. Transaktiohintoihin ei sisälly myöskään merkittävää rahoituskomponenttia. Osassa asiakassopimuksia transaktiohintaa sisältää muuttuvan vastikkeen määräännuksen muodossa, minkä vaikutus huomioidaan myyntiä tulouttaessa.

Suoritevelvoite täytetään yhtenä ajankohtana, kun tuotteet luovutetaan asiakkaalle sovitun toimitusehdon mukaisesti. Pääsääntöisesti tuotteet luovutetaan asiakkaalle tuotteiden lähtiessä tehtaalta. Mikäli toimitusehtojen mukaisesti tuotteisiin liittyvät riskit ja edut sekä

määräysvalta siirtyvät asiakkaalle vasta kun tuotteet on toimitettu asiakkaalle, tuloutetaan myynti vasta kun tuotteet on toimitettu asiakkaalle. Tämä ei aiheuttanut muutosta konsernin aiempaan myynnin tuloutukseen.

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardia on sovellettu 1.1.2018 alkaen. Uusi standardi korvasi IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen -standardin. Uudella standardilla ei ollut olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

IFRS 9:n käyttöönoton pääsiallinen vaikutus konsernille tulee odotettavissa olevien luottotappioiden mallin soveltamisesta arvioitaessa epävarmoihin saataviin liittyvää arvonalentumista. Konserni on käyttänyt IFRS 9:n sallimaa yksinkertaistettua mallia, sillä konsernin myyntisaamiset eivät sisällä merkittävää rahoituskomponenttia. Odotettavissa olevien luottotappioiden määrittämistä varten myyntisaamiset on ryhmitelty luottoriskiominaisuuksien ja ikäjakauman perusteella. Odotettavissa oleva luottotappio määritetään historiallisiin luottotappiomääriin perustuen ottaen huomioon ennakoivaa informaatiota ja saamiskohtaisia arvioiteja. Standardin soveltamisella ei ollut olennaista vaikutusta tehtyihin arvonalentumiskirjauksiin. Osa konsernin myyntisaamisista on vakuutettu erillisellä luottovakuutuksella.

VIITE 3 MUUTOKSET LAADINTAPERIAATTEISSA JA LIITETIEDOISSA

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ovat samat kuin edellisvuonna.

Alla on listattu sellaiset standardit ja standardimuutokset, jotka on julkaistu konsernin tilinpäätöksen julkaisupäivään mennessä, mutta jotka eivät ole vielä astuneet voimaan. Konserni aikoo ottaa nämä standardit ja standardimuutokset käyttöön, kun ne astuvat voimaan, mikäli ne koskevat konsernia. Alustavan analyysin perusteella standardien ei odoteta vaikuttavan olennaisesti konsernin tilinpäätökseen.

Uudet standardit

- IFRS 16 Vuokrasopimukset
- IFRS 17 Vakuutusopimukset

Standardimuutokset

- IFRS 10 Konsernitilinpäätös ja IAS 28 Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksissä
- IFRIC Tulkinnat 23 Epävarmat veropositiot
- IFRS 9 Ennen eräpäivää tapahtuvaa maksua koskevat ominaisuudet, joihin liittyy negatiivinen kompensatio
- IAS 28 Pitkäaikaiset osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä
- IAS 19 Järjestelyjen muutos, supistaminen tai veloitteen täyttäminen

IFRS 16 Vuokrasopimukset

IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardi tulee voimaan 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla raportointikausilla ja se korvaa nykyisen IAS 17 standardin. Uuden standardin mukaisesti vuokralle ottajan tulee kirjata taseeseensa vuokrasopimusten perusteella syntyvät vuokrasopimusvelat sekä käyttöoikeutta koskevat omaisuuserät.

Sovellettaessa IFRS 16 Vuokrasopimukset – standardia, operatiivisista vuokrasopimuksista tällä hetkellä tuloslaskelman liiketoiminnan muihin kuluihin kirjattavat kustannukset siirtyvät poistoihin ja koron osuus rahoituskuluihin. Sopimusten taseeseen kirjaamisen seurauksena konsernin tasearvot muuttuvat, aiheuttaen jonkin verran muutoksia tunnuslukuihin. Konserni arvioi IFRS 16:n soveltamisesta syntyvien vuokrasopimusvelkojensa ja käyttöomaisuuseriensä olevan noin 6 - 7 miljoonaa euroa. IFRS 16 standardin soveltamisessa konserni noudattaa mallia, jossa vertailutietoja ei oikaista, ja jossa standardin soveltamisen aloittamisesta kertynyt vaikutus kirjataan kertyneiden voittovarojen oikaisuksi avaavaan taseeseen.

VIITE 4 JOHDON HARKINTAA EDELLYTTÄVÄT LAATIMISPERIAATTEET JA ARVIOIHIN LIITTYVÄT KESKEISET EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Tilinpäätöksen laadinta saattaa edellyttää harkinnan, arvioiden ja olettamusten käyttöä, jotka vaikuttavat taseen laadintahetken varojen ja velkojen määriin, ehdollisten varojen ja velkojen raportointiin raportointikauden päätyttyä sekä tuottojen ja kulujen määriin raportointikaudella. Arviot perustuvat tällöin johdon parhaaseen näkemykseen, mutta on mahdollista, että toteutumat poikkeavat tilinpäätöksessä käytetyistä arvoista. Arvonalentumistestausten laskelmien laatiminen edellyttää arvioiden käyttämistä.

Harkinnat

Konserni on solminut kaupallisia vuokrasopimuksia. Arvioituaan näiden järjestelyjen ehdot konserni on määrittänyt, että sille on siirtynyt kaikki

omistukselle olennaiset riskit ja edut ja näin ollen se vastaa sopimuksista rahoitusleasingisopimuksina.

Arviot ja olettamukset

Alla arvioidaan sellaisia keskeisiä, tulevaisuutta ja muita epävarmuustekijöitä koskevia olettamuksia tilinpäätöspäivänä, jotka saattavat aiheuttaa merkittäviä olennaisia oikaisuja varojen ja velkojen kirjanpitoarvoihin tulevana tilikautena.

Arvonalentumistestaus

Konserni arvioi jokaisena raportointipäivänä, onko olemassa viitteitä pysyvien vastaavien arvonalentumisesta. Liikearvo ja ne aineettomat hyödykkeet, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika, testataan

vuosittain sekä silloin, kun viitteitä arvonalentumisesta on. Muut pysyvät vastaavat testataan arvonalentumisen varalta kun on viitteitä siitä, että kerrytettävissä oleva rahamäärä on kirjanpitoarvoa pienempi.

Kun tehdään arvonalentumistestauslaskelmia, johdon on tehtävä arvioita tulevaisuudessa odotettavista varojen tai kassavirtaa tuottavien yksiköiden kassavirroista ja valittava soveltuva diskonttokorkokanta kassavirtojen nykyarvojen laskemiseksi. Tarkemmat yksityiskohdat, pääolettamusten herkkyysoanalyysi mukaan lukien, on esitetty kohdassa 28.

Laskennalliset verosaamiset

Laskennallinen verosaaminen kirjataan kaikista verotuksessa käyttämättömistä tappioista siinä määrin kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tulosta, jota voidaan käyttää tappioita vastaan. Johdon on tehtävä olennaisia tulevan verotettavan tulon tasoon ja ajoitukseen sekä verosuunnitelustrategiaan liittyviä arvioita ja oletuksia laskennallisen verosaamisen määrittämiseksi. Tarkemmat yksityiskohdat on esitetty kohdassa 17.

VIITE 5 YHTEENVETO TÄRKEIMMISTÄ LASKENTAPERIAATTEISTA

Yritysten yhteenliittymät ja liikearvo

Yritysten yhteenliittymät 1.1.2009 alkaen

Yritysten yhteenliittymät on kirjattu hankintamenetelmää (acquisition method) käyttäen. Hankintamenot määritetään laskemalla yhteen luovutettu vastike hankintapäivän käypään arvoon arvostettuna sekä mahdollinen määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa. Jokaisessa liiketoimintojen yhdistämisessä hankkijaosapuolen on arvostettava määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa joko käypään arvoon tai määrään, joka vastaa suhteellista osuutta hankinnan kohteen yksilöitävissä olevasta nettovarallisuudesta. Hankintaan liittyvät kulut kirjataan kuluiksi.

Kun konserni ostaa yrityksen, se arvioi siirtyneet varat ja -velat tehdäkseen asianmukaiset luokittelut ja määrittämiset sopimusehtojen, taloudellisten olosuhteiden ja muiden asiaankuuluvien hankinta-ajankohtana vallitsevien olosuhteiden mukaisesti.

Liikearvoksi kirjataan aluksi määrä, jolla luovutettu vastike ylittää yksilöitävissä olevan ostetun nettovarallisuuden ja siirtyneen nettovelan. Jos vastike on ostetun tytäryhtiön nettovarallisuuden käypää arvoa pienempi, erotus kirjataan tuloslaskelmaan.

Liikearvo arvostetaan alkuperäisen kirjaamisen jälkeen hankintamenoon vähennettynä kertyneillä arvonalentumistappioilla. Arvonalentumistestausta varten saatu liikearvo jaetaan konsernin rahavirtaa tuottaviin yksiköihin.

Liiketoimintojen yhdistämiset ennen 31.12.2008

Edellä kuvatuista vaatimuksista poikettiin seuraavasti:

Yritysten yhteenliittymät kirjattiin hankintamenomenetelmää (purchase method) käyttäen. Omaisuuserän hankkimisesta välittömästi johtuneet transaktiomenot muodostivat osan hankintakustannuksia. Määräysvallattomien omistajien osuus (aikaisemmin käytetty termi vähemmistöosuus) määritettiin suhteellisenä osuutena hankinnan kohteen yksilöitävissä olleista varoista.

Konsernilla ei ole osakkuusyhtiöitä eikä yhteisyrityksiä.

Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot

Pitkäaikaiset omaisuuserät ja luovutettavien erien ryhmät, jotka on luokiteltu myytävänä oleviksi, arvostetaan kirjanpitoarvoon tai sitä alempaan myynnistä aiheutuvilla menoilla vähennettyyn käypään arvoon. Pitkäaikaiset omaisuuserät ja luovutettavien erien ryhmät

Eläkkeet ja muut työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet

Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen kustannukset määritetään vakuutusmatemaattisten oletusten perusteella.

Vakuutusmatemaattisessa arvioinnissa määritetään diskonttauskorot, varojen oletettu tuotto, tulevat palkankorotukset, kuolleisuusaste sekä eläkkeiden korotukset tulevaisuudessa. Nämä oletukset ovat epävarmoja, sillä ne ulottuvat pitkälle tulevaisuuteen.

Yritysten yhteenliittymissä hankittujen hyödykkeiden käyvän arvon määrittäminen

Merkittävässä yritysten yhteenliittymissä konserni on käyttänyt ulkopuolista neuvonantajaa arvioitaessa aineellisten hyödykkeiden käyviä arvoja. Aineellisten hyödykkeiden osalta on tehty vertailuja vastaavien hyödykkeiden markkinahintoihin ja arvioitu hankittujen hyödykkeiden iästä, kulumisesta ja muista vastaavista tekijöistä aiheutuvan arvon vähentyminen. Aineettomien hyödykkeiden käyvän arvon määrittäminen perustuu arvioihin hyödykkeeseen liittyvistä rahavirroista.

luokitellaan myytävänä oleviksi, jos niiden kirjanpitoarvoa vastaavat määrät kertyvät omaisuuserän myynnistä sen sijaan, että ne kertyisivät omaisuuserän jatkuvasta käytöstä. Tämän ehdon katsotaan täyttyvän vain, jos myynti on erittäin todennäköinen ja omaisuuserä tai luovutettavien erien ryhmä on välittömästi myytävissä nykyisessä kunnossaan. Johdon täytyy olla sitoutunut myyntiin, jonka on voitava odottaa olevan kirjattavissa toteutuneena myyntinä vuoden kuluessa luokittelun tapahtumisesta.

Kun aineelliset ja aineettomat käyttöomaisuushyödykkeet on luokiteltu myytävänä oleviksi, niihin ei tehdä poistoja eikä arvonalennuksia.

Tuloutusperiaate

Tulot kirjataan siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi, ja tulot ovat määritettävissä luotettavasti. Suoritteiden myynti tuloutetaan IFRS 15 standardin mukaisesti, kun myytyjen tuotteiden suoritevelvoite täytetään. Suoritevelvoite täytetään yhtenä ajankohtana, kun tuotteet luovutetaan asiakkaalle sovitun toimitusehdon mukaisesti. Pääsääntöisesti tuotteet luovutetaan asiakkaalle tuotteiden lähtiessä tehtaalta. Mikäli toimitusehtojen mukaisesti tuotteisiin liittyvät riskit ja edut sekä määräysvalta siirtyvät asiakkaalle vasta kun tuotteet on toimitettu asiakkaalle, tuloutetaan myynti vasta kun tuotteet on toimitettu asiakkaalle. Tuotot projekteista, joiden kesto on yli 12 kuukautta ja joiden vaikutus konsernin taloudelliseen asemaan ja toiminnan tulokseen on oleellinen, tuloutetaan IFRS 15 standardin mukaisesti.

Liikevaihtoa laskettaessa myyntituottoja oikaistaan välillisillä veroilla, myynnin oikaisuerillä sekä valuuttamääräisen myynnin kurssi eroilla. Myytävien tuotteiden jakelukustannukset kirjataan tuloslaskelmassa liiketoiminnan muihin kuluihin. Korkotuotot on kirjattu efektiivisen koron menetelmällä ja osinkotuotot kun oikeus osinkoon on syntynyt.

Valuuttamääräiset tapahtumat

Konsernitiilinpäätös esitetään euroissa, joka on konsernin emoyhtiön toiminta- ja esittämisvaluutta. Kukin konsernin yksikkö määrittelee oman toimintavaluuttansa. Yksiköiden konsernitiilinpäätökseen sisällytettävät luvut mitataan kunkin yksikön toimintavaluutassa. Konserni on päättänyt kirjata voitot tai tappiot, jotka johtuvat suorasta konsolidointimenetelmästä, jota konsernissa käytetään konsolidoinnin tekemiseen.

Itsenäisten ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmat on muunnettu konsernin toimintavaluuttaan tilikauden painotettua keskipäivää käyttäen ja varat ja velat tilinpäätöspäivän kurssiin. Muuntoerot, jotka syntyvät muuntamisesta, on kirjattu muun laajan tuloksen eränä omaan

pääomaan. Kun ulkomaisesta yksiköstä luovutaan, kyseiseen ulkomaiseen yksikköön liittyvä muu laajan tuloksen erä kirjataan tuloslaskelmaan.

1.1.2005 jälkeen tehdyt ulkomaisten yksiköiden hankinnat ja niistä syntyvä liikearvo sekä kyseisten ulkomaisten yksiköiden varojen ja velkojen kirjanpitoarvoihin hankinnan yhteydessä tehtävät käyvän arvon oikaisu on käsitelty ulkomaisten yksiköiden varoina ja velkoina ja muunnettu euroiksi tilinpäätöspäivän kurssija käyttäen.

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumahetkellä kunkin yksikön toimintavaluutassa toteutumispäivän kurssiin. Ulkomaan rahan määräiset monetaariset varat ja velat on muunnettu takaisin toimintavaluutan raportointihetken kurssiin.

Ulkomaan rahan määräiset ei-monetaariset erät, jotka on arvostettu käypiin arvoihin, on muunnettu euroiksi käyttäen arvostuspäivän kurssija. Muut ei-monetaariset erät, jotka on arvostettu alkuperäiseen hankintamenoan ulkomaan rahassa, muunnetaan tapahtumapäivän kurssiin.

Ulkomaan rahan määräisistä liiketapahtumista ja monetaaristen erien muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot on merkitty tuloslaskelmaan. Liiketapahtumista aiheutuvat kurssierot sisältyvät vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolelle. Valuuttamääräisten lainojen ja pankkisaamisten kurssierot sisältyvät rahoituseriin.

Aineettomat hyödykkeet

Erikseen hankitut aineettomat hyödykkeet arvostetaan alustavassa kirjauksessa niiden hankintahintaan. Liiketoimintojen yhdistämisessä hankittujen aineettomien hyödykkeiden hankintahinnaksi katsotaan käypä arvo hankintahetkenä. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen aineettomat hyödykkeet arvostetaan hankintamenoan vähennettynä kertyneillä poistoilla ja mahdollisesti kertyneillä arvonalentumistappioilla. Sisäisesti tuotettuja aineettomia hyödykkeitä, pois luettuna taseeseen aktivoidut kehityskustannukset, ei aktivoida, vaan kustannukset näkyvät sen vuoden tilinpäätöksessä, jona ne syntyivät.

Aineettomien hyödykkeiden taloudellinen vaikutusaika on joko rajallinen tai rajaton.

Aineettomista hyödykkeistä, joiden taloudellinen vaikutusaika on rajallinen, tehdään poistoja niiden taloudellisen vaikutusajan aikana, ja niiden arvonalentumista arvioidaan aina kun on viitteitä siitä, että niiden arvo on voinut alentua.

Aineettomien hyödykkeiden poistot perustuvat seuraaviin odotettuihin taloudellisiin vaikutusajoihin:

- Kehitysmenot 3-5 vuotta
- Muut pitkävaikutteiset menot 3-8 vuotta
- Muut aineettomat hyödykkeet 3-8 vuotta
- Asiakassuhteet 10 vuotta

Aineettomista hyödykkeistä, joiden taloudellinen vaikutusaika on rajaton, ei tehdä poistoja, vaan niiden arvonalentumista arvioidaan vuosittain joko yksitellen tai rahavirtaa tuottavan yksikön tasolla.

Tutkimus- ja kehitysmenot

Tutkimusmenot kirjataan kuluiksi toteutumishetkellä. Kehittämishankkeista aiheutuneet menot, jotka liittyvät uusien tai kehittyneempien tuotteiden suunnitteluun ja testaukseen, merkitään taseeseen aineettomiksi hyödykkeiksi siitä lähtien, kun tuote on teknisesti toteutettavissa, se voidaan hyödyntää kaupallisesti ja tuotteesta odotetaan saatavan vastaista taloudellista hyötyä. Muut kehittämissenot kirjataan suoraan kuluksi. Aktivoidut kehittämissenot kirjataan kuluiksi tasapoistoina tuotteen kaupallisen tuotannon aloittamisajankohdasta alkaen niiden vaikutusajana, kuitenkin enintään viiden vuoden aikana. Vuosina 2018 ja 2017 ei taseeseen ole merkitty kehitysmenoja.

Tietokoneohjelmat

Tietokoneohjelmistojen kehittämiseen ja ylläpitoon liittyvät menot kirjataan yleensä suoraan kuluksi. Menot, jotka parantavat tai laajentavat tietokoneohjelmistojen suorituskykyä niin, että se tulee alkuperäistä tasoa korkeammaksi, käsitellään omaisuuserän parannuksena ja lisätään ohjelmiston alkuperäiseen hankintamenoan. Taseeseen merkityt tietokoneohjelmistojen kehittämismenot kirjataan kuluksi tasapoistoina taloudellisen vaikutusajan kuluessa.

Muut aineettomat hyödykkeet

Patenttien, tavaramerkkien ja lisenssien hankintamenot merkitään taseeseen aineettomiin hyödykkeisiin ja poistetaan tasapoistoina taloudellisen pitoajan kuluessa.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu taseessa alkuperäiseen hankintamenoan vähennettynä kertyneillä, taloudelliseen vaikutusaikaan perustuvilla suunnitelman mukaisilla poistoilla ja mahdollisilla arvonalennuksilla.

Poistot on laskettu tasapoistoina kunkin omaisuuserän hankintamenoista sen arvioituna taloudellisen vaikutusajan jännösarvoon asti. Maa-alueista ei tehdä poistoja. Muilta osin poistot perustuvat seuraaviin odotettuihin taloudellisiin pitoaikoihin:

- Rakennukset 5-20 vuotta
- Koneet 5-15 vuotta
- Kalusto 3-5 vuotta

Jos hyödykkeen kirjanpitoarvo on suurempi kuin rahamäärä, joka siitä arvioidaan olevan kerrytettävissä, sen kirjanpitoarvo alennetaan välittömästi kerrytettävissä olevaa rahamäärää vastaavaksi.

Tavanomaiset korjaus- ja kunnossapitomenot kirjataan kuluksi. Kooltaan merkittävien nykyaikaistus- ja parannushankkeiden menot merkitään taseeseen, jos on todennäköistä, että niistä koituva taloudellinen hyöty ylittää omaisuudesta alun perin saataviksi arvioidut tuotot. Nykyaikaistus- ja parannushankkeet poistetaan tasapoistoina hyödykkeiden jäljellä olevan taloudellisen pitoajan kuluessa.

Aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen poistot lopetetaan silloin, kun aineellinen käyttöomaisuushyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi IFRS 5 "Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot" –standardin mukaisesti.

Käyttöomaisuuden luovutuksista ja käytöstä poistamisesta johtuvat voitot ja tappiot lasketaan saatujen nettotuottojen ja tasearvon erotuksena. Myyntivoitot ja -tappiot sisältyvät tuloslaskelmassa liikevoittoon.

Julkiset avustukset

Julkiset avustukset kirjataan, kun on riittävä varmuus siitä, että avustus saadaan ja kun kaikki siihen liittyvät ehdot on täytetty. Kuluun liittyvät avustukset tuloutetaan vaikutusajanaan samalla kaudella, jolle vastaava kulu kirjataan. Kun avustus liittyy hyödykkeeseen, se määritetään ennakkomaksuksi ja kirjataan tuloslaskelmaan kyseisen hyödykkeen odotetun taloudellisen vaikutusajan aikana yhtä suurissa vuosierissä.

Vieraan pääoman menot

Vieraan pääoman menot, jotka liittyvät suoranaisesti sellaisen omaisuuserän hankintaan, rakentamiseen tai valmistamiseen, jonka käyttö- tai myyntikuntoon saattamiseen kuuluu väijäämättä huomattavan pitkä aika, aktivoidaan osana kyseisen omaisuuserän menoja. Kaikki muut vieraan pääoman menot kirjataan sen jakson kuluksi, jona ne syntyvät. Vieraan pääoman menot muodostuvat koroista ja muista menoista, joita yhteisölle aiheutuu varojen lainaamisesta. Vuoden 2018 tai 2017 päättyessä konsernilla ei ollut varoja, joiden osalta vieraan pääoman menot olisi aktivoitu.

Rahoitusvarat

Konserni luokittelee rahoitusvaransa IFRS 9 –standardin mukaisesti jaksoitettavina hankintamenoina arvostettaviksi, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi, käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettaviksi tai suojauslaskennassa oleviksi johdannaisiksi. Konserni luokittelee rahoitusvaransa niiden alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä.

Konsernin rahoitusvaroihin sisältyy käteistä ja lyhytaikaisia talletuksia, myyntisaamisia ja muita saamisia sekä rahoitusjohdannaisia. saamisia, noteerattuja ja noteeraamattomia rahoitusvälineitä sekä rahoitusjohdannaisia.

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteät tai määritettävissä ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla, eikä yritys pidä niitä kaupankäyntitarkoituksessa. Niiden arvostusperuste on jaksotettu hankintameno. Ne sisältyvät taseessa myyntisaamiset ja muut saamiset -ryhmään luonteensa mukaisesti lyhyt- tai pitkäaikaisiin varoihin: viimeksi mainittuihin, mikäli ne erääntyvät yli 12 kuukauden kuluttua. Arvon alentumisesta johtuvat tappiot kirjataan tuloslaskelmaan rahoituskuluihin.

Eräpäivään asti pidettävät rahoitusvarat ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteät tai määritettävissä sekä korollisia sijoituksia jotka on tarkoitus pitää eräpäivään asti. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen eräpäivään saakka pidettävät sijoitukset arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmää käyttäen vähennettynä arvonalentumistappiolla. Konsernilla ei ollut 31.12.2018 ja 31.12.2017 päättyneinä vuosina eräpäivään saakka pidettäviä sijoituksia.

Rahoitusomaisuuserä kirjataan pois taseesta, kun

- oikeus saada kassavirtaa kyseisestä omaisuuserästä on päätynyt
- konserni on siirtänyt oikeuden saada kassavirtaa omaisuuserästä tai on hyväksynyt veloitteen maksaa saatu kassavirta täysimääräisesti ilman huomattavaa viivettä kolmannelle osapuolelle läpimenojärjestelyn (pass-through arrangement) mukaisesti.

Rahavarat ja lyhytaikaiset pankkitalletukset

Taseessa rahavarat ja lyhytaikaiset talletukset koostuvat rahasta ja pankkisaamisista sekä lyhytaikaisista pankkitalletuksista, joilla on enintään kolmen kuukauden maturiteetti hankinta-ajankohdasta lukien. Konsernitileihin liittyvät luottotilit sisältyvät lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin ja ne on esitetty netotettuina, sillä konsernilla on sopimukseen perustuva laillinen kuittausoikeus suorittaa tai muutoin eliminoida velkojalle suoritettava määrä kokonaan tai osaksi.

Rahat ja pankkisaamiset merkitään taseessa alkuperäiseen arvoonsa.

Rahoitusvelat

Konserni luokittelee rahoitusvaransa IFRS 9 –standardin mukaisesti jaksoitettavina hankintamenoina arvostettaviksi, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi, käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettaviksi tai suojauslaskennassa oleviksi johdannaisiksi. Konserni luokittelee rahoitusvaransa niiden alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä. Konsernin rahoitusvelkoihin kuuluu ostovelkoja ja muita korottomia velkoja, pankkitilien luottolimiteitä, anto- ja ottolainoja sekä rahoitusjohdannaisia.

Rahoitusleasingvelat merkitään alun perin kirjanpitoon käypään arvoon. Myöhemmin rahoitusvelat, lukuun ottamatta johdannaisvelkoja, arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmällä. Rahoitusvelkoja sisältyy pitkäaikaisiin ja lyhytaikaisiin velkoihin, ja ne voivat olla korollisia tai korottomia.

Johdannais sopimukset

Johdannais sopimukset merkitään kirjanpitoon alun perin hankintameno, joka vastaa niiden käypää arvoa. Hankinnan jälkeen johdannais sopimukset arvostetaan käypään arvoon.

Voitot ja tappiot, jotka syntyvät käypään arvoon arvostamisesta, käsitellään kirjanpidossa johdannais sopimuksen käyttötarkoituksen määräämällä tavalla. Konserni ei sovelle IFRS 9 –standardin tarkoittamaa suojauslaskentaa. Siten kaikki arvomuutokset johdannais sopimuksista kirjataan tulosvaikutteisesti. Konsernilla on korkojohdannaisia, joilla pitkäaikaisia rahoitusvelkoja on muutettu kiinteäkorkoisiksi. Johdannaiset on esitetty liitetietojen kohdassa 31. Johdannaiset merkitään taseen siirtovelkoihin ja siirtosaamisiin.

Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaukset käsitellään kirjanpidossa samalla tavalla kuin rahavirran suojaukset. Ulkomaisen yhtiön omaan pääomaan kohdistuva suojaus kirjataan omaan pääomaan samalla tavoin kuin oman pääoman muuntoero. Vuosina 2018 ja 2017 konserni ei suojannut ulkomaisiin yksikköihin tekemiään nettosijoituksia.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentuminen

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo saattaa olla alentunut. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Omaisuuserän kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän tai rahavirtaa tuottavan yksikön myynnistä aiheutuville menoilla vähennetty käypä arvo taikka sen käyttöarvo sen mukaan, kumpi on suurempi. Se määritetään omaisuuseräkohtaisesti, paitsi jos omaisuuserän tuottamat rahavirrat ovat pitkälti riippuvaisia muiden omaisuuserien tai omaisuuseräryhmien tuottamista rahavirroista. Kun omaisuuserän tai rahavirtaa tuottavan yksikön tasearvo ylittää sen kerrytettävissä olevan rahamäärän, omaisuuserän arvon katsotaan alentuneen ja sen kirjanpitoarvoa alennetaan kerrytettävissä olevaan määrään.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan lisäksi vuosittain seuraavista omaisuuseristä riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä: liikearvo, aineettomat hyödykkeet, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika sekä keskeneräiset hyödykkeet.

Jatkuvien toimintojen arvonalentumistappiot kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan niihin menoluokkiin, jotka vastaavat alentuneen omaisuuserän toimintoa.

Rahoitusvarojen arvonalentuminen

Konserni arvioi jokaisena raportointipäivänä, onko olemassa objektiivista näyttöä yksittäisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvon alentumisesta. Rahoitusomaisuuserän arvon katsotaan alentuneen ainoastaan siinä tapauksessa, että arvonalentumisesta, joka johtuu yhdestä tai useammasta omaisuuserän alkuperäisen kirjauksen jälkeisestä tapahtumasta, on objektiivista näyttöä ja että kyseinen tappiotapahtuma on vaikuttanut arvioihin rahoitusomaisuuserän tulevista rahavirroista, jotka ovat luotettavasti arvioitavissa.

Vuokrasopimukset

Aineellisia hyödykkeitä koskevat vuokrasopimukset, joissa konsernilla on olennainen osa omistukseen liittyvistä riskeistä ja hyödyistä, luokitellaan rahoitusleasingisopimuksiksi. Rahoitusleasingisopimus merkitään taseeseen vuokra-ajan alkamisajankohtana määrään, joka vastaa pienempää seuraavista: vuokratun hyödykkeen käypä arvo tai vähimmäisvuokrien nykyarvo. Jokainen leasingmaksu jaetaan lyhennykseen ja rahoituskuluun siten, että jäljellä olevan velan korkoprosentti pysyy muuttumattomana. Vastaavat vuokravelvoitteet sisältyvät korollisiin velkoihin rahoituskustannuksilla vähennettynä. Koron osuus maksuista merkitään kuluksi tuloslaskelmaan vuokra-ajan kuluessa. Rahoitusleasingisopimuksella hankituista aineellisista käyttöomaisuus-hyödykkeistä tehdään poistot hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa.

Vuokrasopimukset, joissa merkittävä osa omistukseen liittyvistä riskeistä ja hyödyistä säilyy vuokranantajalla, käsitellään muina vuokrasopimuksina (käyttöleasing). Muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettavat maksut merkitään tuloslaskelmaan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Konsernin vuokralle antamat hyödykkeet, joiden omistamiselle ominaiset riskit ja hyödyt ovat siirtyneet olennaisilta osilta vuokralle ottajalle, käsitellään rahoitusleasingisopimuksina ja kirjataan taseeseen saamisen. Saaminen kirjataan nykyarvoon. Rahoitusleasingisopimuksen rahoitustuotto määritetään siten, että jäljellä oleva nettosijoitus tuottaa saman tuotto-%:n vuokra-ajan kuluessa.

Muilla kuin rahoitusleasingisopimuksilla vuokralle annetut hyödykkeet sisältyvät aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin taseessa. Niissä tehdään poistot taloudellisen vaikutusajan, kuten vastaavista omassa käytössä olevista aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä. Vuokratuotto kirjataan tuloslaskelmaan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan taseessa hankintamenoon tai sitä alhaisempaan nettorealisoituarvoon. Hankintameno määritetään painotetulla keskihintamenetelmällä. Valmiiden ja keskenraa-ainesten tuotteiden hankintameno muodostuu raaka-aineista, työsuorituksesta johtuvista välittömistä menoista, muista välittömistä menoista sekä asianmukaisista valmistuksen kiinteistä ja muuttuvista yleismenoista, mutta se ei sisällä vieraan pääoman menoja. Nettorealisoituarvona käytetään arvioitua myyntihintaa normaalissa liiketoiminnassa vähennettynä valmiiksi saattamisesta ja myynnistä johtuvilla menoilla.

Myyntisaamiset

Myyntisaamiset merkitään taseeseen alkuperäisiä laskuja vastaavaan määrään.

Konserni kirjaa myyntisaamisista arvonalentumistappion IFRS 9 standardin mukaisesti. Konserni on käyttänyt IFRS 9:n sallimaa yksinkertaistettua mallia, sillä konsernin myyntisaamiset eivät sisällä merkittävää rahoituskomponenttia. Odotettavissa olevien luottotappioiden määrittämistä varten myyntisaamiset on ryhmitelty luottoriskiominaisuuksien ja ikäjakaman perusteella. Odotettavissa oleva luottotappio määritetään historiallisiin luottotappiomääriin perustuen ottaen huomioon ennakoivaa informaatiota ja saamiskohtaisia arvioiteja.

Osakepääoma

Kantaosakkeet sisältyvät omaan pääomaan. Uudesta osakeannista välittömästi johtuvat menot esitetään saatujen maksujen vähennyksenä omassa pääomassa.

Verot

Konsernin verot sisältävät konserniyhtiöiden verot, jotka perustuvat tilikauden verotettavaan tuloon sekä aikaisempien tilikausien veroihin liittyvät oikaisut ja laskennallisten verojen muutoksen.

Tuloslaskelman verokulu muodostuu tilikauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta ja laskennallisesta verosta. Verokulu kirjataan tuloslaskelmaan, paitsi suoraan omaan pääomaan kirjattavien erien osalta, jolloin verovaikutus kirjataan myös vastaavasti osaksi omaa pääomaa. Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta kunkin maan voimassaolevan verokannan perusteella. Veroa oikaistaan mahdollisilla edellisissä tilikausissa liittyvillä veroilla.

Laskennalliset verot lasketaan taselähtöisen velkamenetelmän mukaisesti kaikista väliaikaisista eroista omaisuus- ja velkaerien verotuksellisten arvojen ja kirjanpitoarvojen välillä. Väliaikaisia eroja syntyy ensisijaisesti aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistoista, hankittujen yritysten hankintahetken taseiden käypiin arvoihin arvostuksesta, eläkkeitä ja muita eläkkeelle jäämisen jälkeisiä etuuksia koskevista varauksista, myöhemmin vähennettävistä verotuksellisista tappioista ja lisäksi hankintojen yhteydessä nettovarallisuuden käyvän arvon ja verotuksellisen arvon välisistä eroista.

Laskennallisia verosaamisia on kirjattu siihen määrään asti kun tulevaisuudessa todennäköisesti syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikaiset erot voidaan hyödyntää. Laskennalliset verot on laskettu käyttämällä tilinpäätöspäivään mennessä säädettyjä tai pääkohdittain säädettyjä verokantoja.

Tulot, menot ja omaisuuserät kirjataan arvonlisäverottomina, paitsi kun omaisuuden tai palvelujen ostamisesta aiheutunutta arvonlisäveroa ei saada takaisin veroviranomaisilta

- lukuun ottamatta saamisia ja velkoja, jotka esitetään arvonlisäverollisina.

Eläke- ja muut työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet

Konsernilla on eri maissa erilaisia eläkejärjestelmiä, jotka noudattavat eri maiden paikallisia säännöstöjä ja käytäntöjä. Osa näistä järjestelyistä on etuusperusteisia, jolloin niissä määritellään eläketurvaa koskevat etuudet, työkyvyttömyyskorvaukset ja työsuhteen irtisanomisen yhteydessä maksettavat etuudet. Eläke-edut määräytyvät yleensä henkilöstön palvelusajan ja tietyn ajanjakson palkan perusteella. Eläkejärjestelyt rahoitetaan suorituksina eläkevakuutusyhtiöille. Lisäksi konsernilla on maksupohjaisia järjestelmiä.

Etuusperusteisissa järjestelmissä eläkevastuuna esitetään tulevien eläkemaksujen nykyarvo tilinpäätöspäivänä vähennettynä järjestelyyn kuuluvien varojen tilinpäätöspäivän käyvällä arvolla. Eläkevastuun laskevat riippumattomat vakuutusmatemaatikot. Vastuu määritellään käyttäen ennakoitua etuusvoimakkuusyksikköön perustuvaa menetelmää (projected unit credit method): eläkevastuun nykyarvoa laskettaessa käytetään diskonttauskerroina maturiteetiltaan eläkevelvoitteen maturiteettia vastaavien joukkovelkakirjalainojen tai valtion velkasitoumusten korkoa. Eläkemenot kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi jaksottaen kustannukset työntekijöiden palvelusajalle perustuen vuosittain tehtäviin vakuutusmatemaattisiin laskelmiin. Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot käsitellään kokonaisuudessaan tilikauden muun laajan tuloksen eränä.

Maksupohjaisissa järjestelmissä eläkemaksut suoritetaan vakuutusyhtiöille, jonka jälkeen konsernilla ei ole enää muita maksuvelvoitteita. Konsernin suoritukset maksupohjaisiin järjestelyihin kirjataan kuluksi sille kaudelle, jota veloitus koskee.

Pitkäaikainen palkitseminen

Konsernilla on yhtiön toimitusjohtajalle, johtoryhmälle ja valituille avainhenkilöille suunnattuja pitkäaikaisia kannustusohjelmia. Ohjelmien tarkoitus on yhdistää omistajien ja johdon tavoitteet yhtiön arvon nostamiseksi, sitouttaa johto yhtiöön ja tarjota johdolle kilpailukyinen palkkiojärjestelmä, joka perustuu yhtiön osakkeiden omistukseen. Hallitus vahvistaa ohjelman vuosittain.

Ohjelmien kustannukset kirjataan liiketoiminnan kuluihin vaikutusaikanaan.

Varaukset

Varaus merkitään taseeseen, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena lakisääteinen tai tosiasiallinen olemassa oleva velvoite, maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä ja velvoitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti sekä edellyttää taloudellista suoritusta tai aiheuttaa taloudellisen menetyksen. Mikäli konserni odottaa varauksen tulevan katetuksi, saatava korvaus merkitään taseeseen erillisenä saatavana, mutta vain, jos korvauksen saaminen on käytännöllisesti katsoen varmaa.

Henkilöstön oikeus vuosilomaan ja pitkään palvelusaikaan perustuvaan lomaan merkitään kirjanpitoon oikeuden syntyessä. Kirjattava varaus vastaa veloitetta, joka koskee raportointipäivään mennessä suoritettuun työhön perustuvaan vuosilomaan ja pitkään palvelusaikaan perustuvaan lomaan.

Konserni kirjaa tappiollisten sopimusten varalta varauksen, jos sopimuksen odotettavissa olevat hyödyt ovat pienemmät kuin sopimusten mukaisten velvoitteiden täyttämiseksi vaadittavat väistämättömät kustannukset.

Konserni kirjaa merkittävistä projektitoimituksista varauksen, joka kattaa sopimuksen mukaisen tuotteiden korjaukseen tai vaihtoon liittyvät kustannukset takuuajana.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun konserni on laatinut yksityiskohtaisen ja virallisen uudelleenjärjestelysuunnitelman ja aloittanut suunnitelman toimeenpanon tai tiedottanut asiasta. Varaukset arvostetaan velvoitteen kattamiseksi vaadittavien menojen nykyarvoon.

Osingonjako

Konsernin osingonjako kirjataan sille tilikaudelle, jonka aikana osakkeenomistajat ovat hyväksyneet osingon maksettavaksi.

Osakekohtainen tulos

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla tilikauden emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva voitto tilikauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla, lukuun ottamatta osakkeita, jotka yritys itse on ostanut ja jotka esitetään omina osakkeina. Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa otetaan osakkeiden lukumäärän painotetussa keskiarvossa huomioon laimentava vaikutus, joka olisi kaikkien laimentavien potentiaalisten kantaosakkeiden muuttamisella osakkeiksi. Osakeoptioiden vaikutusta huomioitaessa lasketaan se osakemäärä, joka olisi ulkona oleviin osakeoptioihin liittyvien merkintäoikeuksien rahallisen arvon perusteella voitu hankkia markkinahintaan, ja näin saadaan määritetyksi vastikkeettomien osakkeiden määrä, joka lisätään ulkona oleviin osakkeisiin. Tilikauden tulosta ei oikaista, koska osakkeiden kokonaismäärä on lisätty vain niillä osakkeilla, jotka on oletettu lasketun liikelle vastikkeettomina.

VIITE 6 SEGMENTTI-INFORMAATIO

Segmentti-informaatio esitetään konsernin liiketoiminnallisen segmenttijaon ja maantieteellisen aluejaon mukaisesti. Liiketoimintasegmentit perustuvat konsernin sisäiseen organisaatorakenteeseen ja sisäiseen taloudelliseen raportointiin.

Liiketoimintasegmentit koostuvat varojen ryhmistä ja liiketoiminnoista, joiden tuotteisiin tai palveluihin liittyvät riskit ja kannattavuus poikkeavat muista liiketoimintasegmenteistä. Maantieteellisten alueiden tuotteita tai palveluita tuotetaan tietyssä taloudellisessa ympäristössä, jonka riskit ja kannattavuus poikkeavat muiden maantieteellisten alueiden taloudellisen ympäristön riskeistä ja kannattavuudesta.

Liiketoimintasegmentit

Konsernilla on yksi liiketoimintasegmentti, Exel Composites.

Maantieteellinen informaatio

Konsernin maantieteelliset alueet ovat Eurooppa, APAC (Aasian-Tyynen valtameren alue) ja muu maailma. Maantieteellisten alueiden osalta liikevaihto esitetään asiakkaiden sijainnin mukaan ja varat esitetään varojen sijainnin mukaan.

Liikevaihto konsernin ulkopuolelle asiakkaan sijainnin mukaan

	2018	2017
Eurooppa	61 073	63 828
APAC	17 430	17 824
Muu maailma	18 106	4 603
Yhteensä	96 608	86 255

Suurimman asiakkaan liikevaihto vuonna oli 12 352 (12 518) tuhatta euroa.

Varat yhteensä maantieteellisen sijainnin mukaan

	2018	2017
Eurooppa	32 785	35 627
APAC	26 020	21 000
Muu maailma	10 548	0
Yhteensä	69 353	56 627

Investoinnit maantieteellisen sijainnin mukaan

	2018	2017
Eurooppa	3 752	2 859
APAC	695	7 115
Muu maailma	5 151	0
Yhteensä	9 598	9 974

VIITE 7 HANKITUT LIIKETOIMINNOT

Diversified Structural Compositesin, DSC:n hankinta

Diversified Structural Composites, Inc.:in (DSC) yrityskauppa, josta tiedotettiin pörssitiedotteella 23.4.2018, saatiin päätökseen huhtikuussa 2018. Yksikkö on konsolidoitu konsernin kirjanpitoon 1.5.2018 alkaen.

DSC:llä on yksi pääasiallisesti pultruusioteknologiaa käyttävä tuotantoyksikkö Erlangerissa, Kentuckyn osavaltiossa. DSC:llä on korkea teknologista osaamista pultruusioon perustuvista teknologioista, jotka täydentävät hyvin Exel Compositesin omaa asiantuntemusta ja kasvustrategiaa. DSC:n tuoteportfolio koostuu hiilikuitu- ja lasikuituvahvisteisista komposiittituotteista, joita valmistetaan erityisesti tuulivoimateollisuudelle. Hankinta-ajankohtaan DSC:llä oli noin 90 työntekijää ja maaliskuussa 2018 päättyneen, vuoden 2017 tilikauden liikevaihto oli noin 19 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria ja liikevoitto 0,6 miljoonaa dollaria tappiollinen.

Yrityskaupan velaton kokonaishankintahinta oli arviolta 9,5 miljoonaa dollaria (7,9 miljoonaa euroa), josta 5,7 miljoonaa dollaria DSC:n liiketoiminnasta ja 3,8 miljoonaa dollaria käyttöpääomasta. Yrityskauppa rahoitettiin uudella pitkäaikaisella lainalla.

DSC:n liikevaihto touko-joulukuussa 2018 oli 8,7 miljoonaa euroa ja liikevoitto -1,2 miljoonaa euroa. Vuoden 2018 DSC:n liikevaihto oli 14,5 miljoonaa euroa ja liiketappio -1,7 miljoonaa euroa. Exel konsernin liikevaihto olisi ollut 102,4 miljoonaa euroa ja liikevoitto 2,0 miljoonaa euroa vuonna 2018 mikäli DSC:n liiketoimintojen yhdistäminen olisi tapahtunut tilikauden alusta.

Hankittu liiketoiminta

	Hankintapäivämäärä	Hankittu osuus	Henkilöstö
Diversified Structural Composites Inc, USA	30.4.2018	100 %	90

Hankitut varat ja velat

Tuhatta euroa

VARAT

Aineettomat hyödykkeet	1 586
Aineelliset hyödykkeet	2 480
Vaihto-omaisuus	3 650
Myyntisaamiset ja muut saamiset	2 713
Rahat ja pankkisaamiset	13

Varat yhteensä 10 442

VELAT

Ostovelat ja muut velat	3 161

Velat yhteensä 3 161

Nettovarot 7 281

Liikearvo 792

Hankintahinta 8 073

Hankintaan liittyvät kulut (laaja tuloslaskelma: kiinteät kulut) 989

joista katsauskaudella 945

Nanjing Jianhui Composite Materialsin hankinta

Exel Compositesin Nanjing Jianhui Composites Materialsin (JHFRP) yrityskauppa saatiin päätökseen huhtikuussa 2017 ja yksikkö on konsolidoitu konsernin kirjanpitoon 1.5.2017 alkaen.

miljoonan euron suuruisen muuttuvan osan. Arvioitu muuttuva osa liittyy avainhenkilösitouttamiseen ja kirjataan kuluksi konsernin kirjanpidossa vaikutusaikanaan.

Tilikauden aikana Exel Composites päivitti arviotaan Nanjing Jianhui Composite Materialsin kokonaishankintahinnasta. Päivitetty hankintahinta-arvio on noin 8,9 miljoonaa euroa ja se sisältää noin 1,3

Hankittu liiketoiminta

	Hankintapäivämäärä	Hankittu osuus	Henkilöstö
Nanjing Jingheng Composite Materials Co. Ltd., Kiina (Nanjing Jianhui Composite Material Co. Ltd.'s business, Kiina)	26.4.2017	100 %	93
Jianhui FRP Trading Co. Limited, Hong Kong	26.4.2017	100 %	0

Hankitut varat ja velat

Tuhatta euroa

VARAT

Aineettomat hyödykkeet	1 114
Aineelliset hyödykkeet	1 165
Vaihto-omaisuus	1 006
Myyntisaamiset ja muut saamiset	876
Rahat ja pankkisaamiset	12
Varat yhteensä	4 172

VELAT

Ostovelat ja muut velat	992
Velat yhteensä	992

Nettovarot

3 180

Liikearvo 4 444

Hankintahinta 7 624

Hankintaan liittyvät kulut (laaja tuloslaskelma: kiinteät kulut) 299

VIITE 8 VALUUTTAKURSSIT

Niiden tytäryhtiöiden, joiden toiminta- ja raportointivaluuttana ei ole euro, tuloslaskelmat on muunnettu konsernin toimintavaluuttaan tilikauden painotettua keskipäivän keskipäivän kurssiin. Raportointipäivän

muuntokursseina on käytetty Euroopan keskuspankin julkaisemia tilinpäätöspäivän päätöskursseja. Keskimääräiset kurssit on laskettu Euroopan keskuspankin julkaisemien kuukausien keskipäivän keskipäivän keskiarvona. Käytetyt päävaluuttojen muuntokurssit ovat seuraavat:

Maa	Valuutta	2018 Keskipäivän kurssi	2017 Keskipäivän kurssi	2018 Tilinpäätöspäivän kurssi	2017 Tilinpäätöspäivän kurssi
Australia	AUD	1,57992	1,47294	1,62200	1,53460
Iso-Britannia	GBP	0,88475	0,87615	0,89453	0,88723
Kiina	RMB	7,80736	7,62644	7,87510	7,80440
USA	USD	1,18149	1,12929	1,14500	1,19930
Hong Kong	HKD	9,25987	8,80122	8,96750	9,37200

VIITE 9 LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

	2018	2017
Vuokratuotot	18	19
Muut liiketoiminnan tuotot	355	492
Yhteensä	373	510

Liiketoiminnan muut tuotot sisältävät Exel Sportsin lisenssisopimustuottoja 99 (308) tuhatta euroa ja julkisia avustuksia 98 (22) tuhatta euroa.

VIITE 10 LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

	2018	2017
Vuokrakulut	1 443	1 028
Muut liiketoiminnan kulut	19 756	17 330
Yhteensä	21 198	18 358

Konsernin tilintarkastuspalkkiot vuonna 2018 olivat 219 (168) tuhatta euroa. Muita tilintarkastusyhteisön suorittamia veropalveluja ostettiin 29 (34) tuhannella eurolla ja muita palveluja ostettiin 174 (30) tuhannella eurolla.

VIITE II TYÖSUHDE-ETUUKSISTA AIHEUTUVAT KULUT

	2018	2017
Palkat	24 233	20 567
Eläkekulut – maksupohjaiset järjestelyt	2 434	2 212
Eläkekulut – etuusperusteiset järjestelyt	-2	18
Muut henkilösivukulut	2 667	2 121
Yhteensä	29 332	24 918
	2018	2017
Henkilöstö keskimäärin	647	532

VIITE 12 TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISMENOT

Tuloslaskelmaan sisältyy kuluksi kirjattuja tutkimus- ja kehittämismenoja 2 835 (1 876) tuhatta euroa vuonna 2018. Kulut sisältyvät tuloslaskelman työsuhte-etuuksista aiheutuviin kuluihin ja liiketoiminnan muihin kuluihin.

VIITE 13 POISTOT JA ARVONALENTUMISET

Poistot käyttöomaisuuslajeittain

	2018	2017
Aineettomat hyödykkeet	522	269
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset	205	200
Koneet ja laitteet	3 144	2 748
Yhteensä	3 871	3 217

Arvonalennukset käyttöomaisuuslajeittain

	2018	2017
Aineettomat hyödykkeet	0	0
Liikearvo	1 305	0
Aineelliset hyödykkeet		
Maa-alueet	8	8
Rakennukset	0	0
Koneet ja laitteet	294	0
Yhteensä	1 606	8

VIITE 14 RAHOITUSTUOTOT

	2018	2017
Korkotuotot lainoista ja saatavista	11	13
Osinkotuotot	2	2
Valuuttakurssivoitot	833	366
Tulosvaikutteisesti kirjattavien varojen käyvän arvon muutos	4	0
Muut rahoitustuotot	0	2
Rahoitustuotot yhteensä	849	382

VIITE 15 RAHOITUSKULUT

	2018	2017
Korkokulut veloista	479	209
Valuuttakurssitappiot	693	763
Tulosvaikutteisesti kirjattavien varojen käyvän arvon muutos (johdannaisista)	38	-14
Muut rahoituskulut	150	169
Rahoituskulut yhteensä	1 361	1 128

Myyntin kurssierot (kurssitappio 5 tuhatta euroa) ja ostojen kurssierot (kurssitappio 2 tuhatta euroa) on kirjattu tulosvaikutteisesti asianomaisille myynti- ja ostotileille.

VIITE 16 TULOVEROT

Tilikauden kuluksi kirjattu tulovero koostui pääasiallisesti seuraavista osatekijöistä 31.12.2018 ja 31.12.2017 päättyneiltä vuosilta:

	2018	2017
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	1 666	1 393
Edellisten tilikausien verot	18	2
Laskennalliset verot	-365	-271
Tuloslaskelmassa ilmoitetut tuloverot yhteensä	1 319	1 123

Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot 2018

	Ennen veroja	Verovaikutus	Verojen jälkeen
Ulkomaiseen yksikköön liittyvät muuntoerot	56	0	56
Etuuspohjaisten järjestelyjen vakuutusmatemaattiset voitot (+) / tappiot (-)	0	0	0
Yhteensä	56	0	56

Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot 2017

	Ennen veroja	Verovaikutus	Verojen jälkeen
Ulkomaiseen yksikköön liittyvät muuntoerot	-850	0	-850
Etuuspohjaisten järjestelyjen vakuutusmatemaattiset voitot (+) / tappiot (-)	-5	2	-3
Yhteensä	855	2	-853

Verokulun ja kirjanpidon tuloksen täsmäytyslaskelma kerrottuna Suomessa sovellettavalla verokannalla 31.12.2018 ja 31.12.2017 päättyneiltä vuosilta on seuraava:

Tuloveron täsmäytyslaskelma

	2018	2017
Kirjanpidon tulos ennen veroja	1 705	5 335
Suomen lakisääteisen verokannan 20,0 % vuonna 2018 ja vuonna 2017 mukaan laskettu vero	341	1 067
Suomen ja ulkomaiden verokantojen välinen ero	-22	23
Vähennyskeltottomat kulut ja verovapaat tulot	-660	240
Muut	1 660	-207
Tuloverot yhteensä	1 319	1 123
Efektiivinen verokanta	77,3	21,0

VIITE 17 LASKENNALLISET VEROSAAMISET JA -VELAT

Laskennalliset verosaamiset

	1.1.2018	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Kurssierot	31.12.2018
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	5	0			5
Käyttöomaisuuden sisäinen kate	103	-10			93
Tappiot	515	104			619
Muut väliaikaiset erot	510	21	-9	-8	514
Netotettu laskennallisista verovelosta	-659	175			-484
Laskennallinen verosaaminen netto	473	290	-9	-8	747

Laskennalliset verovelat

	1.1.2018	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Kurssierot	31.12.2018
Kertyneet poistoerot	4	62			66
Muut väliaikaiset erot	894	-313		0	581
Netotettu laskennallisesta verosaatavasta	-659	175			-484
Laskennallinen verovelka netto	240	-76	0	0	162

Laskennalliset verosaamiset

	1.1.2017	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Kurssierot	31.12.2017
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	16	-11			5
Käyttöomaisuuden sisäinen kate	0	103			103
Tappiot	304	211			515
Muut väliaikaiset erot	560	-34	2	-18	510
Netotettu laskennallisista verovelosta	-518	-141			-659
Laskennallinen verosaaminen netto	362	128	2	-18	473

Laskennalliset verovelat

	1.1.2017	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Kurssierot	31.12.2017
Kertyneet poistoerot	6	-2			4
Muut väliaikaiset erot	905			-11	894
Netotettu laskennallisesta verosaatavasta	-518	-141			-659
Laskennallinen verovelka netto	393	-143	0	-11	240

Suoraan omaan pääomaan on kirjattu aikaisempiin tilikausiin kohdistuvia laskennallisten verojen eriä. Konsernilla oli 31.12.2018 verotuksellisia nettotappioita 12 077 (8 450) tuhatta euroa, joista yhtiö on kirjannut laskennallista verosaamista 618 (516) tuhatta euroa, joilla voidaan tasata tulevien veronalaisten voittojen verotusta yhtiöissä, joissa tappiot syntyivät.

VIITE 18 OSAKEKOHTAINEN TULOS

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva kauden voitto kauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla. Exel Compositesin osakkeilla ei ole laimennusvaikutusta.

	2018	2017
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto, tuhatta euroa	3 877	4 212
Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana, 1 000 kpl	11 820	11 862
Laimennettu ja laimentamaton osakekohtainen tulos, euroa/osake	0,33	0,36

VIITE 19 OSAKEKOHTAINEN OSINKO

22.3.2018 pidetyssä varsinaisessa yhtiökokouksessa hyväksyttiin hallituksen ehdotus siitä, että 31.12.2017 päättyneeltä tilikaudelta maksetaan osinkoa 0,30 euroa osakkeelta.

4.4.2017 pidetyssä varsinaisessa yhtiökokouksessa hyväksyttiin hallituksen ehdotus siitä, että 31.12.2016 päättyneeltä tilikaudelta maksetaan osinkoa 0,10 euroa osakkeelta.

Tilinpäätöksen jälkeen hallitus on ehdottanut yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 2018 maksetaan osinkoa 0,18 euroa osakkeelta.

VIITE 20 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Konsernissa ei ole sisäisesti aikaansaatuja aineettomia hyödykkeitä.

Liikearvo

	2018	2017
Hankintameno 1.1.	18 300	14 691
Lisäykset	789	4 279
Kurssierot	-223	-670
Hankintameno 31.12.	18 866	18 300
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-4 852	-4 896
Arvonalentumiset	-1 305	0
Kurssierot	47	44
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-6 110	-4 852
Kirjanpitoarvo 1.1.	13 447	9 793
Kirjanpitoarvo 31.12.	12 756	13 447

Aineettomat oikeudet

	2018	2017
Hankintameno 1.1.	6 211	5 302
Lisäykset	98	1 104
Vähennykset	0	-195
Siirrot erien välillä	0	0
Kurssierot	-185	0
Hankintameno 31.12.	6 124	6 211
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-5 173	-5 225
Poistot	-135	-119
Arvonalentumiset	0	0
Vähennykset	0	0
Kurssierot	179	171
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-5 129	-5 173
Kirjanpitoarvo 1.1.	1 038	77
Kirjanpitoarvo 31.12.	996	1 038

Muut pitkävaikutteiset menot

	2018	2017
Hankintameno 1.1.	4 114	3 960
Lisäykset	2 092	79
Vähennykset	0	0
Siirrot erien välillä	1 015	75
Muuntoerot	56	0
Hankintameno 31.12.	7 277	4 114
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-3 670	-3 520
Poistot	-387	-150
Vähennykset	0	0
Muuntoerot	-6	0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-4 063	-3 670
Kirjanpitoarvo 1.1.	443	440
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 213	443

VIITE 21 AINEELLISET KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEET

Maa- ja vesialueet

	2018	2017
Hankintameno 1.1.	863	903
Lisäykset	0	0
Vähennykset	0	0
Siirto erien välillä	0	0
Kurssierot	-7	-40
Hankintameno 31.12.	856	863
Arvonalentumiset	-255	-258
Muuntoerot	2	12
Kirjanpitoarvo 1.1.	616	653
Kirjanpitoarvo 31.12.	603	616

Rakennukset ja rakennelmat

	2018	2017
Hankintameno 1.1.	7 697	7 706
Lisäykset	476	109
Vähennykset	0	0
Siirto erien välillä	139	2
Kurssierot	-37	-120
Hankintameno 31.12.	8 275	7 697
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-5 666	-5 521
Poistot	-205	-200
Arvonalentumiset	0	0
Vähennykset	0	0
Muuntoerot	26	55
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-5 845	-5 666
Kirjanpitoarvo 1.1.	2 033	2 187
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 432	2 033

Koneet ja kalusto

	2018	2017
Hankintameno 1.1.	50 505	50 252
Lisäykset	4 738	3 109
Vähennykset	-127	-3 047
Siirrot erien välillä	860	705
Kurssierot	-59	-514
Hankintameno 31.12.	55 917	50 505
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-40 794	-41 344
Poistot	-3 179	-2 752
Arvonalentumiset	-70	0
Vähennykset	53	2 969
Muuntoerot	95	333
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-43 895	-40 794
Kirjanpitoarvo 1.1.	9 710	8 907
Kirjanpitoarvo 31.12.	12 021	9 710

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

	2018	2017
Hankintameno 1.1.	2 428	2 087
Lisäykset	1 404	1 294
Siirrot erien välillä	-2 014	-782
Vähennykset	-253	-168
Kurssierot	8	-3
Hankintameno 31.12.	1 574	2 428
Kirjanpitoarvo 1.1.	2 428	2 087
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 574	2 428

Konsernilla ei ollut myytävänä olevia omaisuuseriä.

VIITE 22 MUUT PITKÄAIKAISET VARAT

Muut pitkäaikaiset varat koostuvat pääasiassa liittymismaksuista ja puhelinosakkeista.

	2018	2017
Tasearvo 1.1.	85	83
Vähennykset	0	0
Käyvän arvon muutos	4	2
Tasearvo 31.12.	89	85

VIITE 23 VAIHTO-OMAISUUS

	2018	2017
Aineet ja tarvikkeet	7 504	6 588
Keskeneräiset tuotteet	2 484	1 262
Valmiit tuotteet	5 226	3 839
Vaihto-omaisuus yhteensä	15 214	11 689

Tilikaudella kirjattiin kuluksi 220 (506) tuhatta euroa, jolla vaihto-omaisuuden kirjanpitoarvoa alennettiin vastaamaan sen nettorealisoituarvoa.

VIITE 24 MYYNTISAAMISET JA MUUT SAAMISET

	2018	2017
Myyntisaamiset	18 566	13 577
Siirtosaamiset	903	372
Muut saamiset	642	836
Saamiset yhteensä	20 111	14 785

Vuoden 2018 aikana kirjattiin myyntisaamisista luottotappiota 142 (414) tuhatta euroa koostuen realisoituneista luottotappioista, yhteensä 116 (58) tuhatta euroa, sekä luottotappiovarauksesta, yhteensä 26 (356) tuhatta euroa, jossa on huomioitu kaikki yli 90 päivää erääntyneet myyntisaamiset.

31.12. myyntisaamisten ikäjakauma oli seuraava (luvut tuhansia euroja):

	Yhteensä	Erääntymättömät	Erääntyneiden ikäjakauma		
			<30 pv	30-60 pv	61-90 pv
2018	18 566	11 445	5 152	1 117	852
2017	13 577	10 139	2 227	928	283

Kaikki yli 90 päivää myöhässä olevat myyntisaamiset on poistettu ja tuloslaskelmaan on tehty vastaava varaus.

VIITE 25 RAHAVARAT JA LYHYTAIKAISET TALLETUKSET

Rahavarat ja lyhytaikaiset talletukset koostuvat käteisestä rahasta ja pankkitileistä, joiden määrä oli 4 801 (7 629) tuhatta euroa.

VIITE 26 OSTOVELAT JA MUUT KOROTTOMAT VELAT

	2018	2017
Ostovelat	9 263	9 109
Siirtovelat	7 907	8 064
Ennakkomaksut	172	71
Muut korottomat velat	1 156	1 247
Pitkäaikaiset korottomat velat	487	478
Yhteensä	18 986	18 968

VIITE 27 KOROLLISET VELAT

Pitkäaikaiset korolliset velat

	2018 Tasearvot	2017 Tasearvot
Lainat rahoituslaitoksilta	10 781	4 000
Eläkelainat	613	615
Yhteensä	11 393	4 615

Lyhytaikaiset korolliset velat

	2018	2017
Lyhytaikaiset lainat rahoituslaitoksilta	5 362	10 742
Pitkäaikaisten velkojen lyhytaikainen osuus (lyhennykset)	12 872	1 000
Yhteensä	18 234	11 742

Pitkäaikaisten velkojen eräntyminen

	2018	2017
2018	0	1 000
2019	12 872	1 000
2020	3 833	3 000
2021	6 947	0
2022	0	0
2023	0	0
Myöhemmin	0	0
Yhteensä	23 652	5 000

Pitkäaikaisista veloista 6 714 (1 200) tuhatta euroa on koronvaihtosopimuksilla muutettu kiinteäkorkoisiksi vuonna 2018.

VIITE 28 ARVONALENTUMISTESTAUS: LIIKEARVO JA AINEETTOMAT HYÖDYKKEET, JOILLA ON RAJATON TALOUDELLINEN VAIKUTUSAIKA

Liiketoimintoja yhdistämällä saatu liikearvo on peräisin seuraavista liiketoimintayksiköistä:

Liikearvon jakautuminen

	2018	2017
Suomi	135	135
Saksa	0	1 305
Belgia	209	209
Itävalta	688	688
Kiina	4 197	4 019
USA	818	0
Exel Composites –konserni	6 710	7 092
Yhteensä	12 756	13 447

Arvonalentumistestaus tehdään vuosittain liikearvolle ja rajattoman taloudellisen vaikutusajan omaaville aineettomille hyödykkeille. Exel Composites –konsernilla ei ollut tilinpäätöshetkellä rajattoman vaikutusajan omaavia aineettomia hyödykkeitä.

Seuraavat oletukset vaikuttavat käyttöarvolaskelmaan voimakkaimmin:

- Myyntikate
- Diskonttokorot
- Kasvuvauhdit, joita käytetään kassavirtojen ekstrapolomiseen budjettikauden jälkeen.

Konserni noudattaa liikearvon arvonalentumistestauksessa ns. kaksivaiheista menettelyä, jossa rahavirtaa tuottavan yksikön liikearvo testataan ensin sekä sen jälkeen konsernin liikearvo. Konserni on kohdistanut liikearvoa sekä konsernitasolle että pienemmille rahavirtaa tuottaville yksiköille. Rahavirtaa tuottavan yksikön arvonalentumista testataan vertaamalla kerrytettävissä olevaa rahamäärää sen taseen kirjanpitoarvoon. Kaikkien rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä oleva rahamäärä on määritetty käyttöarvon avulla, joka muodostuu nykyhetken diskontatuista tulevaisuudessa saatavista rahavirroista. Rahavirtoja koskevat arviot perustuvat omaisuuserän jatkuvalle käytölle ja liiketoimintajohdon laatimille tulevien vuosien ennusteille. Pidemmän aikavälin arviot perustuvat 1-3 prosentin vuosittaiseen kasvuun. Bruttokatetason on ennusteissa arvioitu säilyvän keskimäärin nykytasolla.

VIITE 29 RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

Konserni altistuu normaalissa liiketoiminnassaan useille rahoitusriskeille. Rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on suojata konsernia rahoitusmarkkinoiden muutosten haitallisilta vaikutuksilta ja siten turvata omalta osaltaan konsernin tuloskehitys. Pääasialliset rahoitusriskit ovat valuuttariski, korkoriski, likviditeetti- ja varainhankintariski sekä luottoriski. Konserni käyttää riskienhallinnassaan valuuttatermiinejä ja -optioita, valuuttalainoja, korko-optioita ja koronvaihto-sopimuksia.

Valuuttariski

Konserni toimii kansainvälisesti ja on siten altistunut eri valuuttapositioneista aiheutuville transaktioriskeille ja riskeille, jotka syntyvät kun eri valuutoissa olevat investoinnit muunnetaan emoyrityksen toimintavaluuttaan. Euron (EUR) lisäksi merkittävimmät valuutat ovat Australian dollari (AUD), Ison-Britannian punta (GBP), Yhdysvaltain dollari (USD), Kiinan renminbi (RMB) sekä Hong Kongin dollari (HKD). Valuuttakurssiriskit syntyvät kaupallisista transaktioista, taseen

Diskonttokorko on määritetty siten, että se heijastaa eri liiketoimintojen riskin vaikutusta oman pääoman tuottovaatimukseen. Vieraan pääoman kustannus on määritelty olemassa olevan luottokannan mukaisesti. Pääoman keskimääräiskustannusta laskettaessa on huomioitu konsernin tavoitteellinen pääomarakenne sekä velkaisuuden vaikutus konsernin oman pääoman kustannukseen. Laskelmissa käytetty diskonttokorko verojen jälkeen oli keskimäärin 6,9% (7,6%).

Arvonalentumistestin perusteella kaikkien rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät ylittävät vastaavat tasearvot, lukuun ottamatta Saksan liiketoimintayksikköä, missä arvonalentumistappio yhteensä 1 585 tuhatta euroa kirjattiin jäljellä olevaan liikearvoon ja muihin tase-eriin. Arvonalentumistappio johtui liiketoimintayksikön heikentyneestä pidemmän aikavälin tuloksetkokoystyistä.

Liikearvon arvonalentumistestaukseen liittyvät herkkyysanalyysit osoittavat, että jos konsernin liikevaihto laskee yli 1 (5) prosenttia syntyy tilanne, jossa kerrytettävissä oleva kassavirta alittaisi vastaavat tasearvot. Vaihtoehtoisesti myyntikatteen pitää alentua yli 2 (4) prosenttiyksikköä tai keskimääräisen diskonttokoron nousta yli 8,4 (14,4) prosenttiin.

monetaarisista eristä ja nettoinvestoinneista ulkomaisiin tytäryhtiöihin. Valuuttariskien hallinnan tavoitteena on liiketoiminnan tuloksen ja oman pääoman suojaaminen valuuttakurssien vaihteluilta.

Laskutusvaluuttana käytetään vain joko yksikön toimintavaluutta tai vientikaupassa yleisesti käytössä olevia valuuttoja. Tytäryhtiöiden valuuttavirrat suojataan yhtiökohtaisesti kunkin yhtiön toimintavaluutta vastaan. Liiketoimintayksiköt ovat vastuussa omien valuuttariskiensa suojaamisesta.

Valuuttapositioneita tarkastellaan nettomääräisenä valuutoittain pääsääntöisesti vuoden tähtäimellä. Valuuttavirtoja suojataan tarvittaessa termiiniosopimuksilla ja optiojärjestelyillä.

Konsernin oman pääoman positio päävaluutoissa oli seuraava:

Nettosijoitus

	31.12.2018	31.12.2017
AUD	2 854	3 054
GBP	6 805	6 841
RMB	8 282	6 998
HKD	251	59
USD	-2 385	0

Kaikkien muiden muuttujien ollessa vakioita altistuu konserni päävaluutoille seuraavasti:

31.12.2018	AUD	GBP	RMB	HKD	USD
Kurssin vahvistuminen euroa vastaan	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %
Vaikutus tulokseen ennen veroja euroissa					
Vaikutus omaan pääomaan euroissa	143	340	414	13	-119

31.12.2017	AUD	GBP	RMB	HKD	USD
Kurssin vahvistuminen euroa vastaan	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %
Vaikutus tulokseen ennen veroja euroissa					
Vaikutus omaan pääomaan euroissa	153	342	350	3	

Korkoriski

Konsernin lainavaluutat ovat konserniyhtiöiden toimintavaluutoissa. Korollisten velkojen nimellisarvot jakaantuivat 31.12.2018 valuutoittain seuraavasti:

Valuutta	Määrä tuhatta euroa	%
EUR	22 475	76 %
USD	6 114	21 %
RMB	1 039	4 %

Pitkäaikaiset lainat ovat vaihtuvakorkoisia, mutta ne on osittain suojattu korkoriskiä vastaan muuttamalla koronvaihtosopimuksilla kiinteäkorkoisiksi. Tilinpäätöshetkellä konsernilla oli koronvaihtosopimuksia, joiden nimellisarvo oli 6 714 tuhatta euroa ja joissa konserni maksaa 0,63 prosenttia kiinteää korkoa. Konserni ei käytä suojauslaskentaa koronvaihto- tai optiosopimuksissa.

Konsernin korkoriski liittyy lähinnä konsernin lainoihin. Yhden prosenttiyksikön muutos korkokannassa vaikuttaa vuoden 2018 lopun tilanteen mukaan 296 (164) tuhatta euroa tulokseen.

Likviditeetti- ja varainhankintariski

Konserni pyrkii säilyttämään hyvän likviditeetin kaikissa olosuhteissa ja optimoimaan likvidien varojen käytön liiketoiminnan rahoittamisessa. Lisäksi tavoitteena on minimoida nettokorkokulut ja pankkikustannukset. Kassavaroja sijoitetaan vain kohteisiin, jotka voidaan realisoida nopeasti. Kassavarojen ja korkosijoitusten lisäksi konsernilla oli 31.12.2018 käyttämättömiä luottolimiittejä 7 009 tuhatta euroa, joista 7 009 tuhatta euroa oli sitovia.

Taloulosasto huolehtii siitä, että riittävä määrä erilaisia rahoituslähteitä on käytettävissä ja että ulkoisten lainojen erääntymisaikataulu on hallittu. Emoyhtiön talousosasto hoitaa keskitetysti konsernin varainhankinnan ja -hallinnan. Konsernin sisäiset velkasuhteet ovat pääasiassa suoraan emoyhtiön ja tytäryhtiöiden välillä.

Likviditeetin hallinnan välineinä käytetään luotollisia konsernitilejä ja rahoituslimiittejä.

Alla oleva taulukko osoittaa konsernin vieraan pääoman maturiteetin diskonttaamattomin arvoin tilinpäätöspäivänä. Taulukko ei sisällä eläke- ja leasingvelvoitteita. Luvut ovat tuhansissa euroissa.

31.12.2018	Vaadittaessa	Alle 3 kuukautta	3-12 kuukautta	1-5 vuotta	> 5 vuotta	Yhteensä
Korolliset velat		6 901	11 333	10 781		29 015
Osto- ja muut lyhytaikaiset velat		18 499				18 499

31.12.2017	Vaadittaessa	Alle 3 kuukautta	3-12 kuukautta	1-5 vuotta	> 5 vuotta	Yhteensä
Korolliset velat		8 000	2 742	5 000		15 742
Osto- ja muut lyhytaikaiset velat		18 490				18 490

Luotto- ja vastapuoliriski

Valtaosa konsernin liiketoiminnasta perustuu vakiintuneisiin, luotettaviin asiakassuhteisiin ja alalla yleisesti noudatettaviin sopimusehtoihin. Laskujen maksuaika on pääsääntöisesti 14 - 60 päivää. Uusien asiakkaiden tausta selvitetään hankkimalla muun muassa luottotiedot. Konsernilla ei ole merkittäviä luottoriskikeskittymiä, koska asiakaskunta on laaja ja jakautunut maantieteellisesti konsernin eri toimintamaihin. Myyntisaamisiin liittyy luottoriskiä hallinnoivat liiketoimintayksiköt. Konsernin myyntisaamisia turvataan luottovakuutuksella.

Vastapuoliriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että vastapuoli ei pysty täyttämään tehdyn sopimuksen mukaisia velvollisuuksiaan. Johdannaisinstrumentteja ja kassavarojen sijoituksia tehdään vain luottokelpoisuuden omaavien vastapuolten kanssa. Vuoden 2018 lopussa vastapuolina oli vain rahoituslaitoksia.

Konsernin maksimiriski on rahoitusvarojen määrä vuoden lopussa. Myyntisaamisten ikäjakautuma on esitetty kohdassa 24.

Pääoman hallinta

Konsernin pääomahallinnan tavoitteena on varmistaa, että konsernin luottokelpoisuus ja terve pääomarakenne säilyvät liiketoiminnan tukemisen varmistamiseksi ja omistaja-arvon maksimoimiseksi.

Konserni tarkastelee pääomaansa nettovelkaantumisasteen avulla, joka lasketaan korollisten nettovelkojen prosentuaalisella osuudella omasta pääomasta. Konserni laskee nettovelkansa vähentämällä korollisista veloista likvidit varat.

Konserni pyrkii nopeuttamaan pääoman kiertoa tavoitteena kannattavuuden ja kassavirran parantaminen.

	2018	2017
Korolliset velat	29 627	16 356
Likvidit varat	4 801	7 629
Korolliset nettovelat	24 827	8 727
Oma pääoma	25 782	28 815
Nettovelkaantumisaste %	96,3	30,3

VIITE 30 ELÄKEVASTUUT JA MUUT TYÖSUHTEEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEISET ETUUDET

Konsernilla on eri maissa etuusperusteisia eläkejärjestelyjä ja maksupohjaisia eläkejärjestelyjä.

Suomen merkittävin eläkejärjestelmä on TyEL, jossa etuudet määräytyvät suoraan etuudensaajan ansioiden mukaan. TyEL-eläkevakuutus on järjestetty pääosin eläkevakuutusyhtiöiden kautta.

Työkyvyttömyysosa Suomen TyEL-järjestelmässä on käsitelty kirjanpidossa etuusperusteisena järjestelyinä.

Ulkomaiset eläkejärjestelyt sisältävät sekä etuusperusteisia että maksupohjaisia järjestelyjä.

Tuloslaskelmaan merkityt erät

	2018	2017
Tilikauden työsuorituksen perustuvat menot	2 434	2 212
Etuusperusteisten eläkejärjestelyjen muutokset	-2	18
Yhteensä sisältyy henkilöstökuluihin	2 432	2 230

Taseessa esitetyn velan muutokset

	2018	2017
Tilikauden alussa	615	594
Eläkekulut tuloslaskelmassa	-2	18
Etuuspohjaisten järjestelyjen vakuutusmatemaattiset voitot (+) / tappiot (-)	0	3
Tilikauden lopussa	613	615

VIITE 31 RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KÄYVÄT ARVOT

Johdannaissopimukset kirjataan taseeseen käypään arvoon, joka määritellään arvoksi, jolla instrumentti voitaisiin vaihtaa asiaa tuntevien, liiketoimeen halukkaiden välisessä kaupassa muutoin kuin selvitystilassa tai pakkohuutokaupassa.

Rahoitusjohdannaisten käyvät arvot on arvioitu seuraavasti:

- Koronvaihtosopimukset arvostetaan tulevien kassavirtojen nykyarvoon kassavirtojen diskonttausmenetelmällä.
- Valuuttatermiinien käyvät arvot perustuvat tilinpäätöspäivän termiinihintoihin.
- Valuuttaoptiot arvostetaan tilinpäätöspäivän markkinahintaan.

Rahalaitoslainat on diskontattu tilinpäätöspäivään laina-ajan riskitöntä korkokantaa lisättynä lainan korkomarginaalilla. Diskonttauskorkona on käytetty korkoa, jolla yritys saisi vastaavaa lainaa ulkopuolelta tilinpäätöshetkellä.

Muiden kuin johdannaissopimuksiin perustuvien saamisten samoin kuin osto- ja muiden korottomien velkojen alkuperäinen kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa, koska diskonttauksen vaikutus ei ole olennainen saamisten maturiteetti huomioon ottaen.

Rahoitusinstrumenttien käypien arvojen määrittämisen periaatteet:

Konserni käyttää käyvän arvon arvostuksessa arvostusmenetelmiä, jotka soveltuvat kuhunkin tilanteeseen ja joiden käyttämiseksi on olemassa riittävästi tietoa, käyttäen mahdollisimman paljon merkityksellisiä havainnoitavissa olevia syöttötietoja ja mahdollisimman vähän muita kuin havainnoitavissa olevia syöttötietoja.

Kaikki varat ja velat, joidenka käyvät arvot määritellään tai esitetään tilinpäätöksessä luokitellaan käypien arvojen hierarkiassa perustuen alimmalla tasolla olevan kokonaisarvostuksen kannalta olennaisen syöttötiedon mukaisesti:

Taso 1 — Toimivilla markkinoilla samanlaisille varoille tai veloille noteeratut hinnat
Konsernin rahoitusvarat ja rahoitusvelat kuuluvat käyvän arvon hierarkian 2 - arvostusmenetelmiin, joiden muihin kuin noteerattuihin hintoihin perustuvat merkittävät syöttötiedot ovat suoraan tai epäsuorasti havainnoitavissa.

Taso 2 — Arvostusmenetelmät, joiden muihin kuin noteerattuihin hintoihin perustuvat merkittävät syöttötiedot ovat suoraan tai epäsuorasti havainnoitavissa

Taso 3 — Arvostusmenetelmät, joiden merkittävät syöttötiedot eivät ole havainnoitavissa.
Konserni luokittelee käypään arvoon arvostettavat varat ja velat asiaan kuuluville käypien arvojen hierarkian tasolle kunkin raportointikauden lopussa.

Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät nettoarvot ja nimellisarvot:

	Käypien arvojen hierarkia	2018 Käypä arvo	2018 Nimellisarvo	2017 Käypä arvo	2017 Nimellisarvo
Myyntisaamiset ja muut saamiset	Taso 2	20 111	20 111	14 785	14 785
Muut rahoitusvarat	Taso 2	4 801	4 801	7 629	7 629
Koronvaihtosopimukset	Taso 2	-50	6 714	-11	1 200
Rahalaitoslainat	Taso 2	23 703	23 652	15 884	15 742
Lyhtyaikaiset limiitit	Taso 2	5 362	5 362	0	0
Ostovelat ja muut velat	Taso 2	18 499	18 499	18 490	18 490

Johdannaisten käyvän arvon muutokset esitetään tuloslaskelmassa rahoitustuotoissa tai -kuluissa.

VIITE 32 VASTUUSITOUMUKSET

	2018	2017
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Kiinteistökiinnitykset	2 783	2 783
Yrityskiinnitykset	12 500	12 500
Muista vuokrasopimuksista aiheutuvat vastuut		
Yhden vuoden kuluessa	1 304	750
Vuotta pidemmän ajan, alle viiden vuoden kuluessa	738	831
Muut vastuut	6	312

VIITE 33 OSAKEPÄÄOMA

	Osakkeiden lukumäärä (1 000)	Osakepääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Yhteensä
1.1.2017	11 897	2 141	2 539	4 681
31.12.2017	11 897	2 141	2 539	4 681
31.12.2018	11 897	2 141	2 539	4 681

Exel Composites Oyj:n yhtiöjärjestyksen mukainen vähimmäisosakepääoma on 1 750 000 euroa ja enimmäisosakepääoma 7 000 000 euroa. Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti.

Varsinainen yhtiökokous valtuutti 22.3.2018 yhtiön hallituksen päättämään yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta seuraavin ehdoin:

Hankittavien osakkeiden enimmäismäärä
Hallitus on valtuutuksen nojalla oikeutettu päättämään enintään 600 000 yhtiön oman osakkeen hankkimisesta. Valtuutus käsitti myös oikeuden ottaa pantiksi yhtiön omia osakkeita. Valtuutuksen nojalla hankittavien ja yhtiön pantiksi ottamien omien osakkeiden yhteenlaskettu lukumäärä ei saanut ylittää yhtä kymmenesosaa (1/10) yhtiön kaikista osakkeista. Hankkimisvaltuutus on voimassa 30.6.2019 asti.

Suunnattu hankkiminen ja osakkeesta maksettava vastike

Omat osakkeet voidaan hankkia muutoin kuin osakkeenomistajien omistamien osakkeiden suhteessa yhtiön vapaalla omalla pääomalla osakkeiden hankintahetken markkinahintaan Nasdaq Helsinki Oy:n säännellyllä markkinalla järjestämässä kaupankäynnissä. Omien osakkeiden suunnatun hankkimisen edellytyksenä on, että siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy.

Osakkeet hankitaan ja maksetaan Nasdaq Helsinki Oy:n ja Euroclear Finland Oy:n sääntöjen mukaisesti.

Osakkeiden pitäminen, mitätöiminen ja luovutus

Osakkeet voidaan hankkia käytettäväksi vastikkeena mahdollisissa yrityshankinnoissa tai muissa yhtiön liiketoimintaan kuuluvissa järjestelyissä, investointien rahoittamiseksi, osana yhtiön kannustinjärjestelmää taikka yhtiöllä pidettäväksi, muutoin edelleen luovutettaviksi tai mitätöitäviksi.

Muut ehdot ja voimassaolo

Hallitus päättää muista omien osakkeiden hankkimiseen liittyvistä ehdoista.

Valtuutusta ei käytetty vuonna 2018. Vuonna 2017 valtuutusta käytettiin 77 000 oman osakkeen hankintaan osana vuoden 2017 osakepohjaisen pitkän aikavälin kannustinjärjestelmän käyttöönottoa ylimmälle johdolle.

VIITE 34 PITKÄAIKAINEN PALKITSEMINEN

Konsernilla on yhtiön toimitusjohtajalle, johtoryhmälle ja valituille avainhenkilöille suunnattuja pitkäaikaisia kannustusohjelmia. Järjestelmien tavoitteena on johdon ja osakkeenomistajien intressien yhdenmukaistaminen ja siten omistaja-arvon kasvattaminen pitkällä aikavälillä, johdon sitouttaminen yhtiön strategisten tavoitteiden saavuttamiseen sekä yhtiön avainresurssien sitouttaminen yhtiöön. Hallitus vahvistaa ohjelman vuosittain.

Vuoden 2015 järjestelmä, joka päättyi 2017, perustui pitkäaikaiseen rahamääräiseen kannustusohjelmaan, ja se oli suunnattu noin 25:lle johtoon kuuluvalla henkilöllä ansaintajaksolla 2015-2017. Konsernin toimitusjohtaja ja johtoryhmän jäsenet kuuluivat vuoden 2015 järjestelmän piiriin. Järjestelmän mahdollinen rahamääräinen palkkio perustui konsernin kumulatiiviseen taloudelliseen tulokseen (Economic Profit) ja yhtiön osakkeen kokonaistuottoon (Total Shareholder Return, TSR). Ansaintajakson 2015-2017 perusteella vuonna 2018 maksettava mahdollinen enimmäispalkkio oli 1,5 miljoonaa euroa. Ohjelman perusteella ei vuonna 2018 maksettu rahamääräistä palkkiota.

Yhtiöllä oli 31.12.2018 yksi rahamääräinen pitkäaikainen kannustinohjelma ja kaksi osakepohjaista:

Vuoden 2016 järjestelmä perustuu pitkäaikaiseen rahamääräiseen kannustinohjelmaan, ja se on suunnattu noin 20:lle johtoon kuuluvalla henkilöllä ansaintajaksolla 2016-2018. Konsernin toimitusjohtaja ja johtoryhmän jäsenet kuuluvat vuoden 2016 järjestelmän piiriin. Järjestelmän mahdollinen rahamääräinen palkkio perustuu konsernin kumulatiiviseen taloudelliseen tulokseen (Economic Profit) ja yhtiön osakkeen kokonaistuottoon (Total Shareholder Return, TSR). Mahdollinen palkkio maksetaan vuonna 2019 ja sen enimmäismäärä on miljoona euroa. Vuonna 2018 ei kirjattu järjestelmään liittyviä kustannuksia.

Vuoden 2017 ohjelma on osa osakepohjaista pitkäaikaista kannustinjärjestelmää ansaintajaksolle 2017-2019, joka on suunnattu noin 14:lle johtoon kuuluvalla henkilöllä. Konsernin toimitusjohtaja ja johtoryhmän jäsenet kuuluvat vuoden 2017 järjestelmän piiriin. Järjestelmän mahdollinen palkkio osakkeissa perustuu liikevoittoon (EBIT) sekä Exel Composites Oyj:n osakkeen absoluuttinen

kokonaistuoton kehitykseen (TSR). Mahdolliset palkkiot maksetaan osakkeina 2020. Maksettavien osakepalkkioiden määrä on yhteensä enintään 153 700 osaketta. Vuonna 2018 järjestelmään liittyviä kustannusvarauksia on kirjattu 51 tuhatta euroa.

Vuoden 2018 ohjelma on osa osakepohjaista pitkäaikaista kannustinjärjestelmää ansaintajaksolle 2018-2020, joka on suunnattu noin 15:lle johtoon kuuluvalla henkilöllä. Konsernin toimitusjohtaja ja johtoryhmän jäsenet kuuluvat vuoden 2018 järjestelmän piiriin. Järjestelmän mahdollinen palkkio osakkeissa perustuu oikaistuun liikevoittoon (EBIT) sekä Exel Composites Oyj:n osakkeen absoluuttinen kokonaistuoton kehitykseen (TSR). Mahdolliset palkkiot maksetaan osakkeina 2021. Maksettavien osakepalkkioiden määrä on yhteensä enintään 122 000 osaketta. Vuonna 2018 järjestelmään liittyviä kustannusvarauksia on kirjattu 15 tuhatta euroa.

Osakepohjaisen kannustinjärjestelmän osakkeiden hankinta ja hallinnointi tapahtuu hallituksen 12.6.2017 päätöksen mukaisesti Evli Awards Management Oy:n (EAM) kanssa tehdyn järjestelyn myötä kannustimiin liittyvän omien osakkeiden hankinnan rahoitusta koskevan osakeyhtiölain kohdan säännösten mukaisesti (OYL 13 luku 10§2). Järjestelyssä EAM perusti EAM EXL IV Holding Oy:n (Holding-yhtiö), joka hankkii Exelin rahoittamana sopimuksen ehtojen mukaisesti osakkeita jaettavaksi henkilöstölle Excelin osakepalkitsemisjärjestelyn ehtojen mukaisesti. Holding-yhtiön juridinen omistus on EAM:lla, mutta sopimuksen perusteella Exel tosiasiallisesti käyttää määräysvaltaa järjestelyssä ja toimii päämiehenä, kun taas EAM toimii agentin roolissa Holding-yhtiön kautta. Tämä sopimuksellisista piirteistä syntyvä määräysvalta johtaa siihen, että Holding-yhtiö yhdistellään IFRS - konsernitilinpäätökseen ns. strukturoituna yhteisönä.

Ollakseen oikeutettu yllä kuvattujen vuosien 2016, 2017 ja 2018 ohjelmien palkkioon osallistujan tulee olla konsernin palveluksessa eikä olla irtisanoutunut palkkion maksamisen hetkellä muun kuin eläkkeelle siirtymisen vuoksi ellei hallitus toisin päättää. Lisäksi vuosien 2017 ja 2018 ohjelmiin liittyy yhden vuoden pituinen lock-up kausi, jonka loppuun edellä mainittu työssäolovelvoite jatkuu.

Kaikkien ohjelmien kustannukset kirjataan liiketoiminnan kuluihin vaikutusaikanaan.

VIITE 35 VOITONJAKOKELPOISET VARAT 31.12.2018

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat 31.12.2018 olivat 11 422 tuhatta euroa.

VIITE 36 LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA

Oikaisut tilikauden tulokseen – erittely

	2018	2017
Poistot ja arvonalentumiset ja romutukset	5 478	3 225
Verot	1 319	1 123
Rahoituskulut	1 367	1 127
Rahoitustuotot	-846	-383
Muut oikaisut	218	210
Yhteensä	7 535	5 302

VIITE 37 LIIKETOIMET LÄHIPIIRIN KANSSA

Exel Compositesin lähipiiriin kuuluvat yhtiössä määräysvaltaa käyttävä emoyhtiö, kaikki yhtiön kanssa samaan konserniin kuuluvat yhtiöt sekä Exel Compositesin hallitus, toimitusjohtaja, konsernin johtoryhmä ja emoyhtiön ja tytäryhtiöiden johtoon kuuluvat avainhenkilöt. Yhtiö arvioi ja seuraa yhtiön ja sen lähipiirin välisiä tapahtumia varmistaakseen, että mahdolliset eturistiriidat otetaan asianmukaisesti huomioon päätöksentekoprosessissa.

Konsernilla, sen lähipiiriin kuuluvilla henkilöillä tai yhtiön johtohenkilöillä ei ollut tilikaudella 2018 olennaisia keskinäisiä liiketoimia.

Konsernin emo- ja tytäryhtiösuhteet ovat seuraavat:

Tytäryrityksen nimi	Rekisteröintimaa	Konsernin omistusosuus	Konsernin määräysvalta
EAM EXL1V Holding	Suomi	0 %	100 %
Exel GmbH	Saksa	100 %	100 %
Exel Composites N.V.	Belgia	100 %	100 %
Exel Composites GmbH	Itävalta	100 %	100 %
Exel Composites (Nanjing) Co. Ltd.	Kiina	100 %	100 %
Exel Composites (Australia) Pty. Ltd.	Australia	100 %	100 %
Pacific Composites Ltd.	Australia	100 %	100 %
Pacific Composites (Europe) Ltd.	Iso-Britannia	100 %	100 %
Fibreforce Composites Ltd.	Iso-Britannia	100 %	100 %
Pacific Composites Ltd.	Uusi-Seelanti	100 %	100 %
Exel Composites Store Ltd.	Suomi	100 %	100 %
Exel Composites (HK) Holding Limited	Hong Kong	100 %	100 %
Nanjing Jingheng Composite Material Co. Ltd.	Kiina	100 %	100 %
Jianhui FRP Trading Co. Limited	Hong Kong	100 %	100 %
Exel Composites USA Holdings Inc.	USA	100 %	100 %
Diversified Structural Composites Inc.	USA	100 %	100 %

Konsernin emoyhtiö on Exel Composites Oyj.

Johdon työsuhde-etuudet

Ylimmän johdon suoriteperusteiset palkat, palkkiot ja luontoisedut

	2018	2017
Toimitusjohtaja	390	363
Hallituksen jäsenet	164	170
Yhteensä	554	533

Palkat ja palkkiot henkilöittäin

Toimitusjohtaja ja hallitus	2018	2017
Riku Kytömäki, toimitusjohtaja	390	363
Reima Kerttula, hallituksen puheenjohtaja (17.3.2016 alkaen, jäsen 17.3.2016 asti)	56	68
Matti Hyytiäinen, hallituksen varapuheenjohtaja (17.3.2016 alkaen ja 4.4.2017 asti, jäsen 17.3.2016 asti)	0	1
Petri Helsky, jäsen (17.3.2016 alkaen)	28	27
Heikki Hiltunen, jäsen (4.4.2017 asti)	0	0
Kai Kauto, jäsen (4.4.2017 alkaen)	25	26
Helena Nordman-Knutson, jäsen (4.4.2017 alkaen)	28	23
Jouko Peussa, jäsen (17.3.2016 alkaen)	27	25
Yhteensä	554	533

Toimitusjohtajan suoriteperusteinen eläkemeno oli 98 (91) tuhatta euroa. Toimitusjohtajan eläkejärjestely on työeläkelainsäädännön mukainen.

Ylimmän johdon osakeomistus 31.12.2018

Osakeomistus kappaletta	2018	2017
Riku Kytömäki	50 200	35 100
Reima Kerttula	12 851	9 252
Matti Hyytiäinen (4.4.2017 asti)	0	0
Petri Helsky	3 867	2 663
Heikki Hiltunen (4.4.2017 asti)	0	0
Kai Kauto (4.4.2017 alkaen)	2 725	1 521
Helena Nordman- Knutson (4.4.2017 alkaen)	2 725	1 521
Jouko Peussa	3 867	2 663
Johdon omistus ja äänimäärä yhteensä	76 235	52 720

VIITE 38 TILINPÄÄTÖKSEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Exel Composites sulkee Saksassa sijaitsevan tuotantolaitoksensa ja toteutti

yhteistoimintaneuvottelut Suomessa

Helmikuussa 2019 Exel Composites kertoi sulkevansa Saksassa sijaitsevan Voerden tuotantolaitoksensa sulkemisesta 30.4.2019 mennessä. Tuotannon sulkeminen johtaa 23 pysyvän työntekijän työsuhteen päättämiseen. Tehtaan sulkeminen johtaa noin 1,0 miljoonan euron kustannussäästöihin vuodesta 2020 alkaen. Alustavien arvioiden mukaan sulkemisesta aiheutuu 1,2 miljoonan euron kertaluontoinen kassavaikutteinen kustannus, joka kirjataan vuoden 2019 ensimmäiselle vuosineljännekselle.

Tammi-helmikuussa 2019 Exel Composites toteutti yhteistoimintaneuvottelut yhtiön Suomen tehtailla parantaakseen yhtiön kannattavuutta ja sopeuttaakseen resurssit tarvetta vastaaviksi. Neuvottelujen tuloksena päättyvien työntekijöiden työsuhteiden kokonaismäärä on yhdeksän henkilöä.

Voerden tehtaan sulkeminen Saksassa ja yhteistoimintaneuvottelut Suomessa ovat osa vuonna 2018 käynnistettyä konserninlaajuista kustannussäästöohjelmaa.

Exel Composites jatkaa osakepohjaista pitkän aikavälin kannustinjärjestelmää ylimmälle johdolle

Helmikuussa 2019 Exel Compositesin hallitus päätti jatkaa osakepohjaisen pitkän aikavälin kannustinjärjestelmää Exel Compositesin ylimmälle johdolle. Vuoden 2019 suoriteperusteinen ohjelma on osa 4.5.2017 julkaistua pitkän aikavälin osakepohjaista kannustinjärjestelmää. Vuoden 2019 alusta alkavaan ohjelmaan sovellettavat suoritusavoitteet ovat oikaistu liikevoitto (EBIT) sekä Exel Composites Oyj:n osakkeen absoluuttinen kokonaistuoton kehitys (TSR).

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA

Euroa	Viite	1.1. -31.12.2018	1.1. -31.12.2017
Liikevaihto	1	32 763 727,81	38 508 619,38
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varaston lisäys (+) tai vähennys (-)		903 048,41	244 557,62
Liiketoiminnan muut tuotot		262 823,06	372 837,75
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana		10 979 891,74	13 057 864,89
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		329 409,87	-492 448,59
		-11 309 301,61	-12 565 416,30
Ulkopuoliset palvelut		-273 999,25	-815 425,95
Henkilöstökulut	2		
Palkat ja palkkiot		10 864 324,89	10 399 638,05
Eläkekulut		1 859 464,89	1 812 851,43
Muut henkilöstösivukulut		442 238,77	499 724,82
		-13 166 028,55	-12 712 214,30
Poistot ja arvonalentumiset	3		
Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset		-1 788 812,72	-1 521 208,15
Liiketoiminnan muut kulut	4	-5 539 001,66	-7 491 300,18
Liikevoitto		1 852 455,49	4 020 449,87
Rahoitustuotot ja -kulut	5		
Muut korko- ja rahoitustuotot		3 586 065,24	321 603,38
Korkokulut ja muut rahoituskulut		-833 537,56	-1 270 978,31
		2 752 527,68	-949 374,93
Tilikauden voitto (-tappio) ennen tilinpäätössiirtoja		4 604 983,17	3 071 074,94
Tilinpäätössiirrot	6	-312 096,30	-30 647,62
Tilikauden voitto (-tappio) ennen veroja		4 292 886,87	3 040 427,32
Välittömät verot	7	-416 075,69	-828 883,94
Tilikauden voitto (-tappio)		3 876 811,18	2 211 543,38

EMOYHTIÖN TASE

Euroa	Viite	1.1. -31.12.2018	1.1. -31.12.2017
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat	8		
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet		14 558,70	28 523,24
Muut pitkävaikutteiset menot		1 622 784,26	443 465,99
		1 637 342,96	471 989,23
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet		90 313,28	90 313,28
Rakennukset ja rakennelmat		1 239 526,77	904 495,05
Koneet ja kalusto		3 944 869,46	3 412 682,88
Keskeneräiset hankinnat		1 281 548,50	2 292 220,19
		6 556 258,01	6 699 711,40
Sijoitukset			
Osuudet saman konsernin yrityksissä	9	20 842 744,31	20 731 882,74
Muut osakkeet ja osuudet		53 069,36	53 069,36
		20 895 813,67	20 784 952,10
Pysyvät vastaavat yhteensä		29 089 414,64	27 956 652,73
Vaihtuvat vastaavat			
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet		3 281 779,97	3 611 189,84
Keskeneräiset tuotteet		2 064 474,08	1 037 801,44
Valmiit tuotteet		1 075 996,02	1 199 620,25
		6 422 250,07	5 848 611,53
Lyhytaikaiset saamiset	10		
Myyntisaamiset		2 780 759,88	3 973 552,61
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		15 986 851,66	2 709 248,11
Muut saamiset		495 265,97	587 283,26
Siirtosaamiset		347 352,93	80 573,57
		19 610 230,44	7 350 657,55
Rahat ja pankkisaamiset		315 255,76	331 158,99
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		26 347 736,27	13 530 428,07
Vastaavaa yhteensä		55 437 150,91	41 487 080,80

Euroa	Viite	1.1. -31.12.2018	1.1. -31.12.2017
VASTATTAVAA			
Oma pääoma	11		
Osakepääoma		2 141 431,74	2 141 431,74
Vapaan oman pääoman rahasto		2 539 278,34	2 539 278,34
Edellisten tilikausien voitto		5 006 354,42	6 340 763,94
Tilikauden tulos		3 876 811,18	2 211 543,38
Oma pääoma yhteensä		13 563 875,68	13 233 017,40
Tilinpäätössiirtojen kertymä			
Poistoero		331 266,08	19 169,78
Vieras pääoma			
Pitkäaikainen vieras pääoma	12		
Lainat rahoituslaitoksilta		10 780 537,12	4 000 000,00
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Lyhytaikainen vieras pääoma	13		
Lainat rahoituslaitoksilta		17 195 365,93	9 000 000,00
Saadut ennakot		169 098,51	64 745,13
Ostovelat		2 048 356,63	2 786 458,10
Velat saman konsernin yrityksille		5 511 006,95	5 778 783,18
Muut velat		329 965,90	243 528,28
Siirtovelat		5 507 678,11	6 361 378,93
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		30 761 472,03	24 234 893,62
Vieras pääoma yhteensä		41 542 009,15	28 234 893,62
Vastattavaa yhteensä		55 437 150,91	41 487 080,80

EMOYHTIÖN RAHAVIRTALASKELMA

Tuhatta euroa	2018	2017
Liiketoiminnan rahavirrat		
Tilikauden voitto	3 877	2 211
Oikaisut tilikauden tulokseen	-243	2 548
Käyttöpääoman muutos	-13 098	-345
Maksetut korot ja maksut	-385	-260
Saadut osingot	2 622	2
Saadut korot	24	76
Verot	-1 123	-466
Liiketoiminnasta kertyneet nettorahavirrat	-8 326	3 766
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-2 653	-2 141
Sijoitukset tytäryhtiöiden osakkeisiin	-111	-4 446
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	0	57
Investointien nettorahavirrat	-2 764	-6 530
Rahavirta ennen rahoitusta	-11 090	-2 764
Rahoituksen rahavirrat		
Pitkäaikaisten lainojen nostot	8 300	3 000
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-1 000	-1 000
Lyhytaikaisten lainojen nostot ja takaisinmaksut	7 362	1 500
Maksetut konserniavustukset	-42	-25
Omien osakkeiden hankinta	0	-525
Maksetut osingot	-3 546	-1 190
Rahoituksen nettorahavirta	11 074	1 760
Rahavirtalaskelman mukainen rahavarojen muutos	-16	-1 004
Rahavarat tilikauden alussa	331	1 335
Rahavarat tilikauden lopussa	315	331

EMOYHTIÖN LIITETIEDOT

(Liitetiedoissa kaikki luvut ovat tuhansia euroja, ellei muuten ilmoiteta)

VIITE 1 LIIKEVAIHTO MAITTAIN

	2018	2017
Eurooppa	28 258	32 894
APAC	1 477	1 920
Muu maailma	3 028	3 695
Yhteensä	32 764	38 509

VIITE 2 HENKILÖSTÖKULUT

Maksettu

	2018	2017
Toimitusjohtaja	390	363
Hallituksen jäsenet	164	170
Yhteensä	554	533

Henkilöstön keskimääräinen luku tilikauden aikana

	2018	2017
Toimihenkilöt	89	79
Työntekijät	146	137
Yhteensä	236	216

VIITE 3 POISTOT

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina käyttöomaisuuden taloudellisen pitoajan perusteella.

Suunnitelman mukaiset poistoajat

- Rakennukset 5-20 vuotta
- Koneet ja kalusto 3-8 vuotta
- Muut pitkävaikutteiset menot 3-8 vuotta
- Liikearvo 10 vuotta
- Aineettomat oikeudet 3-5 vuotta

Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset

	2018	2017
Aineettomat oikeudet	14	40
Muut pitkävaikutteiset menot	184	150
Rakennukset ja rakennelmat	137	140
Koneet ja laitteet	1 230	1 191
Arvonalentumiset	223	0
Yhteensä	1 789	1 521

VIITE 4 LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

	2018	2017
Vuokrakulut	124	147
Markkinointikulut	356	244
Muut liiketoiminnan kulut	5 059	7 101
Yhteensä	5 539	7 491

	2018	2017
Tilintarkastuskulut	61	43
Verokonsultointi	0	3
Muut palkkiot	17	27
Yhteensä	78	73

VIITE 5 RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Muut korko- ja rahoitustuotot

	2018	2017
Saman konsernin yrityksiltä	2 956	15
Muilta	630	307
Rahoitustuotot yhteensä	3 586	322

Korkokulut ja muut rahoituskulut

	2018	2017
Saman konsernin yrityksille	-101	-116
Muille	-733	-1 155
Rahoituskulut yhteensä	-834	-1 271
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	2 753	-949

VIITE 6 TILINPÄÄTÖSSIIRROT

	2018	2017
Konserniavustus	0	-42
Poistoero	-312	12
Yhteensä	-312	-30

VIITE 7 VÄLITTÖMÄT VEROT

	2018	2017
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-416	-829

VIITE 8 AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET

Aineettomat oikeudet

	2018	2017
Hankintameno 1.1.	1 220	1 220
Lisäykset	0	0
Vähennykset	0	0
Siirrot erien välillä	0	0
Hankintameno 31.12.	1 220	1 220
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-1 191	-1 151
Poistot	-14	-40
Vähennysten sumupoistot	0	0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-1 205	-1 191
Kirjanpitoarvo 1.1.	29	68
Kirjanpitoarvo 31.12.	15	29

Muut pitkävaikutteiset menot

	2018	2017
Hankintameno 1.1.	4 009	3 855
Lisäykset	347	79
Vähennykset	0	0
Siirrot erien välillä	1 016	75
Hankintameno 31.12.	5 372	4 009
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-3 565	-3 415
Poistot	-184	-150
Vähennysten sumupoistot	0	0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-3 749	-3 565
Kirjanpitoarvo 1.1.	443	440
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 623	443

Maa-alueet

	2018	2017
Hankintameno 1.1.	90	90
Lisäykset	0	0
Vähennykset	0	0
Hankintameno 31.12.	90	90
Kirjanpitoarvo 1.1.	90	90
Kirjanpitoarvo 31.12.	90	90

Rakennukset ja rakennelmat

	2018	2017
Hankintameno 1.1.	5 379	5 357
Lisäykset	361	20
Vähennykset	0	0
Siirrot erien välillä	111	2
Hankintameno 31.12.	5 851	5 379
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-4 474	-4 334
Poistot	-137	-140
Vähennysten sumupoistot	0	0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-4 611	-4 474
Kirjanpitoarvo 1.1.	904	1 022
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 240	904

Koneet ja kalusto

	2018	2017
Hankintameno 1.1.	27 374	25 883
Lisäykset	1 056	887
Vähennykset	-78	-69
Siirrot erien välillä	773	673
Hankintameno 31.12.	29 125	27 374
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-23 963	-22 800
Poistot	-1 230	-1 191
Vähennysten sumupoistot	12	28
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-25 181	-23 963
Kirjanpitoarvo 1.1.	3 413	3 084
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 945	3 413
Tuotantokoneiden ja -laitteiden kirjanpitoarvo	2 935	2 484

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

	2018	2017
Hankintameno 1.1.	2 292	2 055
Lisäykset	1 112	1 155
Siirrot erien välillä	-1 899	-750
Vähennykset	-223	-168
Hankintameno 31.12.	1 282	2 292
Kirjanpitoarvo 1.1.	2 292	2 055
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 282	2 292

Osakkeet, konserniyritykset

	2018	2017
Hankintameno 1.1.	20 732	16 286
Lisäykset	111	4 446
Vähennykset	0	0
Hankintameno 31.12.	20 843	20 732

Muut osakkeet ja osuudet

	2018	2017
Hankintameno 1.1.	53	53
Lisäykset	0	0
Vähennykset	0	0
Hankintameno 31.12.	53	53

VIITE 9 EMOYHTIÖN OMISTAMAT YRITYKSET

Tytäryhtiöosakkeet

Tytäryrityksen nimi	Rekisteröintimaa	Emoyhtiön omistusosuus %	Emoyhtiön määräysvalta
EAM EXLIV Holding	Suomi	0 %	100 %
Exel GmbH	Saksa	100 %	100 %
Exel Composites N.V.	Belgia	100 %	100 %
Exel Composites GmbH	Itävalta	100 %	100 %
Exel Composites (Nanjing) Co. Ltd.	Kiina	100 %	100 %
Exel Composites (Australia) Pty. Ltd.	Australia	100 %	100 %
Pacific Composites (Europe) Ltd.	Iso-Britannia	100 %	100 %
Exel Composites Store Oy	Suomi	100 %	100 %
Exel Composites (HK) Holding Limited	Hong Kong	100 %	100 %
Nanjing Jingheng Composite Material Co. Ltd.	Kiina	100 %	100 %
Jianhui FRP Trading Co. Limited	Hong Kong	100 %	100 %
Exel Composites USA Holdings Inc.	USA	100 %	100 %
Diversified Structural Composites Inc.	USA	100 %	100 %

VIITE 10 SAAMISET

Lyhytaikaiset saamiset

Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä

	2018	2017
Myyntisaamiset	3 373	1 319
Lainasaamiset	12 614	1 391
Yhteensä	15 987	2 709

Saamiset muilta

	2018	2017
Myyntisaamiset	2 781	3 974
Muut saamiset	495	587
Siirtosaamiset	347	81
Yhteensä	3 623	4 642
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	19 610	7 351

Kumulatiivisista hyllypoistoista 604 (568) tuhatta euroa ei ole kirjattu laskennallisia verosaamisia 121 (114) tuhatta euroa.

VIITE II OMA PÄÄOMA

	2018	2017
Osakepääoma 1.1.	2 141	2 141
Osakepääoma 31.12.	2 141	2 141
Vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	2 539	2 539
Vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	2 539	2 539
Voitto edellisiltä tilikausilta	8 552	7 873
Osingonjako	-3 546	-1 190
Omat osakkeet	0	-525
Edellisen tilikausien virheiden korjaus	0	182
Voitto edellisiltä tilikausilta	5 006	6 341
Tilikauden tulos	3 877	2 212
Oma pääoma yhteensä	13 564	13 233

Laskelma voitonjakokelpoisista varoista 31.12.

	2018	2017
Vapaan oman pääoman rahasto	2 539	2 539
Voitto edellisiltä tilikausilta	5 006	6 341
Tilikauden tulos	3 877	2 212
Yhteensä	11 422	11 092

VIITE 12 PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

Velat muille

	2018	2017
Lainat rahoituslaitoksilta	10 781	4 000
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	10 781	4 000
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin 5 vuoden kuluttua	0	0

VIITE 13 LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

Velat samaan konserniin kuuluville yrityksille

	2018	2017
Ostovelat	128	109
Siirtovelat	5 383	5 670
Velat samaan konserniin kuluville yrityksille yhteensä	5 511	5 779

Velat muille

	2018	2017
Lainat rahoituslaitoksilta	17 195	9 000
Ennakkomaksut	169	65
Ostovelat	2 048	2 786
Muut velat	330	244
Siirtovelat	5 508	6 361
Velat muille yhteensä	25 250	18 456
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	30 761	24 235

Siirtovelkojen erittely

	2018	2017
Palkat ja lomapalkat sosiaalikuluihin	2 108	2 702
Muut siirtovelat	3 400	3 660
Siirtovelat yhteensä	5 508	6 362

VIITE 14 VASTUUSITOUUMUKSET

Johdannaissopimukset

Korkoriski

Yhtiön pitkäaikaiset lainat ovat alttiita korkoriskille, minkä vuoksi yhtiö on sitonut osan lainoistaan kiinteään korkoon koronvaihtosopimuksilla, jotka päättyvät vuosina 2014 - 2019.

	Nimellisarvo	Käypä arvo
Koronvaihtosopimukset	6 714	-50

Velat, joiden vakuudeksi on annettu yrityskiinnitys ja kiinteistökiinnitykset

	2018	2017
Rahalaitoslainat	27 976	13 000
Annetut kiinnitykset maa-alueisiin ja rakennuksiin	2 783	2 783
Annettu yrityskiinnitys	12 500	12 500

Eläkevastuut on katettu lakisääteisesti vakuutusyhtiön kautta.

VIITE 15 LEASINGVASTUUT, VUOKRAVASTUUT JA MUUT VASTUUT

	2018	2017
Leasingvastuut		
Alkaneella tilikaudella maksettavat	2	12
Myöhemmin maksettavat	2	4
Muut vastuut	6	312

VIITE 16 OSAKKEENOMISTUKSEN JAKAUTUMINEN

Osakkeenomistuksen sektorijakauma 31.12.2018

	%
Yksityiset yritykset	9,2
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	62,8
Julkisyhteisöt	2,9
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,4
Kotitaloudet	24,1
Ulkomaat	0,5
joista hallintarekisteröityjä	33,2

Osakkeenomistuksen jakautuminen 31.12.2018

Osakkeita kpl	Osakkaiden lukumäärä	Osuus osakkaista %	Osakkeita yhteensä kpl	Osuus osakkeista %
1 - 1 000	3 173	85,23	897 890	7,55
1 001 – 10 000	472	12,68	1 310 993	11,02
10 001 – 50 000	49	1,32	997 105	8,38
yli 50 000	29	0,78	8 690 855	73,05

VIITE 17 OSAKKEENOMISTAJAT

Tiedot osakkeenomistajista 31.12.2018

Osakkeenomistaja	Osakkeiden lukumäärä kpl	Osuus osakkeista ja äänimäärästä %
Nordea Bank AB, (hallintarekisteröity)	2 249 011	18,9
Skandinaviska Enskilda Banken AB (hallintarekisteröity)	1 635 096	13,7
Sijoitusrahasto Taaleritehdas Mikro Markka	630 000	5,3
OP-Suomi Pienyhtiöt -sijoitusrahasto	498 259	4,2
OP-Suomi Arvo -sijoitusrahasto	493 113	4,1
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	342 733	2,9
Erikoissijoitusrahasto Phoebus	290 000	2,4
Sijoitusrahasto Danske Invest Suomi Yhteisöosake	265 000	2,2
Matti Suutarinen	231 821	2,0
Sijoitusrahasto Evli Suomi Pienyhtiöt	200 000	1,7
Muut hallintarekisteröidyt	62 452	0,5
Muut	4 999 358	42,0
Yhteensä	11 896 843	100,0

VIITE 18 JOHDON OMISTUS

Exel Composites Oyj:n hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja omistivat 31.12.2018 yhteensä 76 235 osaketta. Nämä vastaavat 0,64 prosenttia yhtiön osakkeista ja 0,64 prosenttia osakkeiden tuottamasta äänimäärästä. Hallituksen jäsenillä ja toimitusjohtajalla ei ole merkitsemättömiä optiotodistuksia.

VIITE 19 OSAKEANTI JA OPTIO-OHJELMAT

Varsinainen yhtiökokous valtuutti 22.3.2018 yhtiön hallituksen päättämään yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta seuraavin ehdoin:

Hankittavien osakkeiden enimmäismäärä

Hallitus on valtuutuksen nojalla oikeutettu päättämään enintään 600 000 yhtiön oman osakkeen hankkimisesta. Valtuutus käsitti myös oikeuden ottaa pantiksi yhtiön omia osakkeita. Valtuutuksen nojalla hankittavien ja yhtiön pantiksi ottamien omien osakkeiden yhteenlaskettu lukumäärä ei saanut ylittää yhtä kymmenesosaa (1/10) yhtiön kaikista osakkeista hankkimisvaltuutus on voimassa 30.6.2019 asti.

Suunnattu hankkiminen ja osakkeesta maksettava vastike

Omat osakkeet voidaan hankkia muutoin kuin osakkeenomistajien omistamien osakkeiden suhteessa yhtiön vapaalla omalla pääomalla osakkeiden hankintahetken markkinahintaan Nasdaq Helsinki Oy:n säännellyllä markkinalla järjestämässä kaupankäynnissä. Omien osakkeiden suunnatun hankkimisen edellytyksenä on, että siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy.

Osakkeet hankitaan ja maksetaan Nasdaq Helsinki Oy:n ja Euroclear Finland Oy:n sääntöjen mukaisesti.

Osakkeiden pitäminen, mitätöiminen ja luovutus

Osakkeet voidaan hankkia käytettäväksi vastikkeena mahdollisissa yrityshankinnoissa tai muissa yhtiön liiketoimintaan kuuluvissa järjestelyissä, investointien rahoittamiseksi, osana yhtiön kannustinjärjestelmää taikka yhtiöllä pidettäväksi, muutoin edelleen luovutettaviksi tai mitätöitäviksi.

Muut ehdot ja voimassaolo

Hallitus päättää muista omien osakkeiden hankkimiseen liittyvistä ehdoista.

Valtuutusta ei käytetty vuonna 2018. Vuonna 2017 valtuutusta käytettiin 77 000 oman osakkeen hankintaan osana vuoden 2017 osakepohjaisen pitkän aikavälin kannustinjärjestelmän käyttöönottoa ylimmälle johdolle.

VIITE 20 KURSSIKEHITYS JA VAIHTO

Osakkeiden kurssikehitys

euroa	2018	2017	2016	2015	2014
Keskikurssi	5,40	6,00	5,05	8,65	6,42
Alin kurssi	3,98	4,84	4,71	6,32	5,56
Ylin kurssi	7,28	7,85	6,85	9,85	8,80
Kurssi kauden lopussa	4,00	6,57	5,02	6,53	8,39
Osakkeiden markkina-arvo, miljoonaa euroa	47,3	77,7	59,7	77,7	99,8

Osakkeiden vaihdon kehitys

	2018	2017	2016	2015	2014
Vaihtomäärä, kpl	2 513 383	4 244 520	3 080 024	2 445 252	5 836 969
% keskimääräisestä osakemäärästä	21,1	35,8	25,9	20,6	49,1

Osakkeiden lukumäärät

	2018	2017	2016	2015	2014
Keskimäärin, kpl 1)	11 819 843	11 862 199	11 896 843	11 896 843	11 896 843
Kauden lopussa, kpl 1)	11 819 843	11 819 843	11 896 843	11 896 843	11 896 843

1) Hankitut omat osakkeet vähennettynä

Exel Composites Oyj:n osake noteerattiin Helsingin Pörssin I-listalla 19.10.1998 - 1.5.2000. Exel Composites Oyj:n osake on noteerattu Helsingin Pörssin päälistalla 2.5.2000 lähtien. Exel Composites Oyj:n osake on splitattu 21.4.2005 alkaen. Exel Composites Oyj:n osake noteerataan Nasdaq Helsinki Oy:n Pohjoismaisella listalla.

VOITONJAKOEHDOTUS

Exel Composites Oyj:n voitonjakokelpoiset varat ovat 11 422 443,94 euroa josta tilikauden voitto 3 876 811,18 euroa.

Hallitus ehdottaa, että voittovarot käytetään seuraavasti:

- osakkaille jaetaan osinkona eli 0,18 euroa per osake	2 141 431,74
- jätetään omaan pääomaan, euroa	9 281 012,20
	11 422 443,94

Vantaalla 14. helmikuuta 2019

Reima Kerttula
puheenjohtaja

Petri Helsky

Kai Kauto

Helena Nordman-Knutson

Jouko Peussa

Riku Kytömäki
Toimitusjohtaja

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Vantaalla 14. helmikuuta 2019

Ernst & Young Oy
Tilintarkastusyhteisö

Johanna Winqvist-Iikka
KHT

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Exel Composites Oyj:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Exel Composites Oyj:n (y-tunnus 1067292-7) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2018. Tilinpäätös sisältää konsernin laajan tuloslaskelman, taseen, rahavirtalaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista, sekä emoyhtiön tuloslaskelman, taseen, rahavirtalaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti,
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton hallitukselle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiimme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 10.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätöksen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessa sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa.

Olemme täyttäneet kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa* kuvatut velvollisuutemme tilinpäätöksen tilintarkastuksessa mukaan lukien näihin seikkoihin liittyvät velvoitteemme. Tämän mukaisesti suoritimme suunnittelemamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat arviomme mukaisesti riskeihin, jotka voivat johtaa tilinpäätöksen olennaiseen virheellisyyteen. Suorittamamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat myös alla mainittuihin seikkoihin, ovat olleet perustana oheista tilinpäätöstä koskevalle lausunnillemme.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessa huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontroleja. Tähän on sisältynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riski.

Tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka

Liikearvon arvostus

Viittaamme liitetietoihin 4, 5 ja 28

Tilinpäätöshetkellä 31.12.2018 liikearvon määrä oli 12,8 miljoonaa euroa, joka on 17,1 % kokonaisvaroista ja 49,5 % omasta pääomasta. Vuosittain suoritettava arvonalennustestaus oli tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka, koska

- arvostusprosessi on monimutkainen ja sisältää arvionvaraisia eriä,
- arvonalentumistestaus perustuu pitkälle tulevaisuuteen ulottuviin markkinoita ja taloutta koskeviin oletuksiin, ja
- liikearvon määrä on olennainen tilinpäätöksen kannalta.

Konsernin rahavirtaa tuottavien yksiköiden käyttöarvo on määritetty perustuen käyttöarvolaskelmiin, joiden tulos voi vaihdella merkittävästi laskelmiin sisältyvien oletusten muuttuessa. Käyttöarvon määrittämiseen vaikuttavat useat oletukset, kuten liikevaihdon kasvu, myyntikate ja rahavirtojen diskonttauksessa käytetty diskonttokorko. Muutokset näissä oletuksissa voivat johtaa liikearvon arvon alentumiseen.

Myyntituottojen tuloutus

Viittaamme liitetietoihin 5 ja 6

Myyntituotot tavaroiden myynnistä tuloutetaan sillä hetkellä, kun omistukseen liittyvät riskit ja hyödyt sekä määräysvalta ovat siirtyneet ostajalle.

Liikevaihto on keskeinen suorituskyvyn mittari, mikä saattaa luoda kannustimen myyntituottojen enenaikaiselle tuloutukselle. Suurista tapahtumamääristä johtuen pienetkin virheet voivat yhteenlaskettuna olla olennaisia tilinpäätöksen kannalta.

Myyntituottojen tuloutus on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka sekä EU-asetuksen 537/2014 10 artiklan 2 c -kohdassa tarkoitettu merkittävä olennaisen virheellisyyden riski johtuen tuottojen oikea-aikaiseen kirjaamiseen liittyvästä riskistä.

Yrityshankinta

Viittaamme liitetietoihin 4, 5 ja 7

Vuonna 2018 konserni saatoi päätökseen Diversified Structural Composites, Inc.:in hankinnan. Hankintahinta maksettiin käteisvastikkeella ja rahoitettiin pitkäaikaisella lainalla.

Hankinnan käsittely konsernitiilinpäätöksessä on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka, koska yrityshankintaan liittyvä laskentaprosessi on monimutkainen ja laskelmissa tehdään oletuksia hankittujen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden tulevaisuudessa kerryttämistä myyntituotoista, kannattavuudesta sekä vaikutusajoista. Hankinnan myötä konsernin liikearvo kasvoi 0,8 miljoonaa euroa.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitiilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Miten seikkaa käsiteltiin tilintarkastuksessa

Liikearvon arvostukseen liittyvissä tarkastustoimenpiteissä hyödynsimme arvonnääritysasiantuntijoita, jotka avustivat meitä johdon tekemien oletusten ja menetelmien asianmukaisuuden arvioinnissa.

Toimenpiteemme käsittivät erityisesti johdon tekemien oletusten vertaamisen ulkoisista tietolähteistä saataviin tietoihin sekä omiin ennako-odotuksiimme rahavirtojen diskonttauksessa käytetyn pääoman keskimääräisen kustannuksen osalta. Tämän lisäksi testasimme johdon laatimien laskelmien asianmukaisuutta, vertasimme liikearvon arvonalentumistestausten tuloksia yhtiön markkina-arvoon sekä arvioimme liitetiedossa esitettyjen tietojen riittävyyttä, kuten herkkyysanalyysin tietosisältöä sekä sitä, voiko jokin jorkeenkin mahdollinen muutos keskeisessä oletuksessa johtaa arvonalentumiseen.

Tilintarkastustoimenpiteemme, joissa on huomioitu riski olennaisesta virheellisyydestä myyntituottojen tuloutuksessa, sisälsivät muun muassa:

- konsernin laskentaperiaatteiden asianmukaisuuden arvioinnin myyntituottojen tuloutuksen osalta ja vertailun IFRS-standardeihin,
- myyntituottojen oikea-aikaiseen kirjaamiseen kohdistuvien yhtiön sisäisten kontrollien, mukaan lukien merkittävät tietojärjestelmiä koskevien yleisten tietojärjestelmäkontrollien, testaamisen,
- myyntituottoihin liittyvät analyttiset aineistotarkastustoimenpiteet, ja
- liitetietojen arvioinnin myyntituottojen osalta.

Yrityshankintaan liittyviin tarkastustoimiin sisältyi kaupparijan ja johdon laatiman hankintamenolaskelman läpikäynti. Arvioimme myös muun muassa tilinpäätökseen sisältyviä kauppahinnan allokointilaskelmia ja vertasimme niitä laskelmiin, joita yhtiöllä on ollut käytössään hankinnasta päätettäessä. Lisäksi arvioimme yrityshankinnasta esitettyjä liitetietoja.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuva olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitiilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuviissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituva yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana 6.4.2007 alkaen yhtäjaksoisesti 12 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen ja vuosikertomukseen sisältyvän informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustamme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttööme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää, ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttööme kyseisen päivän jälkeen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suorittaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettävien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettävien säännösten mukaisesti.

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttööme saamaamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Hallituksen päätöksen perusteella annettavat lausumat

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys taseen osoittaman voiton käyttämisestä on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä emoyhtiön hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsingissä 14. helmikuuta 2019

Ernst & Young Oy
Tilintarkastusyhteisö

Johanna Winqvist-Ilkka
KHT

Exel Composites lyhyesti

Exel Composites on maailman johtava komposiittiteknologiayhtiö, joka suunnittelee ja valmistaa komposiittituotteita ja -ratkaisuja vaativiin teollisiin sovelluksiin.

Liiketoiminnan perustana ovat henkilöstön korkeatasoinen osaaminen ja yhtiön vuosikymmenien aikana kehittämät komposiittiteknologiat perustuen vahvaan innovaatiofokukseen. Yhdeksän Euroopassa, Aasiassa ja Pohjois-Amerikassa sijaitsevan tuotantolaitoksen sekä maailmanlaajuisen myyntiverkoston myötä ylivoimainen asiakaskokemus ja maailmanluokan operaatiot ajavat meitä toiminnassamme eteenpäin.

Exel Compositesin pääkonttori sijaitsee Suomessa ja konsernin palveluksessa on kaikkiaan noin 650 henkilöä. Yhtiön osakkeet noteerataan Nasdaq Helsinki Oy:n listalla.

www.exelcomposites.com